

MINA OLIN SIIN

1

SASS HENNO

Mina olin siin

1
ESIMENE AREST

Eesti Päevaleht

Toimetaja: Andres Aule
Keeletoimetaja: Maris Makko
Illustratsioonid: Jüri Saks
Kujundaja: Villu Koskaru

© Sass Henno ja Eesti Päevaleht
ISBN 9985-9565-2-4 (kogu teos)
ISBN 9985-9565-2-4 (1. raamat)
Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

«Alguse uskumatu räigus, tunne, et isegi lugejal kohe hambad sisse lüüakse, ei takista kohest imetlust keelelise täpsuse ja nõtkuse üle. Parim minu jaoks on sõnade puhas, väga täpne rütm ja kujundlikkus – ei midagi üleliigset ja kõik ometi täpselt paigas. Ka alistumatu vihahoog. Ka släng, mis oma jõhkruks on väga loomulikult kogu romaani situatsiooni, paika ja tegelastesse sisse kodeeritud.»

Eeva Park, 2004. a. romaanivõistluse žürii liige

«Sassil on üks oluline omadus, mis eristab teda suurest enamikust eesti kirjanikest – ta oskab kirjutada. Ja lugu on veenev, karm ja põnev. Ootan järgmist osa. Ja järgmist.»

Kaur Kender, kirjanik

«Enesekindlus ja empaatiavõime saavad tänapäeva kirjanduses harva kokku niivõrd kunstiliselt veenval ja inimlikult vahetul viisil. Sass Henno on andnud senise kultuurikeskkonna poolt lindpriiks kuulutatud põlvkonnale kirjandusliku hääle – kirjutab selle põlvkonna elule tagasi ning elu tagasi kirjandusse.»

Berk Vaher, kultuuriteaduste magister

«Raamat esitab jõulise väljakutse kõigile, kes pretendeerivad tänapäeva noorte elu kajastamisele või selle mõistmisele, ning näitab otsekoheselt, kui ebameeldivate probleemide ja tegelastega tänapäeva eesti noored kokku puutuvad. Hoogne stiil, selged karakterid, jõuline sõnakasutus ja valitsev pingeline teevad sellest nauditava teose.»

Priit Hõbemägi, Eesti Päevalehe peatoimetaja

Kaurile

1. ESIMENE AREST

3:18

Värdjad. Munnid. Lojaalsed koerad. Kärnased ja täissittunud, kotte lakkuvad koerad. Te peate mulle paberit juurde tooma, kui te midagi teada tahate. Jah. Sitaks juurde. Mitte idioodi ilmelt, mida teile seal mendikoolis kaks aastat ajudesse tambiti, igat sõna jälgima, mida ma kirjutan. Just nii. Pead vaevumärgatavalt viltu. Nagu koerad. Võmmikutsikad. Ma tean, et teil on huvitav. Ma tean, et teil on põnev. Ma tean, et täpselt samasuguse idioodi näoga vaatasite te kunagi oma isa, kui ta teile näärideks kingitud mudellennukit põrandal huviga kokku pani. Vaatasite ja imetlesite, kuidas keegi teeb mängulise kergusega midagi sellist, mida te ei oska. Millest te aru ei saa. Millest te kärbund kottigi ei jaga. Sest te olete liiga lollid, et teid selle kallale lasta.

Te lõhute midagi ära. Või teete valesti. Nagu isa teile ütles.

Ma üldse imestan, et nutikamad teist on viimasel ajal vähemalt lihtmenetluse protokolle õigesti koostama hakanud. Kuigi te teete seda paarikaupa koos, pead enam-vähem üksteise õlal, nohistades ja ägisedes ning mõne sõna õigekirja aeg-ajalt koo-deksist kontrollides, suudate siiski juba oma varesejalgu õigetteesse lahtritesse kritseldada. Asi seegi. Kui mu vend eelmisel

suvel Viimsis bussiootepaviljoni hunnikusse sõitis, ei pidanud ta pärast midagi maksma, sest mingi debiilikust nooremispektor oli menetlusotsuses pooled asjad märkimata jätnud, ainult «ülaltoodule tuginedes karistada rahatrahviga 6000.–» oli väga püüdlikult välja kirjutatud. Aga «ülaltoodus» oli mitmeid vajaka jäämisi. Seega, ülaltoodule tuginedes olete te kõik ühed kurvalt lollid sitakotid. Ja ma ei saa aru, miks te peate siin kahekesi vah-
 tima. Kas te midagi üksinda ka teete? Onate ka kahekesi duši all peale tööd või? Pissil oskate käia ise või on hirm üksi kempu ka minna? Türa, mul on tunne, et teil tulevad värinad ja krambid, kui te midagi ilma teisteta tegema peate. Eelmise aasta Pühajärve Beachi ajal võtsid Talis ja Aivo mingilt kohalikult kitselt raadiosaatja ära ja andsid gaasi ka väheke, sest tüüp oli jookide pärast ohkima tulnud. Aivo tahtis talle pudeli ka näkku lüüa, aga ment andis oma kella neile. Tall ja Aivo said kella eest pandikas 125.–. Raadiosaatjat ei tahtnud keegi osta. Üksi pole te mitte sittagi. Grupis olete te sama vähe. Nagu mingid kuradi Peterburi *wannabe*-uulitsamafioosnikud. Vanamuttidelt käekottide varastamise ja koolitüdrukute grupiviisilise vägistamise vahepeal käite veidi teistsugustel meestel mustade klaasidega Range Roverites suhu võtmas. Tegelikult tuleks teid kõiki grupiviisilise vägistamise eest maha lasta. Ma võin kiirmenetluse korras kohut mõista.

Ülaltoodule tuginedes karistada mahalaskmisega eesti rahva ajude grupiviisilise vägistamise eest. Ja rahvas ütleb mulle veel aitäh.

Mul on paberit juurde vaja!

«Vabandage, kas ma saaksin paberit juurde?»

Haudvaikus.

Ainult võrekattega päevavalguslambid särisevad laes. Ja nurgas hingavad kaks menti. See, et ma midagi ütlesin, on nüüdsest

selle ruumi saladus. Keegi ei kuulnud. Keegi ei mäleta. Tuba, mis pole oluliselt suurem kui keskmine peldik, oskab hästi saladusi hoida. Kui ma ei mõtleks pidevalt neile relvastatud debiilikutele, trellitatud akendele ja massiivsele metalluksele, tajuksin veelgi paremini selle ruumi hingesööbivat aurat. Seintele kraabitud tekstidest õhkub viha ja meeleheidet. Ängistust ja jõuetut raevu. Mida muud sa saaksidki tunda, kui sinu ümber ruumis, ruumist väljas, alumisel ja ülemisel korrusel on nii palju inimesi, keda sa vihkad palju rohkem kui oma vanemaid või keda iganes, kes su jamades süüdi on.

Ja ma tunnen, kuidas see tuba oma nimesid, kuupäevi ja roppusi täis kraabitud seintega on palju intelligentsem kui need kaks seinat ääres nohisevat võmmi. Kas te olete mingid kuradi invapolitseinikud või? Te ei ole ju nii lollid, et te aru ei saaks. Või olete? Kuulmis- ja arusaamispuudega korraldajad? Või lihtsalt veidi pikaldased? Tagasihoidlikult arenenud mõistusega noo-reminspektorid? Ah? Nüüd te märkate, et ma ei kirjuta enam. Ja vaatan teid. Ja et te ei oska midagi öelda, on teil ebamugav. Teil puuduvad vastavad juhtnöörid, kuidas sellises olukorras toimida. Teilt pole keegi kunagi paberit küsinud. Suitsu, juua ja sitale küll, aga mitte kunagi tavalist paberit. Nüüd on error, jah? Nüüd sa osistad talle midagi. Sa oled nii lühike ja tõnts, et ei ulata selle pikema venna kõrva juurde, seega pead sa kikivarvule tõusma. Nüüd olete täpselt sellises asendis, nagu poiss ja plika. Põsemusi. Töötunked, relvavöö ja kirsad. Te olete peded! Ma ei tohiks küll naerda, aga te ju ei saa aru, et ma naeran. Emotsioone võmmidele ei õpetata. Kuskil Lõuna-Ameerika makropoli pedelinnajaos on kindlasti teie kujuga purskkaev. Suudlevad mendid.

Üks korraldajatest liigutab.

Nii? Mis nüüd? Sa lähed ära? Jätad oma kaksikvenna üksi? Ära parem jäta. Ta kuseb endal püksid täis, kui ta minuga üksi ühes ruumis peab olema. Sina sõidad temaga ühes autos pärast vahetust koju ja tema haiseb.

3:31 Pikem mees noogutab mõtlikult, kui paks uksest välja astub. Uks kolksatab raskelt kinni. Kliks-klõks. Huvitav, miks ta ukse lukku keerab? Et äkki lasen vahepeal jalga? Ma pole ennast kordagi varem nii kurjategijana tundnud kui praegu. Ja nad räägivad, et minu siinistumisel on muuhulgas ka ühiskonda parandav toime. *Fuck off* oma imbetsilli jutuga.

Vaatan pikka menti. Ta ei vaata mulle otsa. Ma ei mäleta, kas ta on seesama, kes mu öösel kinni võttis. Aga tõenäoliselt on, sest ta on kuidagi tuttav. Ja võib-olla ta teab, et ma tean, et ta on. Ja võib-olla ta teab, et ma tean, et näiteks tema kolmemõõtmeline nägemine või stereokuulmine on minust umbes kahe ja poole sekundi kaugusel. Pastakaga, millega siis veel? Põlvega munadesse ja tera silma. Või kõrva. Üllatusmoment töötab samuti minu kasuks. Ja Kiirus on mu nimeks. Isegi aastatepikkune enesekaitsetreening, mendikool, jõusaal, rinnalihased ega ka su lemmikfilmid tarkadest politseinikest ei aita. Sest ma olen kiirem.

Käeraudad on nii kuradi mõttetud. Need ei peata kedagi. Teevad ainult randmetele haiget. Oleks te mind kohapeal maha lasknud, oleks teine asi. Või vähemalt vigaseks. Oleks, oleks.

Panen pastaka hoopis rahulikult lauale. Väga rahulikult ja aeglaselt. Kui keegi sind selja tagant vaatab, tajud sa vahel selle momendi ära. Ma tunnen praegu, kuidas ta vaatab mu käsi. Jälgib iga liigutust. Iga sentimeetrit. Pöördun toolil järsult ümber ja ütlen:

«Vabandage, kas te saaksite kella öelda?»

Ment võpatab, astub sammu tagasi, mõtleb hetke, kõhatab hääle puhtaks ja vastab:

«3:32,» artikuleeritult lisades: «Teile tuuakse kirjapaberit varsti, tahtsite seda ju?» Artikuleeritult. Nagu akadeemias õpetati. Mõne aasta eest ei teadnud ma isegi, et selline sõna olemas on. Aga see pole praegu tähtis. Kurat, ma võin vanduda, et tunnen teda kusagilt. Mõne aasta eest olin ma pätt. Praegu võiksin su tütrele lõpukirjandi järeleaitamistunde anda.

3:33

«Jah, aitäh,» naeratan talle. Südamlikult on vist õige sõna. Mitte õige, aga esimene, mis mu ilme ja intonatsiooniga seoses pähe tuleks. Mitte keegi ei saa aru, kui ma valetan. Ema arvas, et ma olen narkomaan, kui talle esimest korda korralikult vastu hambaid andsin ja pärast igaks juhuks ütlesin, et ei mäleta. Tegelikult ei olnud mul enam ammu mingi kraamiga pistmist. Tegelesin juba selle halli Volvo mahamüümisega. See oli seesama kevad, kui me Ruslani garaaži seda *topless*-pesulat tegema hakkasime, aga need kaks kuradi hoora, kes pidid tööle tulema, hakkasid sinna hoopis mingeid tüüpe vedama. Üks murdis mu ninaluu. See on pikem lugu, kui hiljem aega jääb, siis räägin. Aga mõte on see, et keegi ei saa aru, mida sa tegelikult sellelt maailmalt tahad ja mida sa oma tegudega taotled. Ainult oletama on kõik kõvad mehed.

«Mul käed valutavad hullult,» sirutan raudus randmed tema poole, «kirjutamisega hakkasid väga soonima.» Võib öelda, et «nukralt» on see sõna. Või «kurvalt». Kasutada võib ka «mõjuvalt» või «taotluslikult». Mõlemad on õiged. Tegelikult võib neid viimaseid kasutada vist kõige kohta, mida me ütleme. Päevast päeva. Aastast aastasse. Kellele iganes.

«Kannatate ära.»

Värdjas.

Minutid mööduvad. Mina istumas selle laua taga ja mõtle-
mas oma elu kõige väärtusetumaid mõtteid, sest meelekohtades
tuikab, kuklas pragiseb ja suulagi kipitab, ning kordnik seismas
selle seina ääres, tõenäoliselt mõtlemas oma elu kõige põneva-
maid mõtteid, on kõik, mis selles ruumis toimub. Need mõtted,
mis vangistuses tulevad, on alati kõige kasutumad, kui need just
põgenemisega seotud pole. Minu omad ei ole.

3:43

Et mitte ootusärevusest lolliks minna, tuleb endale tegevust
leida. Vaatan toa seinu, mis on nii ära kraabitud, et paratamatult
liigub mõte Olari õe randmetele. Hanna on hull plika, mingi
kümme korda on tahtnud ennast ära tappa juba. Ma ei taha
teda. Ma tahtsin tegelikult Renitat, aga ta läks kuhugi edasi ja
ma ei näinud teda enam tol õhtul. Renital on tohutult ilusad
silmad. Kavalad rebase silmad. Viimati käis ta mingi venelase-
ga. Ma tahaks, et ta mu ära päästaks sellest jamast praegu. Me
suudleksime jaoskonna ees. Ja sõidaks kuhugi kaugemale. Kasvõi
esimese ettejuhtuva autoga, mida ma käima panna oskan.

Pikk ment vaatab enda ette tühjusesse. Ja ma tunnen, et aeg-
ajalt vaatab ta mind. Vaatab, nagu annaks see talle midagi mõt-
lemisaineks. Ja jälle tundub, et oleme kusagil varem kohtunud.
Tõenäoliselt polnud see meeldiv. Ja nüüd ei suuda ta kuidagi
välja jagada, mis mees ma olen, sest ma ei käitu tema eelduste
kohaselt ja ei ole just tüüpiline keiss. Ära muretse, võmm, sa
pole ainus. Keegi ei suuda. Ma mõtlen praegu Renita silmadele.
Ta kaelale. Kõhule. Jalgadele. Varvastele. Raisk, ma armastan
teda ikka veel.

Minutid mööduvad.

Võti lukuaugus teeb ukse lahtikeeramise häält. Uks ava-
neb ja see ment, kes enne ära läks, tuleb nüüd tagasi. «PAPER
COPY» on kirjutatud karbi peale, mille ta minu laua peale

paneb. Mitte minu laua, vaid selle laua, mis selles kambris on. Mina olen selle laua taha sattunud lolli juhuse tõttu ja ei peaks siin üldse tegelikult olema. See on kah pikem lugu. Mitte et midagi enam muuta saaks, aga küll te varsti aru saate.

Mendid sosistavad omavahel. Pikem, kes mind valvas, läheb minema.

Paks siga, kes paberit tõi, vaatab mind üleolevalt. Vaatan talle silma. Neile tuleb alati silma vaadata. Ment võtab kumminuia välja ja lükkab selle mulle nina alla ja puudutab otsaga mu põske.

«Korista ära oma toigas, munn, raisk!» lükkab selle raudus kätega eemale. Türa, ma ausõna tapan ta ära! Kui kinni minna tuleb, siis parem juba asja eest.

Kumminui käib väga kiiresti ühe arvestatavalt korraliku laksu vastu oimukohta. Korraks võtab pildi mustaks. Korraks võtab kõrvad lukku. Hetk veel ja ma tunnen, kuidas soe veri vasaku kõrva juurest alla niriseb. See põletab ja sügeleb. Marrastuspalavik levib aeglaselt üle põse. Pea huugab.

«Oli ohkimist midagi?» küsib nüüd paks. «Agressiivselt» on kokkuleppeline sõna selle iseloomustamiseks. Ametlik kõnepruuk see just pole. Vårdjas koer. Tunnen, kuidas pisarakanalid vihaga täituma hakkavad.

«Pühi ära!» viskab ta taskust võetud sitapaberi minu ette lauale.

Kunagi me saame kokku kuskil ööklubis. Kunagi kohtume äkki pargis, kui sa oma litsi ja võõra mehe nikutud lastega jalutad. Kunagi juhtun ma sinuga supermarketis ühte kassajärjekorda. Kunagi olen ma oma kuuese beamariga ristmikul punase tule taga sinu kõrval reas. Ja siis kunagi oled sa väga kindel, et mendiks hakkamine oli sinu elu suurim viga. Lapsena tahtsid

kraanajuhiks ja veidi vanemana maadeuurijaks. Päriskooli lõpus huvitas sind sport. Aga see, et sa mendikooli astusid, oli viga. Ja valesid otsuseid ei andestata kellelegi. Elu maksab meile nende eest kätte.

Või mina maksan.

«Paelad võta maha,» osutab ta oma nuiaga mu jalanõudele, «ja pane laua peale.»

3:54

Ma ei vasta midagi. See paelade asi on neil sellepärast, et ma ennast üles pooma ei hakkaks. Mõnikord on nad selle paelte asja unustanud. Või ununeb püksirihm. Tulemuseks on ukselingu või radiaatori külge poodud pisisuli.

BNS: Väikese koguse narkootilise aine omamisega politseile vahele jäänud ja arestikambrisse paigutatud, varem tingimisi karistatud noormees poos end üles.

Eesti Päevaleht Online: *Politseile varem tuttav 20aastane Rass jäi ööklubis Essex läbi viidud haarangu käigus vahele üleleile hilisõhtul.*

«Ta toodi arestimajja, vaadati korralikult üle, kingapaelad võeti ära,» ütles Lääne-Viru politsei ülemkomissar Kuratteab Kess. Poisil olid topeltpüksid rihmaga, millele Kessi sõnul õnnetuseks tähelepanu ei pööratud. Just rihmaga poos Rass end arestikambris nari nurga külge üles, vahendab EPL Online.

Ja nii see käibki.

Ühesõnaga, kõik see on mu enda turvalisuse huvides. Mingi järjekordne korduvale pretsedendile rajatud määrus. Määrused ei tea, et ma oskan ennast ka ilma abivahenditeta ära tappa. See on see teadmine, mida nad sõjaväes, lahingukoolis või mendiakadeemias ei õpeta, kuigi peaks. Alati on paljaste kätega vähemalt kaks lihtsat võimalust. Aga ma ei saa pedagoogipalka, et neid praegu õpetama peaksin hakkama. Ning kui te pole

piisavalt nutikad, et selle peale ise tulla, siis olete oma haletsusväärsse elu küllaga ära teeninud.

... —————

Ärge kartke, ma ei kaldu kõrvale. Kohe räägin teile selle loo, mille algus on kuskil aastate taga. Ja lõpp siinsamas koos minu-
ga selle laua taga istumas. Ärge saage valesti aru. See ei ole minu
lugu. See ei ole mu perekonna, lapsepõlve ega sõprade lugu. Ja
kahjuks mitte ka armastuslugu, kui väga ma seda ka ei tahaks.

3:59

See on kogu tõde sellest, mida keegi enam tõestada ei saa. Need, kes seda lähedalt nägid, on tänaseks juba maetud, trellide taga või vaikivad koos oma uute, õnnelike ja turvaliste eludega. Ma tean, et nad mäletavad, kuid lihtsalt ei räägi sellest. Tegelikult poleks ka mina rääkinud, kuid praegu pole mul alternatiivi — ma tahan, et te teaks, kes ma tegelikult olen.

Minevik on fakt. Tulevik on see, mida on võimalik muuta. Niikaua kui see võib päästa kasvõi ühe väikese elu, on see lugu jutustamist väärt. Aastate möödudes olen end hingetuks valetanud, püüdes oma minevikku kõigile talutavaks muuta. Selle asemel, et muuta neile talutavaks kõike muud, mis on veel minu võimuses. Mu sõbrad pole väljamõeldud ja meie teod polnud juhuslikud. Kuid ma ei väsi kordamast, et see pole enam minu lugu.

See on ühe poisi lugu, mis lõpeb seal, kus minu oma algab. Seda on vaja, et ma saaks alustada. Seda on vaja, et need asjad ei korduks. Ja seda on rohkem, kui te ootate.

Ta seisis Kruusa tänava Pitsapoe ees parklas, telefon kõrva ääres, ja vaatas pingsalt üle tee, tänavanurgal asuva maja teise korruse akna poole. Oli juba november, jäise tuule ja varapimedate õhtutega. Tal oli seljas ainult valge T-särk ja jalas lohakalt välja veninud püksipõlvedega teksad. Võiks arvata, et ta oli lihtsalt aastaajaga eksinud, kui ei oleks teada, et hetk tagasi astus ta samas parklas välja ühest 89. aasta hõbehallist Honda Civicust, mis seejärel oma 1,6-liitrise mootori üleforsseeritud undamise saatel kohalt võttis ja kummivilinal pimedale linnatänavale kiirendas. Kes oli roolis ja kui täis peaga, ma ausõna ei mäleta.

Poe ees seisis see pikka kasvu kõhn poiss, seljas ainult valge T-särk, ja see oli ka kõik, mis temast esmapilgul silma jäi.

Telefon kutsus ja mõne aja pärast süttis akna tumepunaste kardinate taga väike öölambituli. Südalinna viiv tänav oli mõlemalt poolt ääristatud kahekordsete vanade puumajadega. Ühel pool tänavat, sarnaste majade vahel asus ka Pitsapood. Kui jätkuvalt täpne olla, ei olnud Pitsapood siis veel Pitsapood, vaid väikene Reinu Pitsa müügiputka, mis oli üks väheseid linnas öö läbi avatud kohti. Parkla ei olnud ka parkla, vaid piisava

pindalaga asfaltplats parkimiseks kuni kolmele autole. Aeg-ajalt peatusid poe ees masinad. Iga teine oli takso, iga kahekümmes oli ment. Neil öödel, kui ta ei maganud, oli ta sageli lugenud poe ees peatuvaid autosid. Mitte et see oleks teda kuhugi suure õnneni juhatanud, aga neil öödel ei olnud tal lihtsalt midagi targemat teha. Telefon kõrva ääres ei kutsunud enam.

4:06 «Mis ma võtan poest?» ütles ta esimesena ja jäi vaikust kuulama. Keegi hingas teisel pool ning mõne hetke pärast kostis telefonis tüdruku hääl:

«Rass, sina . . . Said raha?»

«Jah.»

«Palju?»

«Normaalselt.»

«Mul on tampoone vaja . . . Ja too juustu ja vorsti. Või vaata ise, mida sa veel tahad. Ma teen sooje võileibu.»

«Okei.»

«Millal sa jõuad?»

Poiss katkestas ühenduse.

Üle tänava asuva maja teise korruse aknast, kus just hetk enne kõnet oli süttinud öölambi tuluke, vaatas nüüd välja tüdruk, krussis telefonijuhe ümber sõrme keeratud. Ta tegi seda alati, kui muretses või närviline oli. Keeras asju ümber sõrme. Kõnede ajal oli selleks telefonijuhe. Telekast hilisõhtutel õudusfilme vaadates olid selleks ta enda juuksed. Vahel oli see kas võtmehoidja pael, patsikumm või mõni ta sõbrannadest. Poiss viipas talle käega ja astus Pitsapoe uksest sisse.

Leti taga polnud kedagi. Müüja oli tõenäoliselt tagaukse juures suitsu tegemas ning seetõttu oli väike pood kaitsetu ja tühi. Ainult raadio mängis riiulil olevast kõlarist oma öömuusikat ja tuletas meelde, et keegi oli selle millalgi sisse lülitanud.

Poiss seisis teisel pool kassaaparaati ja mõtles hetkeks, kui kiiresti jõuaks ta koos 18 kilo kaaluva metallikobakaga uksest välja kaduda. Heal juhul kuluks selleks kuus sekundit eeldusel, et kassa pole lauaplaadile kinnitatud. Halval juhul kukuks kassamasin maha ja müüja laseks poe häiresse, kui kassaaparaadi küljes olevad andurid seda juba enne teinud ei ole. Seejärel oleks turvalist põgenemisaega umbes pool minutit, kuni masin kohale jõuab. Kui veab, läheb neil kauem, sest selles piirkonnas on lubatud viivitus kaks minutit.

Nüüd, aastaid hiljem, pärast mitmeid õnnestunud rööve on turvafirmade kliendilepingutes lubatud neljaminutine viivitus.

Tähendab, et üle tee aedadesse jooksmise aeg pluss kuhugi trepikotta põgenemine võib heal juhul kesta ka kauem kui pool minutit. Kuid alati võib samal ajal poe ette jõuda mõni debiilik, kes otsustab kodanikualgatuse ja hea tahte märgiks sulle järele söösta ja asja eest, teist taga jooksu pealt selga hüpata, selle asemel et sind auto peale võtta ja hiljem kassarahadega 50-50 teha. Aga muidugi, kui kassaaparaat maha kukub, oled sa alati suures pasas.

«Mis ma annan sulle?» oli naeratava näoga priske müüjatädi tagaruumist leti äärde ilmunud.

Kõige turvalisem oleks talle lihtsalt kiiresti nuga anda, poeuks sneprisse tõmmata, kassa tühjaks teha, tagumisest uksest välja kaduda ja korgid . . . ai kurat! Kogu selle mõttekiiruse juures polnud poisil õrna aimugi, kus elektrikilp asus. Ta astus sammu leti äärest kaugemale, vaatas kiire pilguga üle toidukraamiga kaetud riiulite ning ta näole ilmus väsinud hilisõhtune naeratus.

«See on eilne sai?»

«Eilne see on jah, kolm krooni,» naeratas sinisetriibulises kitlis müüjatädi.

«Siis see,» nõustus poiss. «Ja siis andke üks Rama.»

Müüja tatsas rahulikult külmiku juurde.

«Mingi suurem tükk juustu ja Doktori vorsti ka . . .»

Raadiost kõlas täistunnipiiks.

«Kaks plokki sinist Winstonit . . . ja pakk OB Normalit.»

«. . . Kas vanus ikka lubab?» muutus müüja uurivaks.

4:17 Poiss vaatas üksisilmi müüjat, muigas vaevumärgatavalt ja ütles:

«Ei. Aga vähemalt raha lubab.»

Müüja vaatas poisi kulunud teksade taskust letile lennanud kortsus viiesajakroonist, tegi näo, nagu mõtleks kogu maailma moraaliõtvusele, vangutas pead, kuid toksis siiski summa kassaaparaati.

«Head õhtut,» ütles müüjatädi iseendale, kui poiss juba öisele tänavale oli astunud.

«Head õhtut,» mõtles poiss.

Tüdruk, kes enne oli aknal telefoniga rääkinud, seisis paljajalu, villane kampsun seljas, teisel pool teed kahekorruselise puumaja välisukse vahel ja kiskus närviliselt suitsu. Tundus, nagu poleks kumbki neist märganud külma sügistuult, mis öistel linnatänavatel ringi undas.

«Kus su tagi on?» küsis tüdruk.

«Ruslanile müüsin . . .» ühmas poiss ärritunult ning haaras tüdruku käest pooliku sigareti, nii et suitsuplokid ja vorst sülest tänavale kukkusid. «. . . Fakk, mis kuradi paska sa tõmbad?»

«Liina jättis mulle pool pakki, kui päeval siin käis.»

«Türa! Red & White! Misasi see on?!»

«Lähme tupp, sa külmetad.»

Tüdruk lükkas majaukse lahti. Poiss läks trepist üles. Tüdruk korjas asfaldilt suitsud ja vorsti ning astus samuti majja.

Ukselukki tegi kaks klõpsu ning tänavale ei jäänud ainsatki hinge. Ainult üksik põleva plafooniga takso sõitis maja eest mööda, kesklinna poole. Keegi teel kuhugi. Nii trafaretne see ongi. Papp liigutab inimesi.

See oli imeväike kööctoaga korter teisel korrusel, ainus aken vaatas välja tänavapoolsest seinast. Korteri oli täpselt nii suur, et poole sellest võttis enda alla voodiks lahti käiv diivan. Põlvekõrgusel riidekapil voodi jalutsis püsis tumerohelise pildiva suur telekas. Üksik riul eraldas välisust ja roosteplekilise kraanikausiga kööginurka toaosast, kus kõigele lisaks seisis ka suur surisev külmkapp. Selle kõrval oli mahakoorunud värviga tumesinine ahi. Seinal undas vanaaegne kettaga voolumõõtja, mille klaas oli ära võetud. Liikuva ketta vahele oli surutud murtud tuletikk. See on üldse ainus asi, mida sellest korterist mäletan. Ülejäänud asju lihtsalt tean, et nad olid. Diivanvoodi kõrval klaasplaadiga kaetud õllekastil põles väike öölamp. Telefoniaparaat vedeles vaibal voodi ees maas. Nagu ka suur tuhatos.

4:23

Poiss viskas toidu külmkappi ja istus voodile. Ainus telekanal, mida telekas oma roheline näoga näidata oskas, mängis muusikavideoid. Tüdruk astus tuppa ja vaatas värskeid saapajälgi vaibal. Ta oleks äärepealt midagi öelnud, aga poiss jõudis ette.

«... Minu naine ei suitseta mingit paska.»

Tüdruk oli vait ja ka keegi teine ei öelnud mõnda aega midagi. Seda vaikust teavad vist kõik, kes on toidu eest riideid müünud.

«Musi... rahune maha... sa ise võtsid hommikul viimase paki kaasa, mäletad?»

Vaikus.

«Sa ei hakka sellepärast mingit kuradi vaeste lohhide suitsu tõmbama!»

«Anna andeks, ma tõesti . . .»

«Mis iganes . . . Koolis käisid?»

«Mul ei ole ju neljapäeval kooli . . .»

«Ma küsisin, mitu korda sa sel nädalal koolis oled käinud?»

4:27

«Mhh . . . musi . . . kell on nii palju juba . . . ärme hakka jälle,» ütles tüdruk ja vaatas justkui taksikoera silmadega seda poissi, kes, saapad jalas, samas asendis voodiäärel istus ning tühja pilguga telekat vaatas.

«Ma helistasin õhtukasse täna!»

Tüdruk astus sammu tagasi ja hakkas midagi ukse kõrval nagis rippuva jope taskutest otsima. Poiss heitis voodile pikali, võttis püksitaskust pooliku suitsupaki, rebis selle lahti ja tiris hammastega välja üksiku sigareti. Seejärel viskas paki tüdrukule, kes selle lennult kinni püüdis. Sama hästi oleks ta võinud visata ükskõik mille.

«Tee, mida iganes, aga ära suitseta mingit odavat sitta.»

Tüdruk rahunes. Aga tulemasin ei tahtnud veel ikkagi esimestel kordadel süttida.

«Tibulinnu . . . võtame saapad ära . . .» muutis tüdruk teemat, kui oli suitsu põlema saanud.

«Vähemalt on, mida võtta,» ütles poiss ja tõmbas sügava mahvi. Sigaret ta käes ei põlenud. Ta turtsatas naerda. Tüdruk naeratas ka. Täpselt nii, nagu keegi poleks ta peale hetk tagasi karjunud. Ta viskas tulemasina poisile. Poiss süütas suitsu.

«Palju sa said?» küsis tüdruk.

«Tagi eest 700. Telefoni ja SIM-i eest 1000, aga uus telefon ja SIM läks 500.»

«2000 on jumalast hästi ju!?» kiitis tüdruk, tuli lähemale ja istus voodi ette vaibale maha.

«Jeah. Palun käi koolis rohkem.»

«Mis sa homme selga paned?» võttis tüdruk poisil ühe saapa jalast ja viskas üle öla ukse ette maha.

«Ei tea.»

«Sa võiksid üldse koju jääda. Teeksime midagi süüa ja vaataksime telekat ja . . .»

4:33

«Mul on koolis vaja olla . . . kolmanda käskkirjaga on muidu minek.»

«Aga ainult homse päeva! Me ei ole üldse enam koos,» heitis tüdruk teise saapa esimese kõrvale.

«Mul on vaja koolis olla. Ja Talisega teeme öösel ühe bensukaotsa vist.»

«Musi, . . . mäletad ju, mis selle bensukaga eelmine kord . . .»

«Türa, pappi on vaja, saad aru!»

«Jah saan küll, aga . . .»

«Sest mõtle ka, mille eest me järgmisel nädalal sööme, elekter on vaja kuskilt saada, me ei saa enam seda kuradi aeda kütta! Postid on peaaegu järgmise krundini maas!»

«Ma küsisin vanaemalt ka . . . Ta järgmisel nädalal saab pensioni . . .»

Väike kortstuke poisi kulmude vahel oli näha, nagu alati, kui ta mures oli. Tüdrukut kuulates mõtles ta kiiresti läbi kõikvõimalikke olukordi, mis natukenegi rahaliselt aitaksid.

«Tead, Liina rääkis, et nende maja vanamees olevat näinud, kui sa öösel eelmisel nädalal seda aeda maha võtsid,» jätkas tüdruk.

«Kinni taguda tuleks see vanamees! Olgu õnnelik, et me tema kuurist kütet ei võta!»

«Jah, on kuradi vanamees,» nõustus tüdruk ja toetas pea õrnalt vastu poisi jalga.

«Musi, tahad, ma pesen su teksad ära?»

«Ma ei tea . . . Tee parem sooje võileibu.»

4:39 Poiss tõusis istukile, lastes sigaretituha T-särgi rinnaesisele kukkuda. Ta tegi tüdrukule pai. See mõjub kõik hoopis teisiti, kui on hilissügis, akna taga väljas undab kõle tuul, te olete jälle koos ja teil mõlemal on tunne, et võib-olla saab kõik veel korda. Võib-olla nad ei tundnud kumbki, et kõik on varsti läbi. Keegi ei mäleta nii ammuseid tundeid.

Aga me teame, et tüdruk naeratas ja küsis:

«Kas sa armastad mind?»

«Jah,» vastas poiss ja kustutas suitsu põrandal olevasse suurde tuhatoosi.

«Kui palju?»

Poiss mõtles hetke: «Suure maja suuruselt.»

«Kas maja ümber on aed ka?»

«On küll. Sitaks suur aed. Ja parkla. Ja veel suurem siis, kui sa koolis käid korralikult.»

Kuigi see ei olnud naljana mõeldud, naeratas tüdruk oma kõige armsamat naeratust ja tema tumepruunides silmades oli midagi, mis tuletas poisile meelde, kui kahju tal sel hetkel valetada oli. Ta süütas järgmise sigareti ja vaatas, kuidas keegi roheline naine rohelisel ekraanil igavesest armastusest laulis.

Samal õhtul samas linnas, kuid mitte Kruusa tänaval, kus poiss tüdrukuga juba poolteist aastat elas, vaid teisel pool kesklinna, üle silla — seal, kus paneelmajade üheksakorruselised tornid

juba aastakümneid terveid linnaosi moodustasid — toimusid väikesed igapäevased asjad, mis aga juba tolsamal ööl selle loo paratamatuks reaalsuseks muutsid. Liinide nr. 18, 29 ja 61 lõpppeatuses — sealsamas, kust veel pool kilomeetrit edasi kõndides jõuad vana Sõpruse kooperatiivi garaažideni — peatus hõbehall Honda Civic. See peatus kohe bussipeatuse kõrval, väikese müügiputka ees. Autojuht võttis kõrvalistmelt pika punase roosi ja astus putkasse.

4:43

Seal lähedal, teisel pool Lindude puiesteed, kus on Paemurru põhikooli hoone — sealsamas, bussipeatusest ja putkast üle tee, kus roostetavad lillemüügipaviljonid nädalavahetustel spekulantide ja komisjonkade vabaõhulaadaks muutuvad —, said ühe paneelmajasektsiooni ees kokku kaks poissi, kes üksteist kättpidi tervitasid ja mobiiltelefonidelt aegajalt kella kontrollides tühjast-tähjast lobisesid. Mõne hetke pärast jäi sellesama sektsiooni ees kummide, õigemini kulu- nud piduriklotside vilinal seisma tumehall Vectra. Juhipoolne elektriaken surises alla.

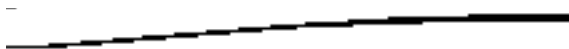
«Mõssa ütles, et korjaks Rassi kaasa, enne kui lähme,» ütles Vectra roolis istuv kollase sullejopega kiilakas tüüp.

«Hohoo . . . Mina arvanud, et Rass sitsib kinni . . . kaua näinud ei teda!» ütles üks ootavatest poistest, kes lähemal vaatlusel suurte süsisilmadega mustlaseks osutus.

«Tal on mingi eit nüüd,» ütles teine. Ei valetaks, kui ütleks, et rotinäoga kutt. Mõne hetke pärast olid poisid autos, jätkates vestlust tõenäoliselt samadel teemadel. Vectra võttis kohalt ja kadus mootori kräunudes paneelmajadevahelisi kitsaid teid mööda Lindude puiestee poole. Poisid sõitsid linna. Eemale rajoonist, kus oma esimesed viisteist aastat elas ka tüüp, kes seda lugu praegu jutustab.

Lisaks rajoonisündmustele ärkas ühes väikeses puumajas Vaba ja Raua tänava nurgal poiss nimega Mõttus, hüüdnimega Mõssa. Kelle jaoks sõber, kelle jaoks vaenlane, kelle jaoks vend. Keskööst puudus pooltund, kui ta uniselt end riidesse pani ja maja ees seisvasse E34 kerega tumesinisesse bemarkisse istus. Esimesed kaks korda vedas starter alt. Tõmberelee persses või midagi, arvas ta. Õnneks oli kindalaekas pakk L&M-i.

4:48

Tagasi Kruusa tänavale tulles pean kõigepealt ütleva, et poisi nimi oli Rass. Mitte hüüdnimi, vaid päris-. Kõik kutsusid teda nii. Tüdruku nimi oli Säde. Samuti mitte hüüdnimi, vaid see, mille ema ja isa talle pärast tema sündimist panid. Ta oli lühikest kasvu tumedapäine tüdruk, kelle kohta ei saanud öelda kole ega paks. Ometigi polnud ta ka ilus ega sale. Ta oli selline väike armas tulesäde, kes oli mõnes mõttes kõvasti vanem, kui sünniaasta arvata lubas. Ta lihtsalt oli olemas, ja sellepärast paljud teda tundsidki. Sellest, kui nad tuttavaks said, oli möödas peaaegu kaks aastat. Kööktuba kuulus kellelegi tüdruku sugulastest, aga see polnudki nii tähtis. Tähtis oli, et see oli nende koht, kus olla. Ja tähtis oli see, et kuigi tüdruk oli juba enne nende tutvaksamist peaaegu kõigi poisi tutvavatega kas maganud, käinud, või maganud ja käinud, või kõike seda mingis kolmandas järjekorras teinud, oli ta just selle poisiga juba pooleteiseks aastaks kokku jäänud. Täpsemalt, kui poiss poolteist aastat tagasi läbi kevadõise linna tüdruku poole lonkis, kus tüdruk oma toas mingi täiesti suvalise venna kõrval und nägi, loopis poiss vastu aknaid väikesi kruusakive seni, kui tüdruk ärkas, külalise üles äratas, sellel lahkuda palus ning poisi sisse kutsus. Ma ei tea,

kas see juhtus sellepärast, et nii oli ette määratud. Aga ma tean, et tol ööl, nagu paljudel öödel tulevikuski, polnud poisil lihtsalt kusagil ööbida. Korralikult maganud polnud ta juba lapsepõlvest peale.

«Kas sul suitsu on?» oli Säde tol öösel esimese asjana küsinud.

«Mul pole mitte midagi,» oli poiss vastanud.

Ja nad naersid. Nad naersid tol ööl esimest korda nii, nagu nad hiljem suutsid naerda alati kõige üle, mis tegelikult tõsine ja kurb oli. Sellised asjad liidavad, uskuge või mitte. Mingit armastust pole vaja, kui te suudate koos naerda ja alla neelata kogu maailma ükskõiksuse. Aga mida me kõik teame, on see, et igavesti ei jõua keegi naerda.

«Võta külmkapi pealt, kui tahad,» oli Säde öelnud.

Samal ööl tund aega hiljem viskas kruusakivikestega vastu akent seesama suvaline tüüp. Ja kui seekord juba poiss ise trepist alla ust avama läks, ei teadnud ta veel isegi, mida ta ütleb. Aga kõik juhtus iseenesest.

«Mu telefon jäi siia,» ühmas see mees justkui suunurgast ning tahtis trepikotta astuda.

«Siin ei ole sul ühtegi telefoni,» oli poiss vastanud ja väliskukse mehe nina ees kinni löönud. Kas just täpselt nii ülbelt, me ei tea, kuid on teada, et ukse klaas värises. Mees jäi teisele poole ust. Ning kuskil lähedal korteris hakkas klähvima lärmi peale unest ärrganud koerakutsikas.

Hommikul müüs poiss ühe peaaegu tuttuue Nokia 6110 Vasara tänava pandimajja ja sai selle eest poolteist tuhat. Sellised asjad muudavadki kaks noort inimest lähedaseks.

Kuid ärge veel unustage seda külma sügisõhtut, millest see lugu algas. Tolsamal õhtul tegi Säde poisile sooje võileibu. Neil oli selleks suur elektriline võileivagrill, mis end kunagi ise välja ei lülitanud ja seetõttu avatuna ka radiaatori ülesannet täita võis (voolumõõtjat mäletate?).

4:57 Poiss pikutas voodis ja toksis kulunud paberilehelt telefoninumbreid oma uuele SIM-kaardile. Telefon oli Ericsson 628. Must ja väikese antenniga.

«Tead, ma mõtlesin, et me võiks ära sõita,» ütles tüdruk.

«Jah?»

«. . . Läheksime kuhugi Hispaaniasse või Madriidi ja teeksim seal tööd ja . . .»

«Madriid on Hispaanias.»

«Ma võiksin ettekandjaks hakata.»

«Sõidamegi. Ma luban, et sõidame. Kui üheksanda ära lõpetad, kohe sõidame.»

«Muidugi lõpetan! Mäletad ju, mis sul endal üheksanda lõpus oli.»

«Päris vittus oli. Aga mina sain kümnendasse!»

«Sina ja su kool! . . . Mis su uus number on nüüd?» muutis tüdruk teemat ja tõi esimesed toakülmas auravad võileivad taldrikuga öökapile.

«Kirjutatan kohe . . .» ütles poiss ja tõstis telefoniaparaadi põrandalt voodisse. Toru peale oli musta markeriga kirjutatud poisi eelmine number, mida ta nüüd võtmega maha kraapima hakkas. Selle alt paistis telefonitorule sisse kraabitud üle-eelmine number. Kraapimine ei osutunud kuigi tõhusaks ja seetõttu kleepis poiss nüüd telefonitorule leukoplasti, millele kirjutas järjekordse numbri. 25 192 2923. Õues lendas vastu aknaklaasi väike kivike. Kumbki seda ei kuulnud.

«On okei?» küsis tüdruk, kui poiss esimesed kolm võileiba looma kiirusel ära söönud oli.

«Mhh . . . muidugi . . . Teed maailma parimaid ju.»

«Miks sa ei suudle mind enam?»

«Mul on suu täis.»

«Ma mõtlen üleüldse.»

«Tule siia,» kutsus poiss.

Tüdruk naeratas salaja. Poiss vaatas teda võileivagrilli juures askeldamas. Paljajalu. Napis öösärgis, mille peal oli väljave- ninud kampsun. Sellisena jäi Säde talle meelde elu lõpuni.

5:02

«Ei, mitte praegu, ma pean saiu keerama,» vastas Säde, nõnda et ei saanudki täpselt aru, kas ta hääles värises jälle üks väike kel- mikas plika, kes sellele poisile juba kaua aega tagasi südamesse oli pugunud. Või kujutas poiss seda endale ette. Nagu me kõik kujutame vahel asju ette oma naist selja tagant vaadates.

Vastu aknaklaasi visati nüüd juba peotäis kruusakive, mis rahena tänavale tagasi kukkusid. Mõlemad vaatasid akna poole.

«Rass, palun, ära täna küll enam välja mine,» ütles Säde nukralt ja tõi uue taldrikutäie ahjusooje võileibu öökapile.

Poiss ajas end voodist üles ja astus akna juurde. Selles väi- keses toas kulus selleks umbes viis sammu. Aken ei olnud veel teibitud, kuigi ilmad olid juba piisavalt külmad. Isegi kardinat liikusid pragudest sisse pääsenud tuules.

«Õu munn, kus sa päeval olid . . . naist nikkusid vä?» karjus keegi tänavalt kohe, kui poiss oli akna lahti teinud. Kostis heaks- kiitvalt vali naer.

«Tra ära lõuga, idikas,» ütles poiss avatud aknast tasakesi, kuid siiski piisavalt kõvasti, et Säde tigidalt poisil vait olla käskis.

«Olar sai välja!» kostis alt tänavalt teine hääl, mille taustaks keegi «Putsi, kui kõva lugu!!!» ning «Pane kõvemaks!» karjus.

5:08 Sõiduteel seisis ohutulede vilkudes tumehall Opel Vectra. Tehnilises passis oli selle värviks märgitud valge. Aga Eesti sügis annab igale autole oma värvi. Eriti veel, kui sa tõesti ei viitsi iga kuradi tolmukübeme pärast pesulasse sõita. Ongi šefim. *Subwoofer* Vectra pagasnikus hakkas tööle. Kilovatid lõhestasid õhku. Keegi lükkas lahti kõnniteepoolse esiukse, mille väike kisakõll muusikat ka tänavale lubas. Lugu oli tõesti kõva.

«Lähme linna, Olks teeb välja! Keegi ei kuiva!»

Alumise korruse aknas süttis tuli ja kardina vahelt vaatas välja unetige mehenägu. Naabrid on rahvas, kes ei mõista kunagi su külaliste rõõmu. Üks tänaval olevatest noormeestest näitas akna suunas keskmist sõrme.

«Kes kurat see Olks on? Mul on kool homme vara,» ütles poiss.

«Ära aja sitta, mees, pane munn püksi ja davai!» kostis hääl tänavalt.

«Rajoonist, noh! Sai välja just!» lõugas keegi kolmas.

«Te parkige poe ette, kui võmme kaela ei taha.»

Poiss pani akna kinni ja tõmbas kardinad ette. Säde istus vette kukkunud kassipoja ilmel voodiäärel, võileivataldrik käes. Ööunest ärrganud alumise korruse naaber koputas harjavarre või millegi sellisega tigidalt vastu lage. Põrand vappus. See maja, kus nad elasid, oli juba nii vana.

«Ma lähen vaatan, mida nad tahtsid,» ütles ta Sädele. «Mul ei lähe kaua.»

«Sa ei jõua niikuinii tagasi enne homset!»

«Mul läheb umbes tund, mitte rohkem.»

«Ma tean ju neid teie öiseid käike.»

«Musi, ma tulen kohe tagasi,» ütles ta saapaid jalga pannes ja avas juba ukse. Säde vaatas teda oma taksikoerapilguga nõutult keset tuba. Kell oli midagi üle kesköö, sest muusikavideod rohelisel ekraanil olid asendunud järgmise päeva kavaga.

«Ma tulen kaasa!»

Nad polnud juba mitu kuud koos linnas käinud.

«Ei tule.»

«Miks? Tulen küll. Me ei käi kusagil koos enam,» tõmbas Säde kiiresti öösärgi koos kampsuniga üle pea ära. Ta seisis viivuks alasti keset tuba. Hingeõhk auras. Ta kehal oli külmanahk, kui ta kapist kiiresti teksad võttis ja need veel kiiremini jalga tõmbas. Poiss vaatas seda ukselävelt ja ei öelnud midagi. Sest Säde oli otsustanud. Mõttetu vaielda.

«Kumma topi ma panen?» oli vaidlus lõppenud.

«Musta.»

Poiss seisis T-särgis ukselävel, saapad jalas ja suitsetas. Kuigi Säde ei olnud see tüdruk, keda ta öösiti unes nägi ja kelle nime ta vahel üksi olles kõva häälega ütles, et see ta naeratama paneks, tundis ta praegu, et oskus kiiresti riidesse panna oli üks selle tüdruku raudseid eeliseid kõigi teiste maailma emaste ees. Kontsad tegid ta pikemaks ja saledamaks. Topp tõi esile noorte rindade laitmatu kuju. Karvase kraega must kasukas, mille lõhn oli läppunud toasuitsu ning magusa J'adore'i segu, kiire puuder päeval nutetud silmaalustele ja väike huulepulk lauapeegli abiga tegid sellest tüdrukust kellegi, keda ta kiirelt enne ukse lukustamist laubale suudles. Sest lihtsalt oli see tunne.

Ta ei aimanud siis, et selle ukse taha koju jäi tollel õhtul õnnelikum pool ta surnult sündinud lapsepõlvest. Ja nii nad astusidki välja elust, kuhu tagasi nad hiljem kunagi ei pääsenud. Rumal oli arvata, et kõik oli halvasti. Tegelikult oli kõik hästi, võrreldes sellega, mis edasi saama hakkas.

Mõned, kes seda kõike teavad, arvasid, et see oli poisi süü. Mõned arvasid, et kõik oli õnnetu juhus. Ainult Säde ja Rass ise teadsid, et see polnud kellegi süü. Sest nende ainus süü oleks olnud selles, et nad ei olnud siis muud kui lapsed, kes mängisid täiskasvanuid. Lapsed, kes mängisid teineteise närvidega, selle asemel et mängida kodu. Nad ei olnud sel õhtul midagi muud kui lihtsalt seitsmeteistkümneaastased noored. Hommikuks olid mõlemad aastaid vanemad. Mõned asjad lihtsalt mõjuvad nii.

5:19

Tumehall Vectra, registrivärviga VALGE, laskis tänaval kutsuvalt signaali, kuni poiss nimega Rass oma esimese naisega maja välisuksest tänavale astus.

Tumehall Vectra, registrivärviga VALGE, laskis tänaval kutsuvalt signaali, nagu te juba teate. Auto ümber seisis väike poistekamp. Pimedas sügisöös hõõgusid sigaretiotsad.

«Hohoo! Kahekesi tuleb peole?» irvitas lühike tumedapäine tihedate vuntsidega mustlane, märgates, kuidas Rass koos Sädega üle tee auto poole astus. Mustlane ei olnud kellegi sõber, aga temast oli alati kasu, kui oli vaja teada, mis linnas toimub. Kuulasid jutu ära, võtsid pool maha ja olid üsna tõe lähedal. Ta rääkis liiga palju ja oli üldse vääriltult suure suuga. Aga ikkagi oli temast olnud kasu rohkem kui kahju.

«Ei, ma tulin teda autoni saatma,» nähvas Säde mustlasele ja istus juhi kõrvale, kus oli varem istunud tõenäoliselt keegi õues suitsetavatest kuttidest. «Shotgun,» ütles Säde nõnda, et mõned lähemalseisvad kutid kuulsid.

«Sinu suu munni jaoks!» sosistas mustlane endamisi ja vajutas koni vastu poeseina surnuks.

Poistest kõige turskem, peaaegu kiilaspäine kollase sullejopega kutt lasi oma sigareti nipsuga üle õla ja istus rooli taha. Tema nimi oli Talis. Hüüdnimega Tall (*s mjähkiznakom*). Kui

kellelegi meeldis raha teha, siis oli see Tall. Paljud sellest seltskonnast olid arvamusel, et ta oli oma suure kasvu tõttu elus ebaõiglaselt vähe peksta saanud.

Vectra kuulus Talise isale. Talise isa kuulus endast kaheksateist aastat nooremale naisele, keda ka Tall ise kunagi pannud oli. Kellelgi polnud täpselt aimu, kus isa elas. Senikaua polnud ta elukohal ka tähtsust, kui vanamees kord kuus või kord paari kuu jooksul auto vastu huvi tundis ning seda ka põhiliselt sellepärast, et uurida, kas masin on veel alles. Talis oli 18. Nad olid Rassiga lapsest peale rajoonis elanud. Isegi ühes lasteaias käinud. Pärast üheksandat hakkas Talis äri tegema. «Äri» tegi Talis tegelikult juba varem, aga kui jalgrattavargusi nõnda nimetada, olid kõik rajooni poisid mingis mõttes ärimehed. Vahe oli tegelikult selles, et Rass läks kümnendasse klassi edasi, Talis mitte. «Türa, mis ametit mul vaja — käed küljes, varastada oskan,» oli Talis hoobelnud. Rassil vedas kooli edasisaamisega, sest erinevalt Tallist ei uskunud ta tulevikku firmas, mis tootis vanadest gaasiballoonidest ehitatud liivapritse. Millegipärast on Talis siiani kindel, et tema on õige uue põlvkonna ärimees. Aga kui välimust müüdi, oli Talis kusagil garaažide juures ja tegi mingit muud diili.

5:31

Rass istus autosse ja tõmbas ukse enda järel matsuga kinni. Talis vaatas teda tahavaatepeeglist ja vangutas pead:

«Kõvemini ei jõua peksta?»

Rass ei vastanud, vaid võttis pakist suitsu ning puhus esimese mahvi läbi vaevuavatud akna külma sügisesse. T-särgiga oli jahe.

«Õu, Rass, sa ei mäleta seda Olarit vä?» tegi Talis juttu.

«Ei tule meelde.»

«Mingi normaalne tüüp pidi olema. Sul vend teab teda hästi.»

«Ahah. Mille eest ta oli?»

«Ma ei tea. 107 löige 2 oli vist.»

«Ja kaua istus?»

«Mis see sada seitse on?» küsis Säde, kuid kumbki poistest ei teinud temast välja.

«Viis sai, neli pool istus ära.»

5:36 Tüüp, kes Rassi kõrvale istus, oli Aivo. Kui Rass oli neliteist, sai ta Aivo sõprade käest lauluväljakul mingi noorteürituse ajal peksa. Aga et Aivo ema töötas kliinikus ja oli sageli öösi töö, toimus Aivo pool palju pinnakaid ning temaga lihtsalt tuli läbi saada. Kuigi mingi vimm nende kahe poisi vahel oli siiski tuntav.

Aivol oli siis vend. Kaheaastane poolvend. Aivo isa suri kõrivähki ühel kevadpäeval, kui Aivo kaheksa-aastaseks sai. Sellest ajast peale ei peetud tema peres ühtegi sünnipäeva. Väikevenna isa oli aga üks elektrik nende maja neljandalt korruselt. Teiste rajoonipoiste sünnipäevadel vaatas väikese Aivo kade pilk mänguasju, mis vanemad neile kinkinud olid. Polnud juhus, et mõne aja pärast just mõni sellistest mänguasjadest kogemata kadunuks jäi.

Kunagi, kui Aivo pool üks järjekordne pinnakas oli olnud, ärkas väikevend öösel üles. Mutti polnud kodus. Aivo võttis külmkapist lutipudeli, pani selle natukeseks mikrouuni soojenema. Seejärel puistas lutile natuke A-d. «Kui pidu, siis pidu,» ütles ta. Tatt oli järgmise päeva pärastlõunani oma aedikus kisanud. Mutt tuli koju ja ei saanud midagi aru. Rass kuulis seda lugu tuttavatelt. Ise oli ta samal ajal tehase öövahetuses töö ja tegi kergsaviplukke. Ainus, mis ta selle loo kohta arvas, oli, et poolvend on debiilne väljend. Selleks peaks rongi alla jääma, et poolt venda saada. Sest vend on vend. Ükskõik, kes selle nimel keppinud on.

«Sul muud polegi seljas või?» küsis Aivo Rassilt.

«Su ema on seljas!» vastas Rass.

«Lolliks läksid?»

«Hui ma viitsin end sisse pakkida, kui niikuinii kuhugi klubisse lähme,» lõpetas ta teema. Aivo luristas tatti, pani suit-su põlema ja ütles nii, et kõik kuuleksid: «No sind hoiab ju nii kuum naine soojas.»

Säde naeratas.

5:41

Autosse istus veel üks poiss, misjärel uks järjekordse kõrvulukustava matsuga kinni tõmmati. Talis vajutas gaasi. Mootor hakkas undama. Sidur vabanes pöörete languseni, asfalt kiunus. Küljeaknast paistis tossu. Parklasse jäi seisma see väike vuntsidega mustlane ja veel üks sullejopes tüüp.

«Võtke takso . . .» karjus Talis neile aknast. Seejärel ujus Vectra kummivilinal öisele tänavale. Kui sul on viis inimest peal ja ainult kaheliitrine mootor, ei suuda sa kunagi nii efektselt kiirendada, kui tahaks.

«Eri pask kets, suru lapp põhja, raisk,» vingus viimasena autosse istunud tüüp. Tema nimi oli Jann, neiupõlvenimega Janar. Ta oli kogu rajooni seltskonnast vist ainuke, kes ei olnud kunagi ühtegi seadust rikkunud, kelle vanemad ei olnud lahutatud, keda polnud kodust välja visatud, kes ei kasutanud võltsitud dokumente, vaid oli juba kaheksateist, kes polnud proovinud ühtegi keelatud ainet peale sigarettide ja lahja alkoholi ja kes ei olnud päevagi ise tööd teinud. Või raha teinud, nagu Talis täpsustas. Janar oli õnnelikust perekonnast, nooruslike vanemate ainuke poeg. Ta käis ka võrdlemisi korralikult koolis, aga oli korra — kolmandas klassis — kopsupõletiku tõttu istuma jäänud. See, mis teda kõigist temaealistest eeskujulikest lastest eristas, oli rämedalt ropp suuvärk. Ja «rämedalt ropp» ei olnud tema

puhul liialdus. Pigem liialduse vastand. Rass, loomult lahtise peaga, kirjutas tema eest üheksanda klassi lõpukirjandi. Janar laenas aga isa teadmata Rassile vahel oma vanemate autot.

5:45

Kümne minuti pärast peatus Vectra ühe kesklinna õlleka esises parklas. See oli suur kahesajakohaline kõrts, mis sel õhtul võrreldes nädalalõppudega peaaegu inimtühi oli. Paras sealaut. Parklas olid veel mõned masinad, mis, nagu hiljem selgus, olid kõik selle ühel eesmärgil saabunud seltskonna käsutuses. Ruslani Civic ja Mõssa viiene bemark seisid kõrvuti, uksest mõne meetri kaugusel. Uksel kontrollis turvamees sisenejate dokumente.

Rassil ja Sädel olid passid, mille järgi mõlemad olid kahekümne ühe aastased. Kuidas selliseid dokumente saab, pole vist vaja isegi mainida — neid kõikvõimalikke variante teavad kõik, kes on kunagi alaealised olnud. Aga tõe huvides olgu öeldud, et antud juhul olid märksõnadeks skanner, assortiikarbis komplekkide peal olev kile, fototöötlusprogramm kooli arvutiklassis — tookord oli meil veel Photoshop 4.0 —, natuke liimi ja passikaaned. Kui sa ei tea, millist liimi kasutada ja kuidas sellega käituda, keerad sa oma dokumendi lihtsalt perse. Ja muidugi sel juhul oled sa üldse liiga loll, et öösiti väljas käia. Teadlikult võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamise või kasutada andmise eest karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega. Ja see pole minu idee, vaid karistusseadustikust võetud.

«Sa näed halb välja,» ütles Säde ja vaatas oma poissi, kes tüdrukust välja tegemata parklas liikuvaid inimesi uuris.

«Pohhui . . . ei kõlba sulle?»

«Ma lihtsalt ütlesin . . .»

«Ja ma lihtsalt ütlesin, et mul on pohhui.»

«Lähme sisse, sa külmetad,» puudutas ta käega poisi põske.

«Oota, helistan vennale.»

Telefon kõrva ääres, vaatas ta parklas seisvaid masinaid, samal ajal kui Säde tal kahe käega ümbert kinni võttis ja ennast kõvasti vastu teda surus. T-särgile jäi vaevumärgatav põsekujuline puudrilaik.

5:49

«Mõssa, tsau, Rass olen . . . see on mu uus number . . . Ei midagi, tööl käinud, koolis käinud . . . Tule korraks välja, ma olen õues . . . Säde on kaasas . . . Ei ole . . . Tule välja, siis räägib.»

Mõne minuti pärast astus kõrtsiuksest välja vaid aimatavate tumedate juustega tõmmu poiss. Need kaks tüüpi, kes nüüd teineteisele käe ulatasid ja korraks õlale patsutasid, olid küll kõike muud kui silmnähtavad vennad. Rassil olid sinised silmad, Mõssal tumepruunid. Rass suitsetas vahetpidamata, Mõssa palju harvem. Rass oli pikk ja kõhn, Mõssa lühem ja turske. Mõssal polnud peaaegu üldse juukseid, Rassil oli neid mitu sentimeetrit. Selle põhjuseks oli küll tõsiasi, et Rass ei kakelnud eriti, vaid oli viimasel ajal alati kas tööl, koolis või naisega kodus. Kõige edasise huvides võin kinnitada, et need polnud kaugeltki ainsad erinevused kahe venna vahel. Aga nagu juba ütlesin, vend on vend. Ja sarnasusi oli neis palju rohkem, kui silmaga näha.

«Skolka let, skolka zim, raisk!» ütles tõmmu kutt kätt ulatades.

«Pole kaua,» vastas Rass käepigistusega.

«Mis teed siin? Naine kaasas . . .»

«Räägiti, et Olar on väljas.»

«Täiesti puhas.»

«Talis rääkis, et oluline mees nüüd?»

Seda viimast küsis Rasmus vaiksemal toonil ja kergelt venna poole kummardudes.

«Teen tuttavaks, kui vaja, tal on paar äriliini soojas,» naeratas vend ja küsis kohe: «Sul probleemid?»

5:54

«Ei. Rahadega natuke.»

«Kellel ei oleks! . . . Sa midagi soojemat ei osanud selga panna?»

«Putsi . . ., ma müüsin tagi ära täna.»

«Ruslanile? Nii perses siis?»

«Talvel läheb hullemaks. Tehases tööd ei ole enam eriti. Mõtlesime Talisega homme bensukat teha mingi 80 liitriga.»

«Jälle bensukat . . . Aga seekord tehke vähemalt numbritega . . .» lausus vend ja kutsus: «Lähme sisse. Ma annan sulle oma jope pärast.»

Säde, kes enne poistest eemal seisis ja suitsu kiskus, astus nüüd nende järel kõrtsi. Dokumente ei küsitud kelleltki.

Külastajaid oli vähe. Neist mõneliikmelistest seltskondadest, kes ühes või teises lauas rahulikult õlut rüüpasid, eraldus üks suur laudkond baarileti vahetus läheduses. Laval mängis majabänd — neidsamu lugusid, mida ta päevast päeva sellel laval olles mängis. Selle bändi kitarrist oli Rassist poole vanem mees. Mingil suveõhtul olid nad ühes seltskonnas joonud ning see kidramees oli tookord Sädele paar korda silma teinud. Sellest õhtust alates tekitas igasugune kõrtsimuusika Rassis selle kidramehega seoses tülgaust. Õnneks uskus ta siiralt, et mõne põlvkonna pärast kuulavad kõik inimesed ainult *trance*'i.

Ainus, keda Rass lauaseltskonnast teadis, oli Ruslan, see *kick*-poksija kehaehitusega noormees. Ruslan ostis kõike, mida müüdi, ja müüs kõike, mida osteti. Ruslan oli ka see, kes ta tagi ja telefoni eest 1700.– samal päeval välja käis. Mõlema käe keskmiste sõrmede ümber olid tal suured kullast klotserid. Mõtetud, nagu vend oli öelnud. Palju halvem lüüa.

Laua otsas istus üks kiilakas tüüp. See oli Olar. Seesama poiss, kes siis, kui Rass veel algkoolis käis, elas tema kõrval sektisioonis oma ema ja noorema õega. Õde oli Rassist mõni aasta noorem. Nime Rass ei mäletanud, kuid talle meenus, et see oli plika, kes alati tahtis nendega rajooni peale hulkuma tulla. Ja et nemad jälle olid ta eest alati ära jooksnud. Viis aastat tagasi oli Olar teistsugune. Aga ta vesised lähestikku asetsevad silmad, kitsad huuled ning pikk sirge nina, mis nüüdseks juba mõned mõrad oli leidnud, tuletasid meelde, et selline poiss kunagi rajoonis elas. Olari ema poos ennast korteriesikusse üles. Pool aastat pärast seda pandi Olar istuma. Õde läks lastekodusse.

Mõssa istus sõnagi lausumata laua taha ja haaras pooliku õllekannu. Hetkeks ei osanud Rass midagi peale hakata. Säde seisatas tema kõrval. Rass astus Olari juurde, sirutas talle käe ja noogutas:

«Jõudu! Hea, et sa tagasi oled . . . See on minu naine.»

Olar vaatas Sädet. Ja seejärel Rassi. Rass vaatas Olarit. Vaatas oma naist. Ja uuesti Olarit. Kui nende pilgud nüüd teist korda kohtusid, ütles väljasaanu:

«Mikf sfa mulle otsfa aatad? Tahad taha sfaada?»

Viis aastat tagasi olid tal hambad alles. Terve laudkond naeris hea nalja peale. Rass ei naernud, vaid mõtles, kuidas ta patsutab sellele tüübile õlale ja ütleb järgmiseks: «Uss susises suuseksi saamise saatel.» Aga alalhoiuinstinkt tõi kuuldavale midagi muud:

«Sa vist ei mäleta mind rajoonist?»

«Peaksfin õi?» küsis Olar ja vaatas Rassist mööda, kõrtsiuksest sisenevate tüüpide poole. Rass mõtles, mida järgmiseks öelda. Sest sellistes olukordades ei tohi vait jääda. Ta mõtles, oli vait, mõtles veelkord, kuid Olar lahendas ise lõpuks selle probleemi.

6:06

«Juua tahate? Hahahaaaa!» karjatas ta naerma hakates, nii et kollased hambad hämaras kõrtsivalguses läikisid. Mõlemad hambad. Lähemal istuvad tüübid naersid kaasa.

«Vabalt tahame,» naeris seepeale ka Rass.

«Kõigile uued õlled!» karjus Olar üle öla baarileti poole, lisades mõne hetke pärast:

«Ja Sfaaremaa litrovka igale lauale... naisftele *piña colada!*»

Seltskond, kellest Rass teadis ainult eespool nimetatud tüüpe, oli tegelikult kolm-neli korda suurem. Paljud ei tundud paljusid. Paljudel oli ka pohhui. Rahvast tilkus järjest juurde, kõik surusid Olaril kätt ja istusid väiksemate laudkondadena kuhugi maha. Majabänd mängis. Tantsupõrandal oli pidevalt kümnekond paari.

«Lähme tantsime,» sikutas Säde teda särgist.

«Ma ei taha.»

«Vii mind tantsima!» vaatas Säde talle purjus järjekindlusega silma.

«Jäta rahule, ma ei taha,» tegi Rass õllele põhja peale ja jäi — justkui näitamaks, kui palju tal muid asju teha on — pilguga kõige lähemal asuvat ettekandjat otsima.

«Oled mees või ei ole!» kiskus Säde teda veelkord.

«Lõpeta ära! Mine, kui sa tahad!»

«Ise tead!» nähvas tüdruk ja neeldus tantsupõrandal elavasse rahvamassi.

Talis istus mõned lauad eemal mingis dressipükste seltskonnas ja rääkis, kuidas ta hakkab kevadel Hollandist ja Belgiast kasutatud bemareid tooma. Kogu kullaauk avanes Talise jutus selles kohas, kus tulevad mängu tollimaksud. Kui tollida autosid ilma esiklaasi, kapoti, tulede ja usteta, maksad kordades vähem. Seejärel, tuues sisse tuled, esiklaasid ja ukсед deklareeritult varuosadena, võid sa kokkuvõttes ikkagi tunduvalt, võrreldes sõidukorras autode deklareerimisega. Ja kõige geniaalsem oleks lihtsalt auto pärast ostu sodiks peksta ja deklareerida piiril avariiliseks. Siinne tööjõud masina kordategemisel ei maksa sittagi. Geniaalne.

Aivo seisis leti ääres ja rääkis ettekandjale, kuidas ta kohe saab 20 000, kui üks telefonikõne tuleb. Ettekandja naeratas ja noogutas iga asja peale, mida Aivo ütles. Aivo naeratas ettekandjale ka. Isegi siis, kui ettekandjat leti taga polnud. Miks talle leti ääres pukil juua meeldis, oli see, et ta oli mingi meeter seitsekümmend pikk. Ja enamik kõrgete kontsadega naisi olid talt palju pikemad. Paraku.

«Sikuvitt! Ma oksendasin putsi ühele Pae tänava sljuuhale peaaegu,» kõlas korraks üle kõikide vestluste sellesama laua teisest otsast, nii et kõik pilgud sinnapoole pöörasid. See polnud keegi muu kui Janar, kes näost õhetavana, parajalt purjus ja igati jutuhuos, mingite võõraste tüüpidega oma hiljutisi kogemusi jagas:

«Ei noh, räme *fish* tuli vitust välja . . . et nahhui, müüge gaasimask mulle, siis nussin, aga no perse! Mis see lohvik aitab, kui lits akvaariumis pesnud on . . . Nussiisu oli täiega läinud. Hui, ma ütlen!»

Võõrad tüübid naersid. Kõik, kes kuulsid, muigasid. Janar tundis ennast hästi.

Ülevast meeleolust hoolimata võttis Rassi üle võimust väsimus. Kell lähenes kolmele, rahvast hakkas kõrtsis tasapisi vähemaks jääma. Ta toetas pea kätele ja kuulas suletud silmadega neid täislakkunud vestlusi, majabändi viimaseid lugusid, tühje klaase ettekandjate käes, kaardimakseterminali surinat. Vahel ei tulnud tal und mitmel ööl järjest. See oli tavaline. Aga vahel, nagu tollel öhtul, haaras sügav rammestus ta endasse. Kõikeunustav väsimus, mis jättis mulje, nagu oleks ta liiga palju joonud. Keegi raputas teda õlast. Rass avas silmad. See oli Aivo.

«Säde suudles mingi mehega pörandal.»

«Mida?» oli Rass ühtäkki nii ärkvel kui võimalik.

«Ühe tüübiga, kellega ta seal tantsis,» selgitas Aivo.

«Kus?»

Rass tõusis püsti ja saatis pilgu tantsupörandale. Ja seal nad olid. Mees, tumedate teksade ja päevasärgiga, oli võib-olla kahekümnene või vanem. See oli siilisoenguga pikk sell, lollakalt ületreenitud rinnalihastega. Sellised pole kunagi suuremad asjad lööjad. Käed Säde puusadel, kergelt ettepoole kaldunud, justkui hakkaks tasakaalu kaotama, ta seal õõtsus. Säde liigutas puusi kõrtsimuusika aeglaselt taktis küljelt küljele, pea kuklas, käed ümber tüübi kaela. Ta naeris. Mees ütles talle midagi. Säde naeris veel. Mees kummardus talle lähemale ja nuusutas ta juukseid, sosistas midagi või suudles teda põsele.

Rass võttis taskust telefoni ja suitsud.

«Ära lolliks mine, see on äkki mingi Olari tuttav,» hoiatas Aivo.

«Hoia,» ütles ta Aivo kätte telefoni ja suitsupakki ulatades.

Ta läks rahulikult sammul tantsupörandale. Kui Säde teda märkas, võttis ta silmapilkselt käed tüübi kaela ümbert ära ja

astus sammu kaugemale. Rass astus nende vahele. Mees naeratas kohmetult justkui laps, kes teab, et on pahandust teinud.

«Lähme ajame juttu,» ütles Rass tüübile.

Tüüp ei öelnud midagi. Säde ei öelnud samuti midagi, vaid oli vaateväljast kuhugi hoopis kadunud. Tõenäoliselt võimalikult kaugele.

«Kes sa oled?» küsis ta Rassilt.

«Olksi sõber.»

6:20

Mees paistis sellest mõnevõrra rahunevat. Või ta lihtsalt ei teadnud, kes see Olks on. Aga rohkem küsimusi selle kohta ei tulnud. Ka Rass ise ei teadnud tegelikult, kes Olks on. Hetkel oli see ka viimane asi, millele ta mõtles.

«... Tuld on?» võttis tüüp küsimuse saatel pruuni Barclay pakist kaks sigaretti, kui nad väljapääsu turvameestest möödusid.

«Ei.»

Kui kõrtsiuks nende taga sulgus, pani Rass käe tüübi õlale. Nad sammusid sõnatult nagu vanad semud paarkümmend meetrit eemale, kaugemale ukse ette pargitud autodest, kuni Rass käe ära võttis ja seisatas. Enne kui mees midagi aru saada jõudis, sööstis talle petetud südame jõuga keset nägu üks kiire rusikahoop. Mees tuikus mõned sammud tagasi, komistas — ja teine kiire laks näkku — ja kukkus. Rass hingas sügavalt sisse ja välja.

«Ära püsti tõuse, sul on suu ja nina verd täis,» ütles ta tüübile.

«Älj arä adlm ajam maj agjra . . .» puterdas kutt asfaldil, katsudes käega oma ninaalust. See oli niiske ja soe.

«Neela alla, ära kopsu tõmba,» andis Rass nõu.

Ta kummardas mehe kohale. Võttis juustest nii hästi kinni kui sai ja lõi teda veel kaks korda otse näkku. Ka suunurgast

nirises nüüd verd. Enne kui maaslamaja end üles ajama hakkas, löi Rass talle saapaga ribidesse ja ootas hetke, kuni kutt külili vajus. Seejärel haaras ta veritseva noormehe kaelast.

«Räägi me . . . eeeee . . . eees,» jõudis lamaja öelda.

Rass oli nõus. Rääkida oli vaja. Aga nüüd ei kõlanud ta hääl enam üldse nii nõuandvalt. Mees korises. Suurem veri voolas järelikult neelu. Natuke nirises ka suust.

6:24

«Ma tambin su nii ära, et sa ei kepi pärast kuus kuud, kui sa seda tüdrukut veel puutud!»

Rass pigistas haarde kõvemini ümber kõrisõlme. Hapnik oli kinni. Neelata ei saanud. Suust ja ninast voolas veri rinnaesisele. Kutt ei mõelnud enam tõenäoliselt millelegi.

«Kljhhhhhhhh. . .»

«See oli minu naine.»

«Iiiiii. . .» laskis väljuv õhk kuuldavale kileda vokaali.

Rass laskis haarde lahti. Mees vajus selili ja kähises. Kähises ta tõenäoliselt veel mitu päeva, sest häälepaelad olid räsida saanud. Välisuksele olid ilmunud mõned uudishimulikud tüübid, sealhulgas ka Olar, kes paari kaaslase saatel nende poole kõndis. Tõenäoliselt oli keegi seesolijatest öelnud, et väljas võib löömiseks minna. Ja ma aiman, kes see olla võis.

«Millesf asfi, bljätt?» karjus Olari õõnes hääl poolelt sammult.

«Ta käperdas mu naist,» ütles Rass ja masseeris vasaku käega rannet.

«Ja ful oli aja kohe ära ajutada?»

«Türa, see oli minu naine,» vaatas ta maas kõhiseva tüübi poole, kelle hingamine veel endiselt taastus.

«Maru kōa meefs oled enda arusft?» astus Olar Rassile nii lähedale, et nende hingeaurud ühise pilve moodustasid.

«Ah? Oled õi?» karjus Olar talle näkku ja tõukas Rassi õlast.

Rass astus sammu tagasi.

«Ei, aga ma vihkan mingeid munne, kes teiste naisi puutuvad.»

6:29 Kõik õuele tulnud inimesed ootasid huviga järgnevaid sündmusi. Olar vaatas maas külitavat tüüpi. Selle asemel, et Rassile kallale tormata, lõi ta maaslamajale jalaga selga ja naeris oma tatist naeru: «Sfittagi ei muutu aaftatega sfiin äljafs.»

Õppigu keel ära, mõtles Rass. Mitte sittagi ei saa aru, mis ta räägib, mõtles üks mees veel. See oli Mõssa, kes oli paljudes asjades oma vennaga ühel nõul.

«Kuule, ülbik, misf sfu nimi on?» pöördus Olar Rassi poole.

«Rass,» vastas poiss.

«Pederafsff?»

«Mine perse.»

«Nali, meesf, nali . . . Tead, et kui midagi on, õid minu nime kasfutada,» susistas Olar. Rassi sõrmenukkidele oli tekkinud marrastus. Olari sõrmenukkidele olid tätoveeritud Rassile mittemidagiütlevad tähed.

Väikeses kööktoas, õllekastist valmistatud öökapil oli taldrik kõvaks jahtunud võileibadega. Tuli selle vana maja teise korruse korteris enam ei põlenud. Kui Säde lõpuks koju jõudis, oli kõik ammu vaikne. Rass oli juba tunni või kaks voodis teki all olnud. Ei tea, kas võti ei sobinud lukuauku või oli tüdruk selleks liiga purjus, aga igal juhul krõbistas ta vähemalt veerand tundi

koridoris, enne kui uks avanes. Rass oli ärkvel. Aga ta lihtsalt ei tahtnud ega suutnud ennast liigutada. Säde kolistas pimedas toas. Komistas riidenagisse, kus nüüd rippus Mõssa sullejope. Seejärel komistas riivuli otsa, nii et tuhatoos maha kukkus. Seejärel viskas võtmed ukse ette põrandale maha. Aga tuld ta põlema ei pannud.

«Musi. Anna andeks,» ütles tüdruk ning istus riietega voodi äärelle.

6:36

Ta sasis käega poisi juustes, mille peale too pea ära keeras. Tüdruk mäletas, et alati varem oli see talle meeldinud.

«Musi. Kas sa annad mulle andeks?» küsis tüdruk sosinal.

Ta kummardus poisi kohale ja surus oma öökülma põse vastu poisi nägu. Tüdruku põskedele voolasid soojad pisarad.

«Rass! Musi, kuuled! Vasta mulle! Anna mulle see andeks.»

Ta raputas poissi õlast, mispeale poiss käe öölambi lülitini sirutas ja tule põlema klõpsas. Ta silmad olid jätkuvalt kinni. Ta mõtles, mida tüdrukule öelda. Aga midagi ei tulnud pähe. Siis mõtles ta sellele, mida ta tahaks tüdrukule öelda. Aga ühtegi mõtet ei tekkinud. Tüdruk kallistas teda ja karvane kasukakrae kõditas poisi kaela. Poiss ei öelnud midagi.

«Palun . . . Palun sind . . . Anna mulle andeks . . . Ma olin purjus.»

Poiss keeras tüdrukule selja.

Tüdruk nuuksus.

«Ma ei teeks sulle kunagi midagi sellist,» ütles poiss pärast pikka vaikust.

Tüdruk kustutas tule ja võttis riided seljast. Nad mõlemad jätsid vahel õhtuti riided keset põrandat vedelema. Sest keegi ei käskinud neil koristada ja kedagi ei oleks huvitanud ka. Tüdruk tõmbas kardinal ette, pugesi teki alla ja liibus vastu poissi.

«Palun ära puuduta mind täna,» sosistas poiss.

Poiss tundis, kuidas tüdruk vastu ta selga rütmiliselt hingas. Ta tundis, kuidas tüdruk teda puudutas. Tüdruku pehmel nahal oli tunda külma sügisöö jahedust.

«Ära puutu mind . . . Mul on paari tunni pärast kool . . .»

6:41 Ta tundis, kuidas tüdruku sõnakuulmatud huuled mööda ta keha teki all liikusid. Ta keeras ennast selili. Ta tundis, kuidas tüdruk oli nüüd kõikjal tema ümber. Ta silmad olid endiselt kinni. Ja korraks oli tal tunne, nagu kõik oleks endiselt korras. Ta tundis, et ta ei taha mitte kunagi silmi avada.

See oli kõigi nende öhtute viimane koopia, kus nad olid teineteise jaoks olemas. Koos isegi siis, kui neil ei olnud sentigi raha. Elekter välja lülitatud. Vesi torudesse külmunud. Külmkapp tühi. See tunne oli koos ületatud raskuste mälestus. See oli lähedus, mida ta enam kunagi ei tundnud. See oli niiske ja soe.

Nagu veri.

«Izvinite, što ja apazdal na urok,» ütlesid Rassi tursunud silmaalused, kui ta veerandtunnise hilinemisega vene keele kabineti uksest sisse astus. Õpetaja etteheitev pilk saatis teda üle prilliklaaside kuni pingini, kuhu poiss ühe heledapäise tüdruku kõrvale maha istus. Klassiruumis tekkis hetkeks aimatav sumin.

«Итак . . .» jätkas õpetaja tundi.

Rass võttis taskust pastaka ja telefoni ning asetas need lauale, et vähegi 11.b klassi õpilase moodi välja näha. Tüdruk ta kõrval rebis vihikust keskmise lehe ja libistas selle tema ette lauale.

«Panid eile pidu või?» sosistas tüdruk.

«Ei. Sõbra pool mängisime Nintendot hommikuni,» vastas Rass.

Mõlemad hoidsid pead võimalikult madalal, et nende vestlus tundi ei segaks. Rass võttis pastaka ja kirjutas lehe äärelle kuupäeva. Oli neljapäev, 25. november aastal 1999.

«Issand, mis su käega juhtus!» ehmus tüdruk kuuldavalt.

«Тише!» tõstis õpetaja häält.

Nüüd märkas ka Rass, et parema käe kaks keskmist sõrmenukki olid kaetud kuivanud vere koorikuga. Ta kraapis ühe

kooriku maha ja pistis suhu. Nagu lapsena, siis kui ta põlved ja küünarnukid pidevast rattaga sõitmisest ja puude otsas turnimisest alati marraskil olid. Heledapäine tüdruk neelatas ja keeras pilgu ära. Rass tõusis vaikselt püsti, võttis igaks juhuks telefoni ja pastaka ning astus kätt taskus hoides õpetaja laua juurde.

«Izvinite, mnje nada võjtii . . .»

6:49 Õpetaja vaatas teda üle prilliklaaside veel pikema pilguga kui algul.

Selle peale võttis Rass taskust käe ning lükkas õpetaja nina alla. Õudus vanema, kuid sümpaatse pedagoogi näos ei olnud sõnutsi kirjeldatav. See ei olnud kuidagi kirjeldatav, sest muidu oleks ma seda juba teinud.

«Ох, Боже мой . . . Иди, иди,» ohkas õpetaja ning jätkas tunniga.

WC-s kätt kuuma veega pestes tundis Rass, kuidas see kipitas. Mõne aja pärast hakkas talle tunduma, et see ei olegi füüsiline valu. Tugev klomp kurgus unustas vähemagatud öö uimasuse ja peojärgse pohmelli. Ta toetus kahe käega kraanikausile ja hingas sügavalt välja. Peeglike-peeglike seina peal teda ühtegi kauniduse esikümnesse soovitada ei saanud. Silmad paistes, palavikuline õhetus näol, tundis ta, et terves ta maailmas on liiga vähe õhku.

«Perse!» ütles Rass endamisi ja vaatas peeglisse.

Peegel ei vastanud.

«Minge perse!» ütles ta valjemini.

Peldik kajas, kuid neelas kogu heli.

«M I N G E P E R S E ! ! ! ! !» karjus ta kolmandat korda peeglisse ja veel enne, kui WC uks avanes ja uudishimuliku näoga koristajatädi sealt sisse piilus, tundis Rass tugevat iiveldushoogu ning jõudis täpselt õigel ajal ühte seljatagusesse

kabiini tormata. Kui ta mõne aja pärast pilgu üles tõstis, nägi ta, kuidas keegi oli sinise tahvlimarkeri kiirustatud tähtedega loputuskasti kohale kirjutanud:

MINA OLIN SIIN

Rass tundis, et keegi jälgib teda. Nagu oleks ta üks tegelane loos, mis räägib sellest, kuidas kõik perse läheb. Aga roppusi karjув peldik oli tühi ning koristajatädi sulges õlgu kehitades ukse, kuulmata, kuidas keskmises boksis keegi just oma mineviku välja oksendanud oli.

6:54

Pärast vene keele kabinetti tagasijõudmist ei läinud enam kaua aega, kuni vahetunnikell helises. Klassiruum voolas kiiresti õpilastest tühjaks. Rass läks paari teise klassivennaga koolimaja taha suitsetama. Enne lahkumist kutsus õpetaja Rassi enda juurde ja soovitas käe sidemesse panna. Tundmata huvi, mis tegelikult juhtus, ütles ta lihtsalt: «Бактерии могут проникать.»

Hea asi kooli juures oli see, et probleemid, millega koolis tegelda tuli, olid lahendatavad ning viisid mõtted kõigelt muult eemale. Ja Rassi meeldisid selle kooli õpetajad ning ta sai nende kõigiga hästi läbi. Ainult direktoriga oli probleeme.

Paljude õpilaste vanemad olid oma lapsed pannud just sellesse kooli, sest see oli ka ENSV ajal üks parema mainega koole terves riigis. Inglise keele süvaõppega eliitkool, mille elitaarsus Rassi jaoks seisnes ainult selles, et erinevalt oma teistest sõpradest sai tema alati oma klassikaaslaste käest raha laenata. Kõigil oli

7:00

pappi. Üks Rassi ema sõbrannadest tõi ta kuueaastaselt sisseastumiskatsetele sellepärast, et elukohajärgse kooli katsete päeval oli ema liiga purjus, et voodist tõusta. Ning see kool lihtsalt asus ema sõbranna töökohale kõige lähemal. Rass mäletas, kuidas ta katsetele minnes päev läbi selle tädi kabinetis ootas, kuni tädi ta käekõrvale võttis ja tema uue kooli juurde viis. Katsetel pidi õppima pähe ühe luuletuse ja kordama ingliskeelsete sõnade hääldust. Meie kiisul kriimud silmad, oli see luuletus. Rasil oli piinlik seda lugeda. Õpetaja, kes seda kuulas ja naeratas, oli pr. Nõmm. Kui Rass ütleb, et ta midagi ei mäleta, siis on see tema alateadvuse toodetud vale. Tegelikult mäletab ta kõike.

Matemaatika tunnis oli kontrolltöö. Rassi pinginaaber selles tunnis oli kutt, kelle isa toimetas riigi suurimat päevalehte. Kristo oli lahe tüüp. Kumbki neist ei suutnud tollel päeval lahendada vajalikku hulka kontrolltöös sisalduvaid abstraktseid probleeme, kuid see ei takistanud neil nende üle asjalikult pead murda.

Jada üldliige on $a_n = \frac{2n+5}{n-8}$. Leidke a_{n-1} .

«Mis kuradi asi on jada? Sa tead või?»

«Oota . . . Vaatame edasi . . . Äkki tuleb välja. Kuule, mis kuradi asi on üldliige?»

«Aa, n . . . mis see n on, mingi *fucking* üldkordaja seal või?»

«Mis üldkordaja?»

«Ma ei tea, äkki on?»

«Enn on äkki mingi konstant.»

«Mine putsi, c on konstant.»

«Kus see c sul siin on?»

«Mölsi tunnis oli c mingi konstant ju.»

«Võib-olla on n mingi suvaline hulk?»

«Mingi suvaline julk.»

«Leidke aa enn. No kurat . . .»

Mõne hetke pärast ulatas üks klassiõde esimesest pingist, ise kordagi selja taha vaatamata, poistele kirjakese. Kristo rullis väikese paberi lahti ja ei möödunud kaua, kuni mõlema kuti kontrolltöö esimese ülesande taga seisis uhke ja aus vastus:

$$a_{n-1} = \frac{2(n-1)+5}{n-1-8} = \frac{2n-2+5}{n-9} = \frac{2n+3}{n-9}$$

7:10

Möödus veel vähem aega, kui ka teine ja kolmas ülesanne peagi samal meetodil lahendatud said. Seejärel koputas Rassi õlale tema taga istuv blond tütarlaps, kelle kõrvale ta vene keele tunnis hommikul maandunud oli. Rass nõjatus taha vaatamata pingi seljatoele, et teda paremini kuulda.

«Üheksa koma viis korda kuus on palju?» sosistas plika selja taga, nõnda et kaelal tema hingeõhku tunda võis. Kristo võttis taskust oma Nokia ning asus arvutama. Klass nohises vaikselt kontrolltööde kallal. Ruumis oli lämbuv vaikus.

«Ei . . . Liiga vähe terve mehe jaoks,» sosistas Rass pead tahapoole pöörates.

Kas tüdruk selja taga sosistas seepeale «kollakas» või «lollakas», pole tänaseni täpselt teada. Midagi ta igal juhul ütles. See oli klassi kõige ilusam tüdruk Kristina. Telefoninumbrit ma enam ei mäleta. Ja ta käib niikuinii mingi venelasega praegu.

Kristo turtsatas naerda.

«Omavahel ei suhtle!» kostis õpetaja range hääl.

Poisid olid mõnda aega vait.

«Lähme inka ajal sööma kuhugi, mul on *home reading* tege-mata,» ütles Kristo.

«Davai lähme, mul ka,» ütles Rass.

Alati olid Rassi kulutused kõige arusaamatumad just siis, kui tal tegelikult oli kõige vähem raha. Viimase sajase eest

mõnele suvalisele klassiõele siidrid välja teha, viimase viiekümne linnas söömas käia või viimase kahekümne viiega taksoga koju . . . Ei, kurat! Viimase kahekümne viiega alati suitsu osta ei olnud mingi probleem. Isegi kui veel poolik pakk alles oli. Siis, kui trumm oli juba pandimajja viidud või Ruslanile müüdud, polnud pulki kunagi kahju niisama ära kinkida. Toa kütmiseks pulkadest niikuinii ei piisanud. Suurte rahadega oli natuke teine lugu. Suured rahad olid seni olnud alati Säde käes. Rass oskas raha tekitada. Ükskõik, mis hinnaga. Säde oskas seda hoida. Nõnda nad olidki alati hakkama saanud. Seda kõike meenutades vaatas ta tühja pilguga raagus pärnapuid klassiruumi akna taga.

«Lähme nüüd . . . ! Magama jäid või?» raputas Kristo teda õlast.

Seda kõike mõeldes ei olnud ta kuulnud ka vahetunnikella.

Koera restoran kooli lähedal, kus olid võrdlemisi suured praed ja odavad hinnad, oli nende tavaline pesapaik. Otstarbetult varasel kellaajal ukсед avav koht võõrustas sageli hommikuti selle kooli vabameelsemat rahvast. Õpilaste naljade sisu ning jututeemade sügavus olid ainsad, mis andsid vihjeid hommikutele eelnenud ööde kohta. Vahel rääkisid ühest keelt ka lauale tellitud suured mineraalveed või alkaseltseritablettide pakendid tuhatosides. Keegi restorani töötajatest ei küsinud kunagi dokumente ega õnestanud noorte õpilaskliku vaimesust. Kõik olid sõbrad.

Poisid olid just oma lõunasöögid sellesamas Koera restoranis lõpetanud, kui Rassi telefon helises.

«TALL – Answer?» vilkus vaheldumisi Ericssoni ekraanil.

Enne kõnele vastamist tõusis ta lauast ning jalutas kuuldekaugusest välja.

«Räägi.»

«Leidsin ühe Vectra . . . Raadiku tänaval.»

«Plaadid on kruvide või klõpsuga?»

«Klõpsuga. Kruvidega enam ei hakka puutuma!»

«Õige.»

«Oled käsi endiselt?»

7:16

«Käsi. Pappi on vaja ju.»

«Tule õhtul appi, lähme Janni vanamehe autoga.»

«Helista, kui minek on . . . Pakaa!»

«Oota . . . Ma kuulsin, et sul oli seis olnud naise pärast öösel.»

«Ei olnud seis. Korras on.»

«Kõik rajoonis räägivad sellest.»

«Mis siin rääkida. Korras on. Kuule, davai, õhtul siis . . . mul on kool praegu.»

«Nojah, . . . lihtsalt, kui sul on vaja kedagi toeks, ma tean inimesi . . .» ütles Talis, enne kui Rass kõne kinni vajutas.

Ta läks tagasi lauda, pistis kaks kahekümneviiekat taldriku ääre alla. Ja ta tõesti ei teadnud, kas ta mõtleski Koera restoranist või oli see üks vähemagatud öö ja alkoholi jääknähtude labane nali, mille tegi alateadvus, kui tõsistest asjadest mõtlemine liiga keeruliseks muutus.

«Kuule, ma pean jooksuma,» ütles ta klassivennale ja kadus restoranist kiiresti välja. Tegelikult polnud tal kuhugi kiire. Säde oli tõenäoliselt kodus ja magas. Kuigi mingi variant oli, et ta oli kas kuskil vanaema juures söömas või Liina pool seebikaid vaatamas, millest enamasti moodustuski poolte ta päevade sisu. Rass võttis telefoni ja valis numbri. Ekraanil vilkus kiri: «Calling

MINU MUSI.» Telefon kutsus. Peale kolmandat kutsungit kostis ühendusklop. Rass vajutas kõne kinni.

MINU MUSI. *Edit Contact.* S2DE ROOSIMAA. *Save Contact.*

7:19

See aeg, kui sügis muutub talveks, kestab vaid mõned päevad. Kui sa selle aja ära tunned, ei häiri sind kunagi, et selles linnas, sellel maal, kus sa elad, on liiga külm, liiga sombune või liiga masendav elada. Inimesed lihtsalt vinguvad, sest nad ei oska end maailma vääramatute seaduspärasustega sünkroniseerida. Ja süüdistavad oma alaarenenud kohanemisvõimes kümmet muud asja, kuid mitte iseennast. Rass jalutas tehasesse, kuigi nii hilja sügisel seal enam tööd polnud. Seljas oli tal Mössa Blend of Armenia sulle, mis lõhnas kanepi järele. Ikkagi venna oma.

Samal ajal teises linna otsas ühe vastvalminud ridaelamu keldriakna ees kükitas Talis, uued dressid seljas, ja sõi sihvkasid. Kõikjal ümber tema kihasid sihvkakoores nagu väikesed prussakad. Selle ridaelamu tammepuust välisukse taga, kuhu Janar Talist ei lubanud, rääkis ta telefoni teel oma isaga. Kõne oli kestnud juba pool tundi. Aga õhtuks oli autot vaja. Janari ema, kolmekümne viie aastane noor koduperenaine, väntas keldris asuval treeningrattal oma kujutletavaid liigkaloreid maha. Talis oleks teda iga kell igasse auku pannud, aga nagu teada, olid Janari vanemad ainsad vanemad maailmas, kes õnnelikult koos olid. Talis hindas oma šansse väikeseks. Ja sõi sihvkasid edasi, samal ajal pilguga keldriakent silitades.

Tehas oli äriettevõtte Econex tootmisbaas, mis paiknes tööstusraudteede vahele rajatud industriaalpiirkonnas, linnasüdamest eemal, ühe nõukogude ajal valesti konstrueeritud selvehalli ruumides. Tootmistsehh asus keldris. Esimesel korrusel olid kontoripinnad ja materjaliladu. Äriregistri kande «Econex OÜ» taga tegeles üks firma ökoloogiliste ehitusmaterjalide tootmise, märgalapuhastite ja murukatuste ehitamise ning ökoehituskonsultatsioonidega. Tehas oli loodud kergsaviplokkide, seinakatteplaatide ning savikrohvi tootmiseks ning pakendamiseks. Väljaspool traditsioonilist tegevusala teenisid Rass ning üks ta tuttav lisa ka ökomööbli ehitamisega snoobidele, kes ei pidanud paljaks oma hundinuiavilla täis topitud diivani ja linase katteriide eest üle mõistuse kõrget hinda maksta. Hundinuiavill on hundinuia tõlvikutest õhuvaakumi abil lahutatud kiudosa. Mõnus materjal.

Kergsaviplokk, tuhaploki trendikam sugulane, koosneb kombineeritud vahekorras savist, puiduhakkest, liivadest ning hõvellaastust. Kasutatav savi oli kaevandatud mingist maanteekraavist mõnesaja kilomeetri kaugusel linnast. Puiduhake ja hõvellaast tulid jääkproduktidena ühest lähedal asuvast katlamajast. Eri tihedusega liiva telliti Ehitusmaailmast, kuid seda ka mugavuse huvides. Oli aeg, kus looduslikult saadavat liiva sõeluti sobiva tiheduse leidmiseks läbi kahe sõela. See oli ahvitöö. Et nüüd sellest kõigest ehituskõlblikke plokkide valmistada, on vaja kõigepealt hiiglaslikku segumasinat ja vett. Seejärel vajad sa vormi, millesse plokk valada, pressida ning kuivama panna. Viimases etapis on hädavajalik kuumkuivati, mis niiskuse plokist välja aurutab. Kui plokk ei ole kuivatis piisavalt kaua, väljub see oma liigniiskuse alles aastakümnete pärast. Ja su ökosein saab olema 10% väiksem.

Econexi klientideks olid kas tippjuhid, juristid või muude hästimakstud elualade inimesed. Ökoloogilise ehituse idee on keskkonnasäästlikkus. Kuid kui Baltimaade suurima plastitootja juhatuse liige oma suvila katusele muru külwab, seapõied akna ette venitab ja palgivahed mingi pulgaga hellalt takku täis topib, pole see kuidagi keskkonnasäästlikum kui fossiilsete kütuste tarbimispaus viimse laupäeva reedel. Kõik jätavad surivoodil suitsetamise maha. Aga selle eest Rassile makstigi, 16.– tunnis. Nagu pakk sigarete tunnis. Nagu hamburger tunnis. Nagu 2 grammi turuhinnaga *speed*'i kahe kaheksatunnise magamata öö eest.

Kontoris ei olnud kedagi. Ka tehase uks oli lukus. Rass helistas juhataja mobiilile, mis oli suunatud kõneposti. *Jätke oma teade pärast helisignaali.*

«Tsau, Rass olen. See on mu uus number. Kui meil on veel mingi tellimus tehasest tulemas, siis palun helista mulle. Mul oleks hädasti tööd vaja veel enne talve. Tänu.»

Janar oli vaatamata oma perverssele keelekasutusele niivõrd arukas, et teadis, kui väga Talis ja Rass autot vajasid. Kuigi ta ei teadnud, mille jaoks nad seda kasutada kavatsevad, oli ta kindel, et iga kord, kui ta Talisele ja Rassile isa maasturi välja kaupleb, on ta neile automaatselt parem sõber. Ning võib-olla võetakse ta kunagi isegi kaasa. Ja sellepärast ei jätnud ta kuidagi jonn, kuigi isa talle kõne jooksul korduvalt selgitanud oli, et talle ei meeldi, kui poeg õhtul üksinda sõitma tahab minna. Võib-olla oli see seotud sellega, et eelmisel korral, kui me Janari isa Land Cruiserit kasutasime ja mendid meid kinni pidasid, saatis roolis

olnud Aivo nooremkonstaabel Sergejevna putsiauku ja palus teisel korrakaitsetöötajal oma munandeid lakkuda. Aivo sai mingi kolmetonnise trahvi ja kuidagi kuulis sellest ka Janari isa.

Stsenaarium, millest Jann seekord lähtus, oli Rassi välja mõeldud. Nimelt ühel Janari klassiöel, kes elas linnast eemal asuvas elamurajoonis, olevat Labradori retriiver. Sellel toredal koerakesel olevat nüüd kutsikad. Ja et Janar tahaks neid väga vaatama minna. Janaril oli kauges lapsepõlves Labradori retriiveri kutsikas, Viru hotelli eest ostetud. Kahjuks oli kutsa vaksineerimata ning jäi kuuekuuselt koertehalvatusse. Sellepärast tundus see isa südame härdaks tegemiseks kõige lollikindlam jutt.

7:34

Rassil endal oli olnud väike valge krants nimega Rommi. Seda sel ajal, kui ta emaga rajoonis elas ja veel lasteaias käis. Ühel päeval oli koer kadunud. Ema ütles, et andis ta ära ühele maasõbrannale, sest koeral on kivimajas halb elada. See oli ainuõige õppetund selgitamaks, kuidas kõik, keda sa armastad, võetakse sult ära. Ja see oli esimene kord, kus Rass aru sai, et vihkab seda naist, kes ta sünnitas. Ta oli siis kuuene. Labradori retriiver oli ka Renita lemmikkoer. Ja Renita oli . . . Ei! Mitte veel. Selleni on aega.

Jann rippus telefoni küljes ja ajas ikka sedasama juttu:

«Issi, palun luba ikka . . . Ma tulen normaalsel ajal tagasi . . . Eiiij . . . taksoga pole ju mõtet, . . . läheb poole kallimaks . . . Ma tulen üheteistkümneks koju, ausõna . . . Siis ma pesen laupäeval auto ära . . . järgmisel laupäeval ka . . . No ole hea . . . Palun luba . . .»

Rass seisis samal ajal tootmishoone ukse ees ja ei osanud midagi teha. Ta seisis veel natuke. Siis istus ta ukse kõrval seis-

vale kastihunnikule. Sügistaevas muutus järjest tumedamaks. Kui ka teine pakk otsa sai, tõusis ta püsti ja valis numbri. S2de Roosimaa. Keegi vastas pärast kolmandat signaali. Ta vajutas kõne kinni ning hakkas linna poole tagasi jalutama.

7:38

Samal ajal samas linnas, kuid hoopis teistel põhjustel tungis tohutu tühjustunne ka Keskaigla traumapunkti ooteruumi. Üks ülearenenud rinnalihaste ja siilisoenguga noormees karjus ja kähises pisarsilmil, nii et ootesaalis istuvast kuuest abivajajast neli ükshaaval püsti tõusid ja vaikselt minema hiilisid. Ainult üks paistes randmega pensionäritädi ja üks peahaavaga iga kell meelemärkust kaotav parm, kes omal jalal kohale oli kakerdanud, ei liikunud paigast. Kuigi kohutavad hääled kostsid läbi suletud ukse ka nende kõrvu.

Nad ei teadnud, et parasjagu murtakse sirgeks ühe noormehe ninaluu, tänu millele see kunagi veel õigesti kokku kasvab. Kuigi möödunud polnud rohkem kui 30 tundi, oli valu, mida see noormees tol hetkel kannatas, meeletu ja halvav. Tean paljusid, kes sellepärast traumapunkti ei läheks. Tean mõningaid, kelle ninajuur on viltu jäänudki, sest nad pole lasknud seda pärast kaklust paika murda. Ja aeg-ajalt kerkib silme ette pilt sellest noormehes seal traumapunktis ka siis, kui omaenda nägu peeglist lähedalt vaatan. Ta oli valuvaigisteid täis. Aga sellest polnud vähimatki abi.

Peagi lahkusid ka vanatädi ja joodik, need kaks viimast ooteruumi asukat. Kõle koridor jäi täiesti tühjaks.

Ta karjus, hääle kähe. Eelmise öö alandus silme ees selgemalt kui kunagi varem. Isegi ta korrektselt lühikeseks lõigatud küüned suutsid jätta peopesadesse verevalumid. Päevadeks. Tõe-

näoliselt vandus ta kättemaksu. Tõenäoliselt otsustas ta just siis, et ei anna alla enne, kui on uuesti kohtunud selle vördjaga, kes teda eelmisel ööl mingi suvalise litsi pärast näkku löönud oli.

Ühes rajooni neljakorruselise maja kolmanda korruse kahetoalises korteris istus köögilaua taga üks nõbininaga plika, kes telefonikaardiga lauaplaadil valgest pulbrist väikeseid pätsikesi tegi. Plika oli alles kolmeteistaastane, kuid tema olemuses paistis ka mitu aastat vanemat naiselikkust. Muidu tumedad sorakil juuksed olid oranžiks värvitud. Kõrvarõngad, nagu ka käevõrud, olid neonrohelistest plastmassist ja lisasid tüdrukule punkarlikku ilmet. Seljas oli tal kurguni kinni tõmmatud lukuga dressipluus ja jalas mingid kuradi velvetpüksid, mille kandmise ma oleks tal ära keelanud. Riided ei tohi naist solvata. Ka kolmeteistaastast naist. Ka kinniistunud Olari õde, kelle nimi oli Hanna.

7:43

«Palju valmifs on?» kostis elutoast Olksi hääl.

«Kümme valmis, kümme veel,» hõikas tüdruk. Ta hääles kõlas mingi seletamatu haiglane jõuetus. See hääl oli midagi, mis mind esimesest korrast alates painama hakkas. Keegi polnud teda kunagi naemas kuulnud.

«Kaalü ära,» käskis Olar.

«Mul ei ole kaalu.»

«Idioot!» kähistas vanem vend teisest toast.

Rass jõudis kesklinna kaubamaja ette kolmveerand tunni pärast. Ta seisis suurte vaateakende ees ja luges taskutest leitud kortsus

rahatähti. Eilsest oli tema kätte jäänud 318 krooni. Mis oli miljoni vähemaksva asja vahetusväärtus. Mis oleks üks tund odava litsiga. Või kolm tundi mõne narkariga, kellel on klamüüdia, trihhomonoosi ja gonorröa topelt-pluss-pakett. Või viis pudelit Vana Tallinnat hulgilaost. Või kaks plokki Winstonit. Või mis iganes. Rass ostis putkast neli pakki Winstonit, ühe paki helesinist Barclayd ja kaks toosi tikke. Mõssa sulle taskutesse mahtusid need kõik. Dokumenti ei küsitud. Seal ta seisis — südalinnas kaubamaja vaateakende ees — ja ei mõelnud mitte millelegi. Teda haaras sügav ükskõiksus kõige ümbritseva vastu. Kuid seda ei jätkunud kauaks. Ericsson põuetaskus helises valju *ring-ring* helinaga.

«Noh?» võttis ta kõne vastu.

«Mis noh! Kus oled, lähme toome numbrid ära,» kostis Talise hääl.

«Kaupsi ees.»

«Davai, võtan su peale.»

«Kas keegi veel teab?»

«Ei tea keegi. Ma ütlesin Janarile, et lähme sinuga liivapritsi jaoks kompressorit tooma Kauksalu laenutusest.»

Rass muigas.

«Kauksalus pole kompressoreid. Jann on ikka debiilik. Mil-lal jõuad?»

«No jõuan kohe. Davai.»

Kohe, kui nende kõne oli lõppenud, hakkas Rassi telefon uuesti helisema. Ekraanil vilkus kiri «Private ID». Varjatud numbriga kõnesid võtsid siis veel kõik vastu. Ja seda tegi ka Rass.

«Jaa, kuuldel.»

«Õu meesf, kuidasf terfif on?» kostis telefonist tuttav hääl.

Miks ta helistab, ei saanud Rass aru. Aga igaks juhuks tuli temaga rääkida. Sest kui tal on Rassi number, mis on ainult mõnikümmend tundi töös olnud, on ta selle teadasaamiseks õigete inimestega rääkinud. Ja ju tal oli seda siis vaja.

«Normaalne,» vastas Rass.

«Kas fšul pappi on aja?»

Ühel hetkel muutus Olksi jutt täiesti arusaadavaks. Varem vördjalikult kõlanud kõnepuue ei häirinud enam. Sest see, kes raha pakub, võib seda kasvõi lapse lalinal teha. Alati saad sa aru. Alati sa mõistad. Ja ütled sõbralikult:

7:54

«Ikka on vaja.»

«Ma kuulfin, et a käid seal rikaftes koolifs?»

«Kui vaja, siis käin,» vastas Rass.

«Põrkab õhtul kokku rajoonifs. Ajab juttu fšel teemal.»

«Mis kellast?»

«Mul favi. Aftu läbi minu poolt. Tead, kuf ma elan?»

«Ei mäleta.»

«Fee hall maja. Garaahide juuref, kolmf korruf, teine trepikoda.»

«Ok.»

«Ukfe peal on bemari märk.»

«Ok, hüppan läbi . . .»

Telefon tegi pika piiksu ja lülitas end välja. Alati, kui sul on uus telefon, ei arvesta sa sellega, et aku on tal sitem kui eelmisel. Alati. See on nagu mingi telefonide maailma kuldreegel. Ja hind on alati odavam, sest muidu ei oleks sa eelmist ära müünud. Eks ole. Kaubamaja kõrvale bussipeatusse keeras suur 1998. aasta Land Cruiser. Rass hüppas autosse ja tõmbas ukse toore jõuga kinni. Talis teatas, et aega on kaks ja pool tundi. See aeg oli rohkem kui piisav.

Samal ajal valis üks äranutetud silmadega tüdruk ühes väikses kööktoas telefonitorule kleebitud leukoplastil kirjas olevat numbrit. Mida rohkem ta seda valis, seda rohkem kuulis ta kõnele vastamas üht võõrast naist, kes ütles, et Rass on oma telefoni ära müünud, tüdruku maha jätnud, parasjagu kusagil litsimajas, kolm aastat tagasi ennast ära tapnud, teise naise leidnud ja kuhugi väga kaugele kolinud, nii et tüdruk teda enam kunagi ei näe. Telefoniaparaat kaisus, juhe ümber sõrme keeratud, valis Säde numברי uuesti.

7:58

«Mobiiltelefon, millele te helistate, ei ole sisse lülitatud või asub väljaspool võrgu teeninduspiirkonda,» vastas see südameetu naine ka seekord.

8:00

5.

«Kruvikeerajat või midagi?»

«On.»

«Ma võtan esimese.»

«Esimene tuleb raskemini.»

«Ma tean. Pohhui.»

«Okei. Anna märku, kui õhk puhas on,» ütles Tall ja andis Rassile peitli ja kruvikeeraja. Rass hüppas maasturist välja ja kadus nurga taha majaesisele tänavale. Maastur oli pargitud ühe üheksakorruselise paneelmaja kõrval asuvale muruplatsile, suunaga peatänavale, juhuks kui nad vahele jääma ehk siis kiiresti jalga laskma peaks.

Rass jalutas maja ees mõned korrad edasi-tagasi, heitis pilke ümbritsevate paneelmajade akendele, veendumaks, et keegi kuskil aknal ei suitseta või niisama õhtupimedat parklat ei uudista. Valge Vectra, millest Talis oli rääkinud, seisis umbes saja meetri kaugusel nende Land Cruiserist. Saja meetri jaoks arvestas ta 20 sekundit. Seda muidugi vahelejäämise korral. Õnneks oli õhk puhas. Rass viipas käega. Talis hakkas tema poole jalutama.

Kui poisid Vectra juures kohakuti jõudsid, töötas kõik, nagu plaanitud.

Rass kükitas auto ette maha, lükkas peitli numbrimärgi ja raami vahele ning surus kruvikeeraja numbrimärgi ja raami alla. Järsu raksuga kangutas ta pool numbrimärki raami küljest lahti. Sama tegi Tall teisel pool autot.

«Käes,» sosistas Talis ja hakkas numbrit põue pistes majanurga poole jalutama, kuhu oli pargitud Land Cruiser. Hetk pärast seda astus paarikümne meetri kaugusel trepikojast välja mingi meesterahvas prügiämbriga. Rass kuulis, kuidas trepikojauks avanes ja sulgus. Peitel ja kruvikeeraja kramplikult kätte surutud, hoidis ta hinge kinni. Rass asetas peitli ja kruvikeeraja paika. Järsu liigutusega murdis ta numbrimärgi plastraami küljest lahti. Mees kaugemal seisatas. Rass haaras numbri, luges aeglaselt viieni ja pistis jooksu. Kordagi tagasi vaatamata oli ta 20 sekundi pärast nurga taga, kus Talis teda juba sõiduvõimeline maasturis ootas. Peagi sõitsid nad Janari isa Land Cruiseriga linnatänaval, tagaistmel puhkamas kaks valge Opel Vectra numbrimärki.

Talis keelas Rassel maasturis suitsetada. Rass saatis sõbra vittu ja süütas sigareti. Talis saatis Rassi türra. Ja nii jäigi.

Teel kesklinna ei rääkinud poisid sõnagi, kuni Rass viimaks küsis:

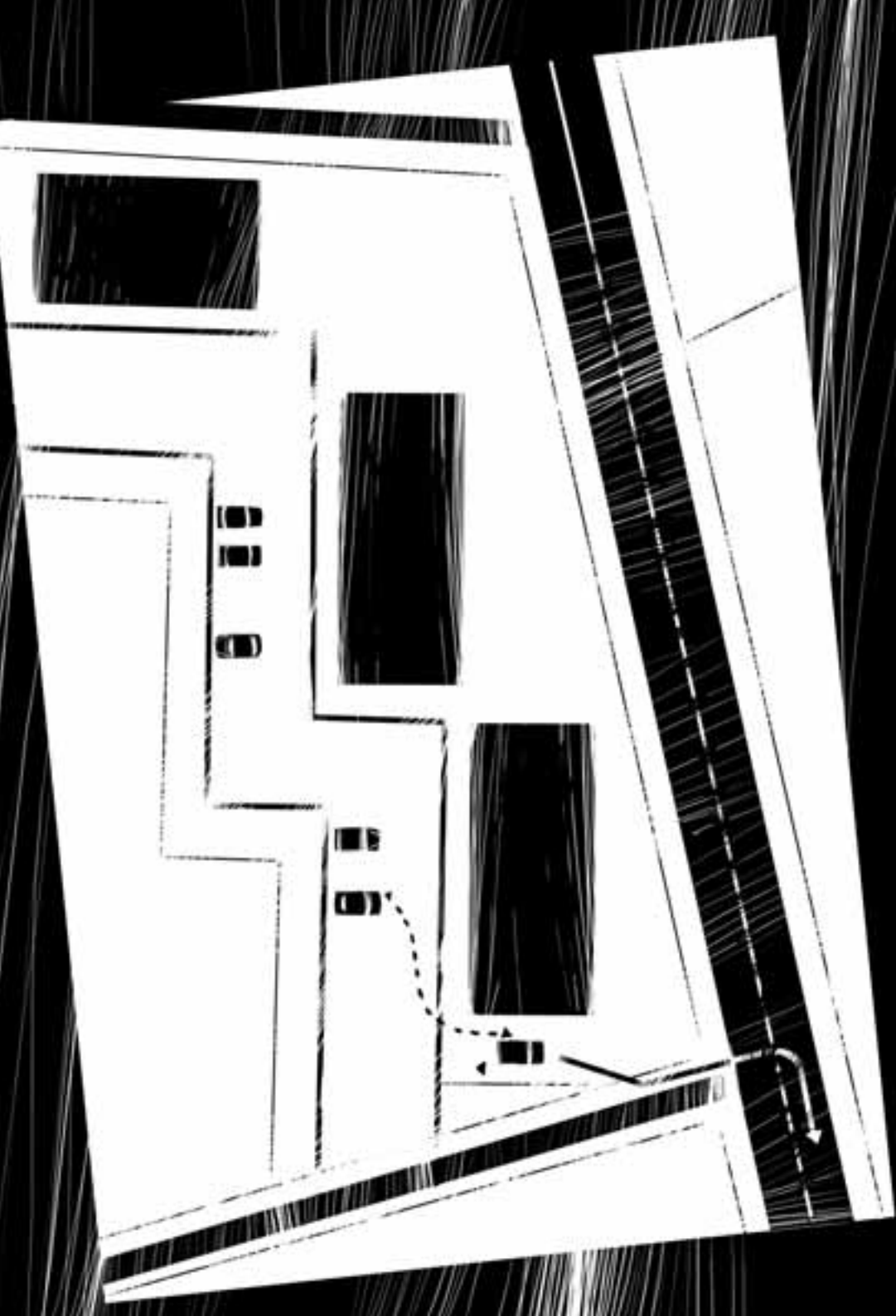
«Teeme bensuka kohe ära?»

«Jah. Sitta siin enam muneda,» vastas Tall.

«Garaaži võtmed on?»

«Põrkame Ruslaniga kokku. Ta annab.»

Maastur peatus ühe kesklinna suurima kasiino peaukse ees, kus Talis ohutuled vilkuma lükkas ning ise reipal sammul uksest sisse astus. Kiiremini, kui arvata võib, oli Tall vandudes tagasi autos: «Putsi! Mine ise. Jälle ei lastud saali.»

«Dokumendi pärast?»

«Ei. Dresside.»

«Ajuvaba,» nentis Rass, kes, olles veendunud, et pass on jopetaskus, probleemita kasiinosse pääses.

Ruslan istus keset tühja mängusaali ühe pokkeriautomaadi ees pukil, žetoonitops jalge vahel, ning laksis lohaka käega nuppe. Samas pobises ta aeg-ajalt mõne emakeelse roppuse žetoonide sisestamise vahele. Tema automaadi katusel puhkas pooltäis õlleklaas, millest oli viimanegi alkohol juba tundide eest lahtunud.

8:12

«Privjet! Dai kljutši,» küsis Rass võtmeid.

«Ну, блин!» oigas Ruslan poisi poole vaatamata, kui järjekordne sajani duubeldatud täismaja pärast kahesajast duubeldust perse jooksis. Seejärel tervitasid nad kättpidi ning Ruslan võttis veel eile Rassile kuulunud nahktagi taskust sõrmejämeduse toruvõtme, mille peale oli kirjutatud «Гараж 028».

«Куртку не хочешь обратно выкупить?» küsis Ruslan tühjenevat žetoonitopsi vaadates.

«За төсетš хотšц,» vastas Rass otsekohe.

«Ты еврей, что-ли... знаешь, я с убытком не могу продавать!»

Rassile meenus, et kogu eilsest ülejäänud raha oligi tal praegu taskus ja seda oli mingid kusised paar sotti. Põhiosa, nagu alati, oli ta jätnud Sädele. Isegi kui tal õnnestunuks tagi hind tuhandele kaubelda, arvestades kasiinot ja Ruslani rahavajadust, oleks ikkagi diil perse läinud.

«Тšasliva!» soovis Rass ja kadus kasiino peaukse suunas.

Bensukas ootas.

«Ну и на хуй!» kostis selja tagant Ruslani sõjahüüd võitluses vördjalikult rahaahne pokkeriautomaadiga.

Garaaž numbriga 028, kuhu poisid sõitsid, oli kaheksas garaažiboks kaherealises garaažidekompleksis kohe rajooni külje all, kaugemal bussipeatusest ja müügiputkast. Varem kuulusid garaažid elamukooperatiivide juurde, hiljem, kui ajad muutusid, erastati neist enamik. Erastatud ja kasutusel olevad garaažiboksid nägid kenad välja. Uksed vahetatud rauduste vastu, ilusti värvitud ning enamikul olid korralikud lukud. Ruslani garaaž 028 oli kõige selle vastand: halliks pleekinud ja murenunud puitliistudega kaetud uksed puhkasid roostes hingedel. Ning üksainus näljane toruvõtmega (loe: lõdvalt avatav ka torutangide ja kruvikeerajaga) lukk justkui andis lubaduse, et midagi väärtuslikku seal ei hoita.

Garaaži uks oskas hästi valetada.

Kui Rass ukse lahti tegi ja elektrikilbist ukse kõrval korgid sisse lülitas, avanes garaažis meeliülendav vaatepilt. Seinad olid tihedalt kaetud riiulitega, millel puhkasid autostereod, kõlarid, *subwoofer*'id või tavalised kassettraadid. Tagaseinale kinnitatud tasapindadel oli mitu muusikakeskust, televiisorit ning üks lauaarvutikomplekt. Muruniidukeid oli kaks, mootorsaage kolm, vähekasutatud pakendites ketaslõikureid paistis neli, muuhulgas vedeles seinä ääres maas veel paar ruunatuma välimusega relakat. Tööriistakaste, tõenäoliselt täis, oli kuus. Akutrelle oli neli, aga akutrellilaadijatest mustas terve põrand. Kolmekilovatiseid soojapuhureid oli kaks — need olid asetatud üksteise otsa ning kõige peale oli pandud üks mikrolaineahi. See oli kõik, mida silm ükselt esmapilgul märkas. Teise asjana märkas silm kanalile aetud Talli tumehalli Vectrat, mida Tall ise täiesti siira järjekindlusega valgeks pidas. Poisid sulgesid enda järel ukse, kruvisid maha Vectra numbrilauad ning asemele

äsja varastatud uued selgesti loetavad numbrid. Sama kiirelt kui Vormel-1 boksiteeninduses.

Vectra tagaistmel kontrollis Tall üle kaks 40-liitrist tühja kanistrit, samas neid klaasipuhastusvahendi ja lapiga puhtaks nühkides.

«Kõik on valmis,» ütles ta ning lõi Vectra ukse omaniku hellusega kinni.

«Ok. Ma lähen üksi?» küsis Rass.

«Ma viin traktori Janari vanamehele tagasi. Teeme 50-50?» pakkus Talis.

«Kui üksi lähen, siis teeme 40-60.»

«Teeme Ringtee Statoili, seal ei ole neljanda ja kuuenda juures kaamerat, ma eile vaatasin. See on lihtne . . .»

«See ei loe. Tuled kaasa või ei?! . . . Ma võin üksi ka teha,» jäi Rass kindlaks.

«Pohhui, tee siis 40-60,» ütles Talis. Ta astus garaažiuksest välja, käivitas Land Cruiseri ja kadus garaažide vahelt kus kurat. Rass tõmbas töökindad kätte, võttis klaasipesuvahendi ja kaltsu ning hakkas auto salongi võimalikest sõrmejälgedest puhastama. Igaks juhuks. Nagu alati enne bensukat.

Olari kõigi mugavustega kahetoaline korter oli nagu iga teine vanainimesele kuulunud korter selles riigis. Seal olid pruuni katteriidega kohmakad tugitoolid, rõve lahtikäiv diivan, paar põletamist väärt vaipa ja eriti nilbe välimusega tumepruun seinaseksioon. Magamistoas oli üks suur voodi ja seinakapp koos oma miljoni riiuli ja lükanduksega. Ühes nurgas haises ka tumba, kus elasid nüüd hiired seal varem elanud toasusside

asemel. Lihtsalt toitumisahel määras hiired võitjaks. Kuid ärge kartke, et hiirtest siin veel kunagi juttu tuleb.

8:27 Köögis oli gaasipliit, valamukapp, kolme tärniga külmik Riga ning suur fooliumist metamfetamiiniümbrikega kaetud söögilaud. Kui ema veel elas, Olks veel kinni ei istunud ja Hanna veel kaheksa-aastane oli, kattis seda lauda tikanditega linik, punutud vaagen kollaste hapude õuntega ning väike teeklaas, milles olid praeguse Säästumarketi kohal asunud muruplatsilt korjatud võililled. Hanna ütles kunagi, et sellisena ta seda lauda lapsepõlvest mäletas.

«Sfeo fee liisft lambi külge nii, et tekif tafakaalupunkht. ot nii . . .» seletas Olar oma tatises pudikeeles õele, kuidas koduste vahenditega kaalu valmistamine käib. Laualambi kupli küljest rippus niidiga alla seksioonkapi iluliist, mille mõlemad õlad püsisid tasakaalus ühel kõrgusel. Olks tegi liistu keskele noaga soone, et niit edaspidi tsentrist ei nihkuks.

«Õllekorkideft teed kaalukaufsid. Neil on ambad ja nad püsfivad häfti paigal . . .» seletas ta edasi.

Hanna vaatas, kuidas vend lõikas niidist ühepikkused jupid ja nendest õllekorkidele mängulise kergusega kandekorvid valmistas. Trikk on selles, et õllekorki tuleb toetada neljast küljest. Kolmest ei piisa. Siis hakkab viltu vajuma ja tasakaal läheb perse. Kui kõik see on tehtud, siis on vaja tühi kaal tasakaalustada. Seda võid teha näiteks tikutükikestega. Edasi on vaja sul ainult grammimõõtu. Või kümne grammi mõõtu, kui just pole tegu pisikeste kogustega. (Vihjeks võin öelda, et grammimõõtu on kõige kergem varastada oma kooli füüsikakabinetist, kus te

kindlasti juba põhikoolis laboratoorse töö raames asju varastate kaalusite. Kui oled piisavalt nutikas, saad aru, et tegelikult oleks targem sealt kohe terve kaalukomplekt tuuri panna.) Olar ja Hanna kasutasid tol õhtul nätsupakki. Kuid see eeldab mõningaid ümberarvutusi ning pole kuigi täpne. Üks Orbiti padjake kaalub 1,4 grammi. Ise soovitaksin kaaluvihtidena kasutada 0,25grammiseid peavalutablette. Aspiriini, 250 mg. Ibumetiini. Analgiini, mis siis veel retseptiravim ei olnud, oli mu lemmik. Igal juhul läheb sul palavikualandajaid meta segamiseks hiljem niikuinii vaja. Tablettide puudumisel võid kasutada muidugi viiesendist. See viimane käis nüüd kaalumise, mitte segamise kohta. Ja ära unusta eraldi kaalumast pakendimaterjali. Tavaline kirjapaber näiteks on kuratlikult raske.

Janar istus rajoonis putka ees trepil ning tegi aega parajaks. Talise lubatud ajani oli veel nelikümmend minutit. Igaks juhuks valis ta juba mitmendat korda Talise numbri. Telefon oli väljas. Siis proovis ta Rassile helistada. Rass oli parasjagu just Vectraga Ringtee Statoili sisse keeranud ja temagi telefon ei vastanud. Tankur number kuus oli vaba. Rass, Blend of Armenia jope tagurpidi seljas, vooder väljapoole, võttis kindalaekast suusamütsi ning surus selle silmini pähe. Kuradi kurat. Nii, nüüd oleme kohal. Nüüd teeme ära, nii, raisk, kohe, mõtles ta tegevusplaani eelnevalt läbi.

«No kuradi putsilutikad, kus nahhui vitus te olete!» muretses Janar poolvaljusti ja alustas oma Nokial järjekordset ussimängu. Külma sügisõhtu oli sõrmed kangeks muutnud. Maksimumkiirusel alustanud ussijupats sõitis end peaga vastu seinale surnuks. Ta pani telefoni tagasi taskusse.

«Sooja ei taha tulla? . . . Sisse,» küsis keegi selja taga.

Ilus tumedapäine müüja seisis putka ukstel ja vaatas trepil kükitavat Janarit. See oli Renita, kes töötas tookord rajooni toidukaupade putkas, mis mõni kuu pärast Marketi avamist pankroti tõttu kinni pandi. Ta oli siis veel ilusam kui praegu. Sest siis oli ta alles kahekümnekahene. Ja ma nägin teda sageli. Kuigi mitte nii tihti, kui lapsepõlves rajoonis elades.

8:37

Jann oli vait kui sukk. Ta ei saanud ühtegi sõna suust, sest pähetulev sõna oli kas liiga ropp või siis täiesti asjakohatu. Lausete moodustamisest rääkimata. Renita seisis ukstel ja ta hingeaur õhkus kargesse sügisöösse. Ja ta dressipluusi lukk oli rindadeni avatud. Janar istus trepil ja kogeles hääletult. Ja nägi tõenäoliselt harukordselt kohmetu välja. Kui keegi oleks kella vaadanud, võinuks ta surmkindlalt väita, et see stseen kestis vähemalt kuus ja pool aastat või midagi sellist.

Renita oli tüdruk, keda kõik rajooni poisid mäletasid nii ammusest lapsepõlvest kui iseennastki. Kuidas ta ronimispuude juures plikadega kummikeksu mängis. Kuidas ta esimesse klassi minnes ema käekõrval valgete põlvikute ja tumesinise seelikuga uhkelt rajooni bussipeatusesse jalutas. Kuidas ta talvel koolist koju tulles sellest väljagi ei teinud, et mingid noored tatid majade juur-
rest teda lumekuulidega pildusid. Kuidas mingil hetkel hakkasid teda õhtuti koju tooma autodega noormehed. Kuidas ta muutus järjest ilusamaks ja ilusamaks. Kuidas noormehed, kes teda koju töid, järjest vahetusid ja vahetusid. Kuidas ühel kevadööl istus see rajooni kõige ilusam tüdruk oma seksioonitrepil ja nuttis. Kell näitas varaseid hommikutunde, kui Rass tast mööda jalutas. Renita tõstis nutupaistes silmad ja küsis suitsu. Rass andis talle oma kolm viimast helesinist Barclayd. Rohkem nad tol ööl ei rääkinud. Renita jäi trepile suitsetama. Rass lonkis Säde juurde. Tolsamal ööl.

Janari isa maastur peatus putka ees ja lahendas olukorra. Talis hüppas välja, Janar istus rooli ning mõne hetke pärast polnud putka ees enam kedagi. Renita sulges putka ukse ja läks tagasi leti taha. Küüsi viilima. Talis seadis sammud tagasi garaažide poole. Taevast hakkasid langema suured lumehelbed. Renita lülitas soojapuhuri sisse.

8:41

Rass jättis Vectra süütesse, vaatas enda ümber liikuvat elu ja veendunud, et kusagil läheduses ei söö *hot dog*e ükski politsei-patrull ega turvafirma ekipaaž, võttis ta tagaistmelt kanistrid ning asus tegutsema. Kanistritesse mahtus 80 liitrit 98-t. Paaki mahtus 62 liitrit. Kui tankuri tabloomal numbrid jooksmasid hakkasid, jalutas ta näiliselt rahuliku ringi ümber auto. Süda peksis vähemalt 200 lööki minutis, aga seda ei kuulnud õnneks keegi teine peale ta enda. Kanistrid istme seljatoe taga täitsid salongi bensiinilõhnaga.

Rass istus autosse, tõmbas teise käigu sisse, kogus pöörded kuue tuhandeni ja lasi siduri aeglaselt lahti. Masin kiirendas esikummide vilinal kohalt ja kadus bensuka territooriumilt 142 liitri värskelt varastatud kvaliteetkütusega. Ehk siis tanklale tehtud ligi pooleteisetuhandese valge arvega.

Seda, et üks müüjatest häirenuppu vajutas, Rass enam ei kuulnud.

«Korras . . . korras . . . kõik on korras . . . putsi, kui kiiresti läks . . .» mõtles Rass ja pani autostereo käima. *Subwoofer* pagasiruumis hakkas mürisema. Rass hingas sügavalt sisse ja välja. Pulss 220, suu kuivas. Silmad olid pärani lahti, kuid ikkagi tundus, et nähtavus pole piisavalt hea.

Keeranud ühele vaiksemale kõrvaltänavale, parkis ta masina juhusliku maja ette teiste autode vahele, astus välja ning keeras Mõssa sulle uuesti õiget pidi. Seejärel viskas ta suusamütsi tagaistmele ja süütas sigareti. Miks oli ta taskus üks avamata pakk helesinist Barclayd, ei suutnud ta kuidagi meenutada.

8:46

Süda peksis endiselt miljon lööki sekundis. Kopsud surusid end kokku. Hapnikku oli kordi vähem, kui ta vajanuks. Ja seda kõike ilma liialduseta. 140 liitrit nussib ajusid rohkem, kui kasu toob. Nii peaks kõlama iidne vanarahvatarkus. Sest pärast igat kuradi bensukaotsa vandus see poiss, et ta kunagi enam midagi sellist ei tee.

Kõik, kes talle samal ajal helistada püüdsid, kuulsid aga selle mobiilsideoperaatori poolt palgatud öela hoora ühemõttelist juttu. *Mobiiltelefon, millele te helistate, on välja lülitatud või asub väljaspool võrgu teeninduspiirkonda.*

Kuid võib-olla ongi parem, et ta ei öelnud kõigile, et Rass, kellele te helistate, tegi just ühe bensuka ära, on suht liimist lahti ja teeb nüüd kuskil Reimanni tänaval valgetest tellistest eramaja ees suitsu, selle asemel et kiiresti garaažide juurde sõita ja numbrid maha võtta. Võib-olla oli see naine hoopis Rassiga ühes tiimis? Nüüd nägi ka Rass, kuidas taevast hakkasid asfal-dile langema suured valged lumehelbed.

Mõne minuti pärast istus ta tagasi autosse, sest mõistus ütles, et tal on tegelikult väga kiire. Salong oli täis bensiinilõhna. Kõik patrullid vaatasid kõrgendatud tähelepanuga kõiki Opel Vectraid selles sügisõhtuses linnas. Ta sõitis rahulikult, eeskirjadest piinlikult kinni pidades. Ta vaatas armatuurlaual olevat punaste numbritega elektronkella. Rajooni garaažid olid viie minuti kaugusel. Kolme minuti kaugusel. Kahe minuti kaugusel. Kui ta oli Lindude puiesteelt just majade vahele keeramas,

isegi eeskujulikult juba suunatud tahtnud näidata, hakkasid tahavaatepeeglist paistma sinised vilkurid.

Ta kuulis, kuidas kaugemal mendiauto jälitussireen huilgama hakkas.

Värsket lund sadas järjest tihedamalt ning teed muutusid kiiresti libedaks.

Tahavaatepeeglist paistsid sinised vilkurid patrullauto esi-stangel. Vaheldumisi. Punane ja sinine katusel. Ma panen silmad kinni ja näen seda iga kord nii kuradi detailselt. Esimesed korrad lihtsalt jäävad meelde. Ka poistel.

9:00

Elusalt ma neile kätte ei anna, oli ainus mõte Rassi peas. Ta tundis hetkeks seletamatut energiat. Viha. Mingit tohutut ergastatust. Ma ei tea, mida kõike veel. Midagi sellist, mida ta tundis alati, kui avastas end olukorrast, kus kaotada polnud enam midagi. Ta tundis hetkeks, et ta on peategelane mingis pätifilmis. Ja nii tundis ta end elus veel väga palju kordi.

Ta kihutas rajoonist kaugemale kuni Lindude puiestee lõpuni, mööda sillast ja raudteeviaduktist. Ta teadis, et selle aja peale on kindlasti palutud appi ka teisi patrulle ja šanss rajooni tagasi jõuda on nullilähedane. Ta teadis ka väga hästi, et kasutada tuleks väiksemaid kõrvaltänavaid, ja seda ta prooviski teha, aga kõikjal, kuhu ta ka ei keeranud, kostus mõnesaja meetri kauguselt mentide sireeni vastikusjudinaid tekitav viu-viu.

Patrullauto oli VW Bora. See oli juba nii lähedal, et isegi mark oli tahavaatepeeglist tulede kuju järgi tuntav. Olukord oli ikka väga perses. Jäänud oli vaid see vana trikk, mida Ruslan talle kunagi õpetas. See on õnnestunud ainult kahel inimesel, kahel korral. Üks neist oli Ruslan.

Rass pani peale täistuled. Seejärel vajutas ta viimast korda gaasi ning keeras võtmed süütelukust välja. Rool lukustus

hetkega. Ta võttis käed roolilt ära. Ta hingas välja. Ta mõtles Renita rindadele. Sealsamas, ühesuunalisel tänaval, mis polnud rohkem kui viis-kuus meetrit lai. Pidurilt jalg ära. Viimane pilguheit tahavaatepeeglisse. Ja nüüd!

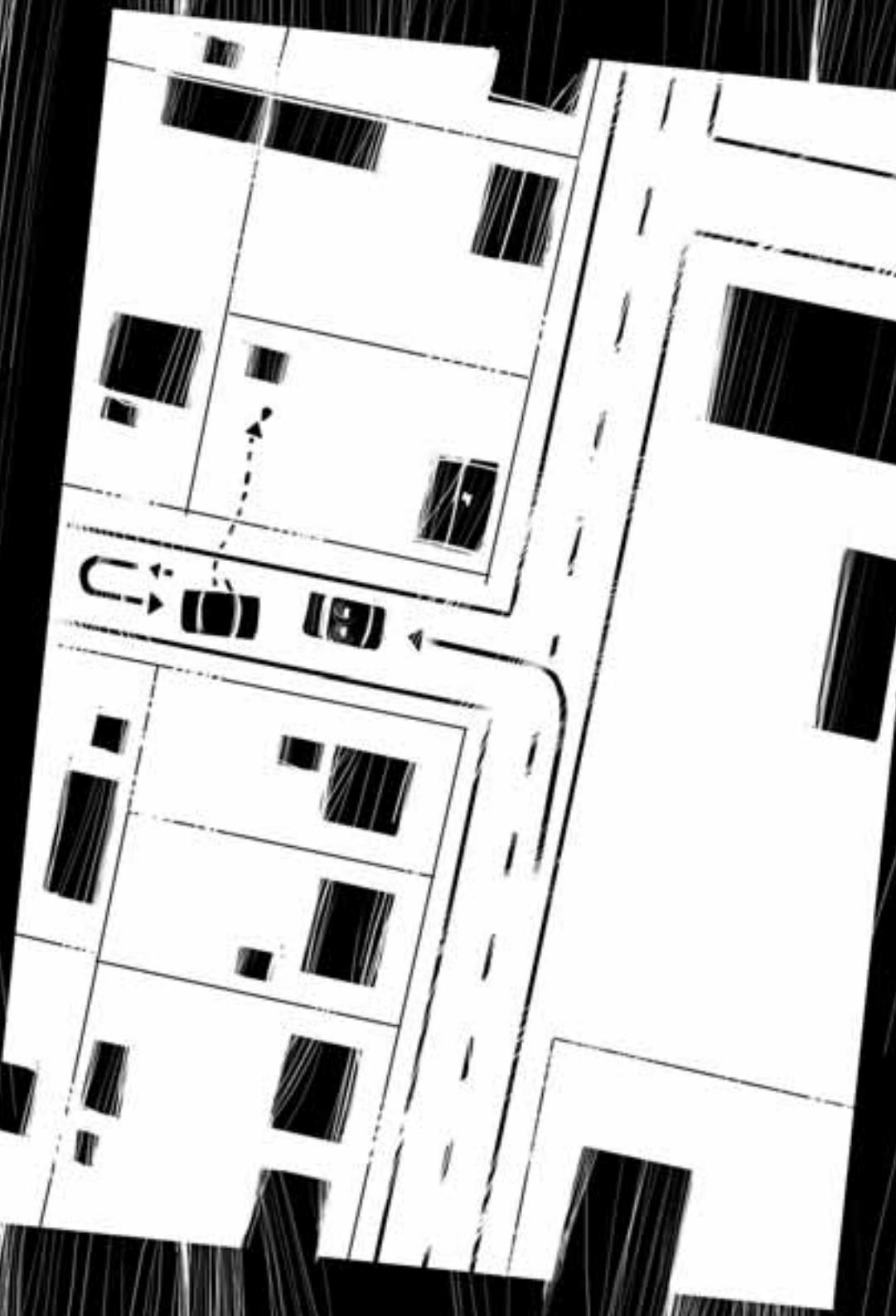
9:04

Sel momendil tõmbas Rass korraks peale käsipiduri, nii et Vectra kitsal kõrvaltänaval 180kraadise pöörde tegi, pärast käsipiduri vabastamist mõnikümmend meetrit, taguots ees, sõidusuunas libises ja pimestavate kaugtulede õela naeratusega lähenevat Borat vaatama jäi. Veel enne, kui patrullauto ABS rakenduda jõudis, avas Rass ukse ja jooksis võtmeid kramplikult pihku pigistades võõra rajooni pimedusse.

Kaugtulede valgusvihus langesid asfaldile tuhanded ilusad lumehelbed. Sekundi murdosa hiljem kostus tänavalt kahe auto laupkokkupõrke metalne mütsatus.

Ainult üks kord oli Rass veel rohkem kartnud. Kui nad Mössaga kümnesed olid, veetsid nad suvepuhkuse Vörtsjärve-äärses suvilas. Järve kaldal, mitte väga kaugel suvilast, asus purjespordibaas, mille katusel oli platvorm vaatega järvele ning see oli kaetud ilusate 2,5tolliste hõõveldatud prussidega. Poistel läks onni ehitamiseks prusse vaja ning nii nad ühel suvalisel pärastlõunal sinna katusele ronisidki. Sõrga neil ei olnud, sellepärast kasutasid nad prusside lahtikangutamiseks näpistange ja kruvikeerajat. (Kui olete pidanud elus palju varastama, teate isegi, et hea kruvikeerajaga saab enamik olukordi lahendatud. Vahel on abiks ka hea advokaat.) Kahjuks aga märkas neid kõige lähemal asuva suvila peremees, kes koerad lahti lasi ja ka ise poiste poole jooksmata hakkas. Poiste ja mehe kaugus üksteisest oli sadakond meetrit,

9:08

millega võiks alata mõni matemaatikaülesanne. Selle aja jooksul söötsid vennad katuselt alla ning kuna koerte eest on alati mõtetu joosta, peitsid nad end katusealuses põhjaga vastu lage rippuva purjeka küljekarpidesse. Hinge kinni hoides nägid nad mõnda ruutmeetrit maad enda all. Mõne sekundi pärast nägid nad seal nuuskimas kahte lollakat lõhnapuudega hundikoera. Ning hiljem selle naabrimehe jalgu katusealusest mööda jalutamas. Nii nad seal purjeka küljekarpides lamasid. Mitu tundi. Liikumatus. Kuni lõpuks tundus piisavalt ohutu minema hiilida.

Kui politseiauto vilkurite ja kiunumise saatel Vectra esistangesse libises, oli Rass juba läbi aedade paralleeltänavasse jooksnud ja istus ühe suvalise puumaja pimedas trepikoja põrandal, selg vastu seina, ning üritas hingamist taastada. Pea käis ringi, sügavam hingetõmme tegi haiget ja neelatamisel oli kurgus tunda vere maitset. Kui olete kunagi elu eest jooksma pidanud, siis teate, et veremaitse pole siin üldse mitte ülekantud tähenduses.

Mõne aja pärast avati korteri uks ja pimedasse trepikotta tungis soe valgusvihk.

«Pojake, kas sul on halb?» küsis imikuhäälega vanamutt, koridoris hingeldavat poissi ketiga kaitstud ukse vahelt piiludes.

«Kõik on korras,» valetas Rass ja avastas endalegi ehmatuseks, et ta hääel käriseb nagu merekoletisel.

«Tahad teed?» küsis mutt.

«Ei . . . Helistada oleks vaja,» korises Rass põrandal.

Mõne hetke pärast oli mutt ukse vahel tagasi ning andis Rassile kettaga telefoniaparaadi. Rass valis ainsa numbri, mida

ta peast teadis. Kõik ülejäänud olid SIM-kaardil, tema uues sur-
nud akuga telefonis.

«Otsi mulle Talli number kiiresti,» ütles ta kärinal.

«Issand, . . . Rassu, mis juhtunud on? . . . Kus sa oled?» hali-
ses Säde.

«Anna Talli number, kiiresti, mul ei ole aega!»

«Kus sa oled?»

«Ma ei saa rääkida, nahhui, kuradi lits, anna Talli num-
ber, ma ütlesin sulle!» ütles Rass hingeldades toonil, mis lahke
vanatädi käed koos halastamatu lupjumisega veelgi tugevamalt
väriseb pani.

9:13

Telefonitorust kostis, kuidas Säde läbi allasurutud pisarate
Talise numbri ütles. Koridorist aga kostis, kuidas Rass seda val-
juhäälselt kordas.

«252, seda ma tean isegi. Mis edasi? . . . Seitse, üheksa . . .
ja . . . 3-7-9 . . . Davai. Sain.»

«Ütle ainult, millal sa koju tuled?» küsis Säde, kuid ei kuul-
nud midagi muud peale selle, kuidas Rass veelkord Talise tele-
foninumbrit kordas.

«Rassu, kallis, palun ütle lihtsalt, millal sa koju tuled,» küsis
tüdruk murduval häälel uuesti.

«Mul ei ole kodu,» sosistas poiss telefonitorusse.

Kas enne või pärast seda, kui ta kõne katkestas, ei ole mul mees.

Samal ajal ootas Talis närviliselt garaaži juures uudiseid ja
pidi rõõmust lakke hüppama, kui ta telefon lõpuks helises. Ta
oli juba viimased veerand tundi sammunud edasi-tagasi boksi-
esisel värskelt lumega kaetud sõepinnasel. Ja nüüd lõpuks ometi
helistas Rass.

Pärast tugevat kolme koputust Olari uktsel oleva BMW-märgi pihta kuulis ta, kuidas kellegi häälde defektidest tihe käskiv kõnemaneeer korterisügavusest karjus:

«Tee lahti! Ma olen sfital.»

9:18

Kerged sammud jooksid ukseni ning peagi nägi Rass seda väikest plikat, keda ta viis aastat varasemast perioodist hoopis teistsugusena mäletas. Hanna oli suureks kasvanud. Ta ei teadnud, kas peaks tegema näo, et ta mäletab Hannat, või tegema näo, et ta on lihtsalt Olari sõber. Või tegema näo, et ta ei tee seda kohmetunud kõrgvererõhunägu, mis tal parasjagu ees oli. Ta polnud veel endiselt päris maha rahuneda suutnud.

«Tsau, ma olen Rass,» ütles ta käriseval häälel.

«Tsau. Tule sisse.»

Rass astus esikusse ja tundis, kuidas see korter haiseb jalannõude, vanainimeste ja mustuse järele. Heitnud pilgu Hanna jalgadele (allapoole velvetpükse) ning veendunud, et tüdruk on ketsidega toas, ei hakanud ka tema saapaid ära võtma. Hanna käte ümber olid mitmed neonvärvides käevõrud, mis juhtisid vägisi tähelepanu mitmetele sügavatele lõikearmidele mõlemal randmel.

«Sul midagi juua on?» küsis Rass.

«Alkoholi?»

«Ei. Lihtsalt.»

«Vesi?»

«Ok.»

Olar tuli peldikust ja tervitas Rassi oma hambutu naeratusega:

«Tere! Fitt näed älja! Eile jõid liiga lollilt, nüüd kahetfsed, he-he!»

«Ei kahetse, pea on terve. Kihutasin enne siiatulekut mentide eest ära,» ütles Rass ja kallast Hanna toodud klaasitäie vett ühe

sõõmuga alla. Olar naeris mentide nalja peale, patsutas Rassi õlale ning kutsus ta kööki. Laud oli rikkalikult kaetud.

«Kurat! Mis asi see on?» küsis Rass üllatust varjamata.

«Meta,» muigas Olar kraamile osutades, justkui kupeldaja litsi pakkudes.

«Palju siin on?»

«20.»

«Ssarraisik!» noogutas Rass mõtlikult pead.

9:23

Kõige suurem kogus, mida ta varem ühel pinnakal näinud oli, polnud suurem kui neli grammi. Ja tookord polnud see ka meta, vaid mingi segu. Pakitud 20 G-d oli aukartust äratav kogus. Metamfetamiini polnud Eestis varem eriti liikunud. Või äkki oli, aga meie sellest ei teadnud.

Niikaua kui Rass lauatait imetles, helises Olari telefon: «Jah . . . , minu pool praegu . . . Jah, ta on siin.» Rass sai aru, et tõenäoliselt räägitakse temast. Mida räägitakse, teda parasjagu isegi ei huvitanud. Sest kui mehel on köögis laokil 20 G-d, on ta arvatavasti piisavalt ettevaatlik teadmaks, kellele seda infot jagada, kellele mitte.

«Õta endale, kui tahad,» ütles Olar.

«Hehee, paljuga?» küsis Rass hoobilt.

See on nii instinktiivne. Et sa ei küsi kunagi endalt, kas sul läheb seda vaja või mitte, vaid mõtled kohe, palju see maksab ja kas sul on parasjagu nii palju pappi. Tarbimismaailma lapsed, nagu me oleme.

«3000.»

«Mul ei ole pappi.»

«Aga kui makfad täpfelt nädala pärasft?»

«Proovin ära?» küsis Rass ühte fooliumümbrikku sõrmede vahel pigistades.

«Oled metat teinud arem?»

«Muidugi, sitaks,» valetas Rass, kes oli ainult enne, kui ta Sädega elama hakkas, mõnel korral teinud tavalist A-d ja paaril korral mingit rohelist paska suitsetanud. Viimane ei töötanud Rassi jaoks üldse. Hipide ja pedede kraam.

«No proovi. Aga ära äga ahnelt proovi.»

9:28 Juba ümbrikesse pakitud kraam oli peenestatud. Varem jämesoolakristalle meenutanud toormest oli valmistatud teratu pulber. Olks või kes iganes teine oli käsitööd hästi teinud.

Samal ajal kui Rass telefonikaardiga lauale kaks kohmakat metakriipsu vedas ning taskust leitud kümnekroonise rulli keeras ja parajaks muljus, koputas keegi Olari korteri uksele. Veel enne, kui Rass jõudis tunda, kuidas ka teine triip mõru maitsena ninaneelu tungis, värin üle selja jooksis ja silmad märjaks läksid, tormas kööki Talis, täis igati õiglast viha.

«Mis kuradi kõne see oli? Ah? Mis türa võõralt numbrilt sa helistasid mulle? Mis kurat sa mu autoga tegid?? Mis tähendab võtmed on alles!?? Lohh, raisk, ma tapan su ära, haige munn, nahhui!» haaras ta vasaku käega Rassi juustest, tiris ta pea kuklasse ning, rusikas juba paremsirgeks valmis, jättis järsku löögi poolikuks.

Talise suu jäi kohtlaselt avatuks, kuni sealt kõlas meile juba tuttav aeglane hämmastus: «Mis asi see on???»

Turske poksija välimusega poiss jäi hüpnotiseeritult köögilauda pöörnitsema.

Akna taga oli pime. Linnatänavatele langesid selle talve esimesed lumehelbed. Peagi olid kõik rajooni jalgteed kaetud ühtlase pehme lumevaibaga. Mustavas õhtutaevas särasid tähed, nende keskel valvas ausate inimeste und suur kollane kuusirp. Kuskil

lendas üks lennuk vilkuva täpina üle taeva laotuse ja kuskilt paneelmajade lastetubade akendest vaatasid seda vilkuvat tulukest ärevad, uudishimulikud silmad. Nagu ma ise kunagi väikesena öötaevas lennukitulesid olin vaadanud ja mõelnud sellele, kes on need inimesed seal üleval, kust nad tulevad ning kuhu nad teel on.

Talis tegi sõrme märjaks, pistis selle avatud fooliumümbriksusse ja seejärel suhu tagasi. «Sa vana kuradi raisk . . .» sosistas ta ning istus Rassi kõrvale laua äärde maha. 9:30

Linna hiilisid valged-valged jõulud.

Rassil polnud kunagi probleeme teadmisega, kes ta on ja kust ta tuleb. Aeg-ajalt, tänu seltskonnale, milles ta liikus, tekkisid teatavad kahtlused tuleviku suhtes, aga kuna ta oli juba arvestanud tõsiasjaga, et tema põlvnevuse meesliinis on sees alalhoiuinstinkti puudumine, skisofreenia ja alkoholism, siis teadis ta juba tatist peale, et temast peab saama arst, sest muul moel ta geneetilise ettemääratusega võidelda ei suuda. Seda, et temast saab kuulus arst, kes aitab tuhandeid inimesi ja ka ennast kõige hullemate haiguste korral, ei rääkinud ta kellelegi. Välja arvatud neil kordadel, kui ta näiteks A-d teinud oli. Või puhast, segamata metat.

«Sina tahad arstiks hakata?!» naeris Talis.

«Jah. Mis siis on?» naeris Rass.

«Et rohtude juurde pääseda, on ka lihtsamaid teid!» ütles Talis ja laksas ühe priske triibu läbi kümnekroonise raharulli ninna. Rass ainult muigas.

Rassi vanaisa Andrei Beljajev, Valgevene juut, põgenes 38ndal sõja eest kuue teise Valgevene kutiga Taga-Karpaatiasse. Seal ajasid nad 44nda suveni absoluutselt kõigest, mis kätte juh-

tus, puskarit ja jõid ennast lolliks. Andrei jõudis Eestisse labiilse närvisüsteemiga alkohoolikuna ning tegi siin sõja ajal leseks jäänud talunaisele kaks tütart, Raja ja Riina, kellest üks osutus 30 aastat hiljem Rassi emaks. Raja.

Teine vanaisa, Sven, õppis Tartu Ülikoolis bioloogiat, tegeles ornitoloogiaalase teadustööga ning abiellus oma kursusekaaslase Silvega. Neil sündis kaks last, sealhulgas ka depressiivse ja virila loomuga poeglaps Hannes, kellest sai õnnetu juhuse tahtel Rassi isa. Sven läks Matsalu lähel tormise ilmaga merele ja uppus selsamal aastal, kui Rassi isa pidanuks ülikoolis mateemaatika lõpetama. Isa kaotus mõjus õrna hingega melanhoolsele poisile niivõrd laastavalt, et ta jättis kooli pooleli, hakkas jooma ning otsustas ühtesse heita ühe litsaka ja alkoholilembese maalt linna õnne otsima tulnud talutüdrukuga. Ikka Rajaga.

Pärast Rassi sündi leidis see naine küll püsiva üheksast-viieni töökoha Tööbüroos, kuid see ei suutnud piirata ta alkoholi- ja meestelem bust. Rassi isa kolis vahetult pärast eostamisorgasmi elama endast kümme aastat noorema tüdruku juurde, kellel neli päeva Rassist varem sündis poeg — Mõssa. Tõenäoliselt olid Rassi ja Mõssa emad tookord koos sünnitusmajas. Rassi ema jõi juba raseduse ajal korralikult. Tõenäoliselt jõi ka isa. Lisaks joomisele Rassi ema ka keppis kõigiga ja sai selle eest isa käest korralikult peksta. Juhin tähelepanu, et ka Rassi isa keppis, aga mitte kõigiga, vaid ainult Mõssa emaga. Kelle süü oli suurem, teab ainult jumal. Kas ta lõi Rassi ema ainult sellepärast, et viimane lits oli, ma ei tea. Võib-olla talle lihtsalt meeldis naisi peksta? Rass pole küsinud.

«Mõssa on sinu vend?» küsis Hanna.

«On.»

«Ei usu. Te pole üldse sarnased.»

«Oleme. Sa ei tunne meid lihtsalt,» ütles Rass ja vaatas, kuidas köögi akna taga paistis juba suur päev. Meta kaotab su elust ööd. Ja pikapeale ka midagi muud.

9:45

Kolmandas klassis pidid kõik õpilased inglise keele tunnis oma perekonnast rääkima. Rass jutustas perekonnast, kus olid ema-isa, väike õde ja koer. Sest ta ei viitsinud kõigile seletama hakata, mis värk tegelikult on. Ja ta oli kuulnud, kuidas keegi enne teda sarnasest perekonnast jutustas. Sellest, et perekond ei ole mingi skeem seletamiseks, kes mis järjekorras omavahel keppinud on või kes kelle sõna kuulab, sai ta juba väga ammu aru. Ainus asi, mida ta oma vanematele kunagi andeks ei andnud, oligi see, et tema pidi elu lõpuni kannatama sellepärast, et issil ja emmel oli ühel suvalisel ööl tuju keppi teha. No türa, mehed, mõelge enne, kui te mingile hoorale sisse lasete.

Meta teeb imesid.

Inimesed, keda sa õhtul ei tundnud, on hommikuks su parimad sõbrad. Sa tead nende perekondadest kõike. Nemad teavad sinu omast. Te avanete, räägite, räägite ja räägite. Ja hommikuks olete kõik nagu tühjaks pigistatud sidrunid, sest kõik, mis teist välja voolab, on pidurdamatu purunenud unistuste, täitumata fantaasiate ja absurdsete tulevikuplaanide tulv. Ja teid endidki üllatab, kuidas te oskate sõnastada asju, millest teil varem õrna aimugi ei olnud.

See hommik leidis meie noored sõbrad täpselt sellisest olukorrast.

Rass istus viimased kaks tundi köögis laua taga, kaalus ümbrikke ja näris ühe nätsu teise järel pudedaks jahuks. Talis

istus Rassi kõrval, kuulas ta juttu ja mõtles välja üht äriplaani seoses tasulise muretelefoni avamisega. Kui sa alustad juttu oma esimesest tüdruksõbrast või telekas viimati nähtud filmist, ei ole sugugi üllatav, kui viie minuti pärast käib jutt maanteede kvaliteedi ja kaitsetollide ümber ning järgmisel hetkel jõuate te üksmeelselt riigivalitsemiskorra kitsaskohtadeni, et seejärel ühiseid lasteaia mälestusi heietada. Meta annab sulle ülevaate kõigest, mida sa näed. Ta annab ajule jõudu hoomata tasandilisi protsesse inimsuhetes, äris, ühiskonnas. Kus iganes. Ainus, mida ta vastu tahab, on sinu järgmine päev. Lõualihaste krambid ja silmade kipitamine olid juba nende poole teel.

Rass istus Talise kõrval. Hanna oli koha sisse võtnud taburetil, laua otsa juures ja kuulas poiste juttu. Ta oli kõik kõögist leitud tikud väikesteks tükikesteks murdunud. Nüüd organiseeris ta neid suuruse järgi hunnikutesse. Vahepeal olid nad kolmekesi ära koristanud köögi, esiku, elutoa, teinud kuuest pooleliitrisest õllepurgist rõdule küünalde jaoks tuulelaternad, kleepinud aknale fooliumist (Hanna tehtud) lumehelbeid, kontrollinud vanaaegse habemeajamisaparaadi abil igaks juhuks üle kõikide seinakontaktide töökorra, viinud välja prügi tervest korterist (neli korda), kloppinud ära elutoa vaiba ja diivani, käinud veerand viie ajal hommikul vestlemas naabrinaisega, keda oli häirinud, kui poisid diivanit kolmandalt korruselt kloppimiseks tänavale vedasid. Hanna palvel võeti alla esiku laes olev lambikonks, sest see meenutavat neile end aastate eest sinna oksa tõmmanud ema. Lisaks olid nad võtnud maha pool elutoa tapeeti, alustanud remonti ka vannitoas, eelkõige mõraliste või määrdunud kahhelplaatide seinast mahakiskumisega. Hanna oli pesnud märja käterätiga ära (viiel korral) kõik põrandad. Olar aga, kes õhtused triibud seekord vahele jättis, norskas öö

läbi tagumises toas ning ei kuulnud midagi. Mida ei saanud kahjuks öelda köögis istujate kohta.

«Kas sa kuulsid?» küsis Hanna.

«Mida?» küsis Talis.

«Seda plöksumist?»

«Mingit plöksumist ei ole,» ütles Talis süvenenult ning arvutas telefoni kalkulaatoril, kui palju on 4900000×580000 , ning justkui vastust mitte uskudes arvutas ta sama tehet veel mõne korra. Kuidagi oli see seotud mingi bisnis-plaaniga, mis ta peas parasjagu kuju oli võtmas.

9:54

«On küll . . . Kuula,» käskis Hanna nüüd tungivamalt.

Talis kuulas. Tõusis püsti ja jalutas edasi-tagasi. Kuulas veel kord. Läks esikusse. Seejärel elutuppa. Ning tuli kööki tagasi, väike lauakell käes.

«Seda mõtlesid vä?»

Hanna noogutas hirmunult.

«See on tiksumine, mitte plöksumine,» ütles Tall.

Hanna tundis, kuidas tal külmavärinad üle selja jooksid.

«Pane vaikselt,» sosistas ta.

Rass oli parasjagu peldikus ja otsis poti ääres oma kadunud riista, kui Olar üles ärkas ja kööki suitsetama tuli. Oma tuttavat korterit ta ära ei tundnud. Kõik oli teistmoodi kui varem. Kõigepealt jäi muidugi silma elutoa tapeedi puudumine.

«Mida kuradit?» vandus vanem vend ja korteri peremees.

«Me hakkasime remonti tegema,» ütles Hanna siiralt.

«Kelle kuradi idee fee oli?» vihastas ta end ärkvele.

«Meie,» kostis peldikust Rassi endiselt käre hääel uhkelt, justkui kiitust oodates, mispeale Olar peldiku ukse lahti tegi ja Rassi sealt dressikakaelusest kinni haarates välja tõmbas ning karmi käega esikusse lükkas. Rassi jalgade ümber takerdunud

teksad ei lasknud tal piisavalt kiiresti liikuda ja nii kukkus ta esiku põrandale külili maha.

«Kui laupäevakf kolme tonni minu käed ei ole, sfaab sfuft laip, meef, faid avu!?» karjus Olar maaslamavale tropile. «Ja tapeet olgu tagasi!»

«Panemegi uue,» ütlesid Hanna ja Tall ühest suust.

10:00

Kõik paistis olevat lahenenud, kuigi esiku põrandal vedeles Rass, püksid maas, köögis suitsetas Olks, kes vannituppa polnud veel jõudnud, ning köögilaual oli 19 pakki korduvalt üle kaalutud metat, mis kuulusid juba põhimõtteliselt Rassile, kuid olid ikkagi Olari laual. Hanna vaatas süüdlaslikult enda ette maha.

«Sfind karisftame iljem,» ütles Olks õele. Justkui isa üleantule tütrele.

Mis sai siis, kui Olks vannituba nägi, ma ei mäleta.

Rass ärkas esiku põrandal samas asendis umbes 10 tundi hiljem, teksad ümber reite kortsus. Keegi oli talle peale laotanud elutoa vaiba. Kui ta silmad uuesti avas, oli väljas juba pime. Köögist kostis tiksuva kella põrgulik lärmamine. Kell näitas mõni minut kümme läbi. Ta proovis midagi öelda, aga kramp lõualihastes ei lasknud seda teha. Rass, mitte kell. Siis lamas ta veel pool tunnikest liikumatult, pani seejärel püksid korralikult jalga ja tõusis püsti. Ta läks elutuppa. Mahamüümist ootas 19 G-d. Tänavad olid valged. Suitsud olid otsas.

Kõik eelmisel päeval ostetud Winstonid.

Kui narkot on vaja osta, siis on vaja teada ainult üht numbrit. Nimelt su diileri telefoni oma. Teiseks oleks hea, kui sul oleks ka

natuke, see tähendab piisavalt raha, kuid see polegi nii oluline, kui sul on kas telefon, käekell või midagi muud konverteeritavat.

Aga kui on vaja narkot müüa, siis on vaja kuradi palju rohkem kui ühte või kahte numbrit. Siis on sul vaja tervet kuradi turgu. Ja Rass ei teadnud müümisest tollal veel mitte kui midagi. Ta teadis, et grammi hind ringleb kolme soti ümber ning 1/10 grammi kaupa müües võid seda pakkuda 50.– ühe laksu eest.

Ta teadis Ruslani, kes oli hasartmängusõitlane ja spekulant. Kuid Ruslan ostis hästikäibivaid esmatarbekaupu või likviidsemat tehnikat ning üritas oma käed kõigest illegaalsest võimalikult puhtad hoida. Ja see, et ta mõnikord poistele oma garaaži laenas, oli pigem vastuteene korras, sest enamik ta kokkuostetud asjadest jõudis sinna just Talli autoga. Ruslanil oli endal väike Honda Civic, kuhu näiteks pesumasin või muruniiduk hästi sisse ei mahtunud.

Vabandan kõigi nende Reeguse ja Uus-Ihaste muruniidukite pärast.

Lisaks teadis Rass mõningaid selle linna mustlasi, näiteks Edikut, aga paraku teadis ta teda nii hästi, et lootus nendega sularaha vastu kaupa vahetada oli praktiliselt nullilähedane. Parimal juhul oleks saanud neilt kraami vastu mingit tehnikat ja võib-olla ka uusi kontakte, aga tehnika rahakstegemine võtab te-ei-kujuta-ette-kui-kauga aega.

Ütleme, et sa saad kätte ühe kasutatud, poes 10 000 krooni maksva mootorsae. Selle likviidsuspiir mustal turul läheb umbes 4000 krooni juurest. Kusjuures omanik on selle kadumisest kindlasti ka mente teavitanud ja loeb seetõttu kõrgendatud tähelepanuga ka igat kuradi Soovi, Börsi ja InfoLainet. Seega on sul vaja see kaup kuskil maha jahutada. Jahtumiseks kulub aga vähemalt paar kuud. Isegi kui sa leiad selle aja jooksul mõne

10:04

potentsiaalse ostja, on see saag kuskil voodi all kaks kuud su ajusid keppinud. Muidugi, alati oleks võimalus Ruslaniga diili proovida, kuid lihtne loogika ütleb, et kui see vähegi kasumlik oleks, siis oleks Edik või tema rahvas seda juba ise teinud. Nii et ka nendest pole abi.

10:09

Ja kogu aeg mõtles Rass ka sellele, et kui tema oleks mees, kellele üks 17aastane tatt metat pakub, siis annaks ta sellele tatile pedagoogilistel kaalutlustel lõuga ja saaks kraami kätte hinnaga 0 krooni X kaaluühiku kohta. Rass mäletas, et kui ta oli veel 10–11aastane, seletas maa-vanaema talle, kui kerge on ikka tänapäeva noorte elu. Tema käis nii vanalt pikad päevad 20 km kaugusele suurtallu karjatüdrukukuks. Kuradi pärast! Rass oleks väga tahtnud ka kusagil karjatüdrukukuks käia, et ots otsaga kokku tulla. Aga no kurat, ei ole karju ju enam! Kõikjal 20 km kaugusel valitses nüüd veel hullem vaesus ja viletsus kui linnas. Tuli teistmoodi hakkama saada. Turust, ostujõust ja linnastumisest rääkides, nahhui, eksole.

Ta oli varsti juba 24 h Olari korteris viibinud. Teksad olid võidunud ja kortsus. T-särk oli üleeilne ja kapuutsiga tumehall dressikas seljas juba eelmisest nädalast. See ei olnud ainult enesetunne, vaid ta oligi räpane. Kell lähenes üheteistkümnemale. Linna klubides algasid peod. Pultidesse astusid esimesed DJ-d, tantsupõrandatele tekkisid esimesed üksikud tüdrukud. Esimesed kutid tellisid leti ääres jooke ja varasemad linnukesed oksendasid täis esimesi peldikuid odavamates baarides. Aga millest alustada ja kuidas need asjad käivad, ei olnud tal ikkagi veel selge. Öö jõudis linna ja Rassil oli 19 G-d. Ta seisis vannitoa kraanikausi ees ja katsus näpuga igemeid. Suu kuivas.

Ja Ericssoni laadijat oli vaja.

Eesti rahval on igasuguseid vanasõnu. Mõned õiged, mõned valed. Julge pealehakkamine on pool võitu. Või hoopis kinniminek. Hommik on õhtust targem. Aga alati vaesem. Julge hundi rind on rasvane. Või hoopis kuuliaukudega. Üheksa korda mõõda, üks kord lõika. Või toida palju toidad, aga hunt vahib ikka metsa poole. Ei sõnagi litsidest naistest.

10:14

Rass lõi endale lahtise käega vastu põske. Käinud jääkülma duši all (ühistu oli sooja vee jälle kinni keeranud), kuivatas ta end T-särki, mille hiljem prügikasti viskas, ning olles astunud öisele rajoonitänavale, oli ta peas valminud ainuvõimalik plaan.

Kõigepealt oli vaja telefon laadida. Selleks oli vaja minna Säde juurde. Seejärel oli vaja helistada, helistada ja helistada. Kõigile tuttavatele. Esialgu tundus see parima võimaliku mõttena üldse. Seejärel oli vaja Sädega ära leppida. Ja öelda talle, et nad saavad kohe rikkaks. 19 G-d müüks ta maha ja saaks . . . Kolm sotti grammi eest. Ei! Viis sotti grammi eest. Ei! Isegi kuus sotti võiks saada. Teda haaras utoopiline eufooria. Liikumine pani ringlema vere koos eelmise öö meta jääkidega.

Ta seadis sammud taksopeatusse. Õhuke lumevaip sillerdas tänavalaternate külmades kiirtes ja tegi silmadele ebaõiglaselt palju haiget. Kõik sujub, ütles Rass endale. Isegi see, et Talli isa Vectra nüüd asitõendina kuskil toimiku vahel seisis ja kaks kanistritäit kütust kuhugi politseinike sõpradele nihverdati, ei tundunud katastroofilisena. Sitta kah. Juhtub. Talis helistas ju isale ja ütles, et Vectra on maja eest varastatud. Isa helistas seepeale kohe politseisse ja teatas vargusest. Sõrmejälgi ju ei ole. Ja Tall saab auto varsti tagasi. Mida kuradit siin põdeda? Kõik saab korda, uskus Rass tol õhtul täiesti siiralt.

Ta istus esimesse ettejuhtunud taksose ja sulges silmad.

Kui takso Pitsapoe ette parklasse keeras, nägi Rass, et tuli teise korruse aknas põleb. Säde oli kodus. Maksnud arve, tormas ta jooksujalu üle tee. Välisuks oli lahti. Ta jooksis kiirete sammudega trepist üles. Korteri uks oli lukustatud, nagu nad seda tavaliselt alati naabruskonna eripära tõttu hoidsid.

10:20 Rass koputas oma võtmeid otsima hakkamata uksele, samas tühjades taskutest sigarette leida proovides. Säde ei avanud ust.

«Mis sa tahad?» kostis toast Säde hääl.

«Akulaadijat,» ütles Rass läbi ukse.

Mingil põhjusel oli taskus avamata pakk helesinist Barclayd. Rass tõmbas kile paki ümbert ära, võttis hammastega ühe suitsu, hammustas filtri pooleks ning sülitas selle trepile.

«Mine minema, ma viskan sulle aknast!» ütles Säde teiselt poolt.

«Tuld ka,» ütles Rass.

«Mine palun ära, ma ei taha sind näha!!» karjus Säde.

«Mul on tšäksi või midagi vaja!» karjus Rass.

Alumisel korrusel avanes üks korteriuks ja keegi süütas trepikoja tule. Kõrvale põigates pean ütlema, et hoolimata kõigest sellest, kui palju see vanamees alumiselt korruselt neile oma õiendamiseiga närvidele käis, ei saa ma kindlasti öelda, et mul poleks kahju kõigist neist korralikest inimestest, kes tahavad öösiti magada, aga kellel on sellised ebakultuursed naabrid.

«Kas vaiksemalt ei saa! Jumala pärast! Öö on, inimesed!» hüüdis vanamees alt korruselt.

«Mine putsi, lohh!» hüüdis Rass vastu. Koer kellegi korteris hakkas haukuma. Rassile meenus see hommik, kui ta esimest korda Säde juures oli ööbinud. Ja meenus Nokia 6110. Ja Vasara tänava pandimaja. Süda aimas halba.

«Palun mine minema!» kordas Säde uuesti veidi vaiksemalt.

«Mul on tšäksi ja laadijat vaja,» ütles Rass.

«Ma viskan sulle aknast, kui sa ära lähed.»

Süütamata sigaret suus, seisis Rass viimaks koridoris ning hakkas vaikselt aru saama, et puudub asjalik vastus küsimusele, miks Säde teda sisse ei taha lasta. Neil oli ka varem tülisid olnud, kui Rass oli ööseks ära kadunud või kui Säde polnud kaks päeva keppi saanud või kui nad mõlemad teist päeva söömata olid. Mingid sellised asjad tekitasid loomulikult pingeid, see oli arusaadav. Kuid mitte kunagi varem ei olnud uksega probleeme olnud. See oli midagi uut ja Rass hakkas mõistma, et asi on vist tõsine. Ta proovis ust oma võtmega avada, kuid see ei mahtunud lukuauku. Teine võti oli järelikult seespool ees.

10:26

«Kuule . . .» ütles ta Sädele läbi ukse, «. . . ma löön ukse maha, kui sa seda lahti ei keera.»

Seest kostis mingit sagimist. Säde oli vait.

«Tõsiselt . . .» ütles Rass, süütamata sigaret huule küljes rippumas.

«Palun mine ära!» karjus Säde viimast korda.

«Mine uksest eemale,» ütles Rass, võttis kaks sammu hoogu ja hüppas täistallaga lingi kohale, vastu korteri ust. Tohutu raskuse saatel andis lukk järele. Link tuli eest ja lendas toapõrandale maha. Luku keel läks kõveraks ning metall-liist uksepiida küljes murdus kinnituskruvidest lahti. Uks jäi ristseliti avatuks. Kell oli pool kaksteist, kui Rass tупpa astus ja alumise korruse naabrivanamees harjavarrega lakke koputas. «Kuulete! Ma kutsun politsei, kui see lärm ei lõpe!» kostis alt korruselt.

«Pole vaja,» karjus Säde.

Rass võttis riulilt tikutoosi ning süütas lõpuks oma sigareti.

Voodi ääre peal istus Aivo. Teksad jalas. Sokid ka. Isegi särk oli seljas ning rihm pükstel. Säde seisis keset tuba, kahe poisi vahel, ning astus paar sammu tahapoole.

«Tsau, kuule, sa A-d ei taha osta?» küsis Rass Aivo käest vaikselt, nagu midagi poleks vahepeal juhtunud. Nagu korteri uks ei seisakski ta selja taga lahti, nagu põrandal ei vedelekski ukse link ning piidast murdunud puupilpad ja nagu keegi poleks midagi ebatavalist teinud, näinud ega kuulnud. Ainult vaikus ja poiste pilgud.

10:31

«A-d? . . . Sul on või?»

Aivo hää l kõlas esmakordselt nagu igasuguse enesekindluse vastand. Rass ei öelnud midagi, vaid lihtsalt vaatas teda küsival ilmel.

«Paljuga?»

«Puhas kraam. Mitte mingi pask, vaid segamata meta. Viis sotti. Eriti prisked G-d,» ütles Rass ja pistis käe jope põuetaskusse, sobrades ümbrikega täidetud kilekotis.

«Näe,» viskas ta ühe fooliumümbriku Aivole.

«Suur jah.»

Säde seisis toa nurgas ja näppis mõlema käega oma kampsuni äärt.

«Võtad neli G-d, saad pooleteise tonniga,» pakkus Rass.

«Mul ei ole praegu nii palju, aga mul tuleb üks kõne kohe, siis peaks mingi parkend tonni saama . . . siis võtaks pohhuilt.»

«Palju sul siis praegu on?»

«Kuus sotti . . .»

«Aga telefon? . . . Anna telefon,» ütles Rass.

«Mul läheb telefoni vaja,» proovis Aivo kõrvale puigelda.

«Kui sa homme selle parkümmend tonni saad, nagu sa viimased kaks kuud rääkinud oled, võin sulle enda oma niikauaks laenata.»

Rass otsis taskust oma surnud akuga telefoni, võttis SIM-i välja ning viskas voodiäärel istuvale sõbrale Ericssoni-kujulise telliskivi üsna järsu liigutusega sülle. Säde võpatas.

«Laadija ka,» võttis ta riulilt laadija ning viskas selle samuti Aivo suunas. «Hopsti,» naeratas Rass, kui too selle kinni püüdis.

Sel õhtul suutis ta müüa oma elu esimese koguse. Neli grammi metamfetamiini ja hingetäis mehelikku eneseväarikust. Selle hinnaks oli kasutatud, titaankorpusega Nokia 8850 ja 600 krooni sularaha, murtud süda ning preemiaks kauba peale ka igasugune ükskõiksus nii enda kui ka terve maailma tuleviku suhtes.

Kui Rass välisuksest tänavale astus, teadis ta täpselt, mida peab tegema. Ta läks maja taha hoovi, kus olid puukuurid ja kus lõppes naabermaja aed, mille pooled aiateibad nad külmadel sügisöödel ahjukütteks olid ära kasutanud. Ta läks puukuuride taha selle talveraagus metsõunapuu juurde, mille okstel rippusid veel mõningad külmunud ubinad ning mille all puhkas päevinäinud savitellistest suitsuahi. Liha polnud seal juba aastaid keegi suitsutanud. Selle ainus otstarve oli peita naabrivanamehe poolikuid viinapudeleid, mida tolle naine kuurist puuriida vahelt liiga kerge vaevaga üles oleks leidnud. Osad tellised olid mõranenud, mõned püsisid veel koos. Rass lõi ühe tellise saapaga ahju küljest lahti.

Säde ja Aivo vaatasid teineteisele hirmunult otsa, kui suur telliskivi aknaklaaside klirina saatel raske mütsatusega toapõrandale kukkus. Pitsapoe-esises parklas polnud ainsatki hinge, kes oleks võinud näha, kuidas üks kapuutsi ja sullejopega noormees tuu-

lekiirusel majade vahelt kõrvaltänavasse jooksis. Laupäevaõised linnahääled neelasid raskete saabaste jooksusammud ja selleks hetkeks, kui Säde aknast välja vaatas, oli kõik vaikne.

Ta jooksis, kuni metast dehüdreerunud organism ei suutnud enam silmi pisaratega niisutada ja jäine sügisöö neid sulgema sundis. Ta jooksis, kuni hing mattus ning kuskil sügaval kõhuõõnes hakkas torkima kibeterav valu.

10:39

Ta jooksis, kuni jõudis viimaks ühe kahe korteriga elumajani, mille tänavapoolsed küljed olid kaetud helerohelise laudisega, kuid maja tagant paistis maja tegelik katematerjal — kollane krohv. Tänavaaärde oli pargitud politseiauto, kuid veendunud, et tegu pole öise patrulliga, see Rassi ei häirinud. Ta vajutas uksekella. Võimalik, et see ei töötanud, sest keegi ei vastanud ning terves majas ei süttinud ükski tuli. Seejärel koputas ta kõigile esimese korruse akendele. Ja ta tegi seda veel, kui esimene ring tulemust ei andnud. Ka kolmas kord, mõne aja pärast.

Veerand tunni möödudes süttis ukse kõrval aknas tuli. Majast oli kosta samme. Ukse avas üks sassis juustega vanamees. Silmad unepaistes ja peaaegu kinni, oma sitaste trussikute väel, õllekõht üle püksiääre rippumas, kobas ta koridoriseinal tulelülitit. Kui laes üks 20vatine pirnike seepeale põlema hõõgus, vaatas ta Rassi veel mõne hetke ning tegi ukse täiesti lahti.

«Tšau, paps. Mõssa on kodus või?» küsis Rassi.

«Ei . . .» venitas vanamees, oli siis mõnda aega vait, kuni lõpuks siiski ütles: «. . . aga no tule sisse.»

«Aga no tule sisse . . .» ütles vanamees ukse taga seisvale poisile, mispeale mõlemad kitsasse koridori astusid.

Koridori seina ääres seisis suur laud, mille all ja peal puhkasid virnana vanad telekad, stereomakid, mingi monitor, igasuguseid arvutijuppe, mingi plaadimängija, autoakulaadija ning lisaks veel palju arusaamatut kola. Hämaras valguses olid näha ka seina äärde rivistatud õllekastid tühjade pudelitega. Ukse kõrval oli briketiämber ning vanade ajalehtede virn. Rass ei olnud käinud seal juba aastaid. Kuid miski polnud muutunud. See juhtub vist aja jooksul kõigiga nii. Kui leiad elu, leiad rütmi, leiad stabiilsuse, siis ongi ühel hetkel kõik. Lõpp. Peetus käes. Terve su maailm jääb edaspidi samaks. Isegi iga viimane kui briketiämber ei liigu enam iialgi oma kohalt. Ning tühjade pudelite virnad põhjendavad oma olemasolu sellega, et «taarat ju ära ei viska».

Ja nii päevast päeva. Aastast aastasse.

«Midagi on juhtunud või?» küsis mees uniselt, kui nad koridorist kööki olid astunud.

Sellest küsimusest sündis üks neist haruharvadest kordadest, kus Rass oma vanemate vastu aus oli. Sõnastust nii üht- kui

teistpidi kaaludes ütles ta viimaks, nagu ütleks sõber sõbrale, nagu ütleks mees mehele, kui kodus on sitasti läinud:

«Tead . . . Mul ei ole täna kusagil olla.»

Vanamees vaatas pika pilguga Rassi ja Rass vaatas vanameest. Tõenäoliselt proovisid mõlemad mõistatada, kui vana teine parasjagu on.

«Tohoh . . . Sa tead, et ruumi meil ju ei ole . . .» ütles mees.

10:51

Rass võttis taskust järjekordse helesinise Barclay, rebis hammastega pool filtrit küljest ning sülitas selle kõõgi pliidi ette puukorvi. Enne kui ta taskutest tikud leidis, pakkus vanamees talle lauanurgal vedelevast tšäksist tuld.

«Pohhui . . . ma mõtlen hommikuks midagi välja,» lubas Rass.

«No tegelikult saaksid sa . . .» alustas vanamees.

«Ei . . . Pohhui! . . . Saab hakkama,» katkestas Rass.

Ka kõõgis oli kõik endine: vana elektripliit, koorunud värvi-ga ahjutruup ja vanamehe töövorm — rippumas ikka sealsamas ukse küljes nagis. Jätk.

Kõõgi akna all laual oli vanaaegne arvuti. Juba aastaid. Selline kaasaskantav väike kastike, mille klaviatuur ekraani ette kinnitus. See oli sini-valge pildi ja DOS-opsüsteemiga mänguasi.

Rassil oli endalegi üllatuseks meeles, kus selle arvuti *power switch* asus, nagu ta mäletas ka seda, kuhu kaanekese alla vooluadapter tuli ühendada. Noorena tajud sa aegade möödumist teistsuguste muutuste, mitte kustunud mälu kaudu. Kõõgis suitsetatud miljonid sigaretid olid masina plastkorpuse kollakaks muutnud. Ta võttis klaviatuuri kasti küljest lahti ja ühendas juhtmed. See oli kärbesitaplekkke täis, just nagu vanasti. Talle meenus ka, et Q, A, S ja Z ei töötanud, sest kunagi oli keegi kla-

viatuurile siirupit kallanud. Ta proovis oma nimetähti. Klahvid jäid kinni. Siis lülitas ta masina sisse. Vanamees seisis selja taga, süütas ka endale suitsu ja nähes, kuidas Rass end taburetile mugavamalt istuma seab, ütles:

«Kaua aega pole kasutanud . . . Ei tea, kas töötab.»

Rass ei vastanud, vaid vaatas TFT-ekraani sinakalt näolt, kuidas 640 KB mahutav kõvaketas numbrates ja käsujadas oma mahukontrolli väljendas.

10:57

«Kuidas sul ka läinud on? Koolis ja . . .» küsis mees.

«Normaalselt,» vastas Rass.

Arvuti ragises ja undas. Kumbki ei lausunud sõnagi, kuni sigaret Rassi sõrmede vahel juba filtrit sööma hakkas. Vanamees pani ta kõrvale lauale tuhatoosi.

«Kus Mõssa on?» küsis Rass

«Eilsest saadik pole näinud,» ütles mees, kustutas oma sigareti ja pani käe poisi õlale. Rass liikus nooltega mööda vana tuttavat puumenüüd. Digger.exe, cat.com, rogue.bat, larry.exe, liugles ta noolega üle lapseõlvemängude käivitusfailide.

«Mis on?» küsis poiss.

«Ei midagi . . . Lähen tagasi magama. Vara tõusmine . . .» sonis mees uniselt.

«Mhm.»

«. . . Kui sa midagi tahad, . . . kohvi või midagi, võta kapist . . . või sa võid tema voodis magada, kui tahad . . .» ütles mees enne, kui ta köögist elutuppa astus ja ukse vahepealt sulges.

«Ma ei maga öösiti,» ütles Rass ja mängis hommikuni Larryt. Just nagu lapseõlves, kui linn, ööelu ja kõik sinna juurde kuuluv oli lihtsalt üks äge mäng isa sini-valge ekraaniga arvutis.

Rass polnud vanameest näinud juba viis aastat. Kui aus olla, siis oli ta ise sellise olukorra tekitanud. See lugu juhtus suvel, kui

Rass ja Mõssa olid kaheteistkümneaastased ja veetsid suvepuhkust maakodus Võrtsjärve kaldal.

11:02

Ühel kohalikul viieteistkümneaastasel poisil oli kogu vajalik info, nii et see ei olnud üldse Rassi ja Mõssa idee. Ja etteruttavalt pean ütlema, et mul on jätkuvalt kahju kõikidest ausatest pensionäridest, kes langevad mingite tatikate ohvriks. Kes omakorda tahavad lihtsalt teada, kas selline plaan tuleb neil välja või mitte. See oli nende esimene organiseeritud töö.

Kohalik viieteistkümneaastane poiss koodnimega Rott teadis, kuhu peidab oma rahakotti kõrvaltalus elav vanamutt. See teave pärines luureandmetest, mille kogumiseks ta oli mitmel korral 100kroonise rahatähega kõrvaltallu jooksnud, öeldes tädile, et ema palus sotise väiksemaks vahetada. Alati kutsus heausklik tädike Roti tuppa ja ei varjanud ka sahtlit, kust ta rahakoti välja võttis. Tänutäheks viis Rott talle vahel õunu ja metsmaasikaid. Et mutt hiljem kahtlustama ei hakkaks.

Operatsioon «Tühjendus» käivitus ühel juulikuu pärastlõunal, kui poisid suvilarajoonis hulkusid ja üksmeelselt igavust tunnistasid. Pätti meeldib teha kõigile lastele. Aga mingi hetk vajad sa ikkagi teravamaid elamusi. Onni jaoks laudade varastamine, öösiti paadiga järvele minek, salaja metsa alla lõkke tegemine, kööginugade *ninja*-treeningu käigus puruksloopimine ning tuhat muud labast üleastumist, mis vanematele teadmata jäid, ei pakkunud enam pinget. Sellepärast otsustatigi tühjaks teha see vanamutt.

Missioonile läinud kolmik jagas ülesanded vastavalt meeskonna isikuomadustele. Mõssa, kes tahtis oma käed puhtad

hoida, ronis lähedal asuva puu otsa ning tema kohustus oli jälgida tervet territooriumit ning läheneva ohu korral katkestada operatsioon kokkulepitud vilemärguandega. Rass, kes oli juba varasest noorusest tuntud kui poiss, kes oskas rääkida, suhelda, valetada, vassida ja seda ilma mingisuguse häbita, pidi minema tallu, toimetama majast välja tädikese ning teda nii kaua õues hoidma, kui kolmas tüüp sees ära jõuab käia. Rott, kes ainsana teadis maja siseolusid ja raha asukohta, oli sunnitud tegema kõige olulisema: raha majast välja toimetama.

Poisid võtsid sisse lähteasukohtad: Mõssa puu otsas, Rott maja nurga taga. Seejärel koputas Rass uksele. Kui tädike ust avama tuli, küsis Rass, kas tädike aitaks tal õuel asuvast vändaga kaevust vett võtta — jube janu olevat, poiss olevat linnast ning nägevat sellist pöördhoobadel ja trossil põhinevat veevõtumehhanismi esmakordselt. Tädike aitas toredat ausate silmadega last. Rass jäi kaevu juurde rääkima veel lämbest suvest ning uuris ka, kus asub lähim pood ja kui kaugel on bussipeatus. Kuulnud Mõssa märguannet Roti majast väljumise kohta, tänas ta viisakalt ning eemaldus rahulikult külavahelisele kruusateele.

Kui keegi praegu küsiks, kuidas Rass lapsena valetama õppis, siis esimese asjana ma vastaks, et see tüüp on lihtsalt üks kuradi geenius. Te ei kujuta ette, mis olukordadest ta ennast välja rääkinud on. Uskumatu lihtsalt. Aga see selleks. Teise asjana räägiks ma, et mõelge näiteks tänavalastele ning neile südantlõhestavatele näjalugudele, mida mingid alles kuue-seitsmeaastased tatikad sulle *за 10 крoн* liimiostmiseks jutustavad. Jutustavad, mida oskavad. Räägivad, mis töötab.

Kolmandaks, kui väga aus tahaksin olla, räägiksin Rassi alkohoolikust emast, kes ütles alati, et kui juhtub pahandus, tuleb see ausalt ära rääkida — siis ei saa karistada. Ei kulunud

palju aastaid, kuni Rass avastas, et peksa sai ta alati just siis, kui mõne halva hinde, õpetaja märkuse, lõhutud tassi või rebenenud särgikäise ise üles tunnistas. Nii õppis ta juba algklassides võltsima õpilaspäevikut, vahetama lehti kontrolltööde vihikus, esitama kooli valeandmeid ema töökoha kohta ja mida kõike veel. Kuid selle kõige juurde tuleme veel hiljem tagasi.

Operatsioon «Tühjendus» kukkus läbi, sest poisid tegid kaks saatuslikku viga: esiteks ei loonud nad missioonile piisavalt läbimõeldud kontseptuaalset alust. Miks võtta, mida võtta, kuidas võtta — need olid küsimused, mida oleks pidanud enne läbi arutama. Sest kohe, kui poisid olid maja juurest röövsaagiga kadunud, teatas Rott uhkelt, et sai kätte terve rahakoti. Eesmärk oli ju ainult sularaha. Seega tekkis vajadus saada lahti tõenditest. Teiseks ei olnud Rass ja Mõssa eelnevalt veendunud kolmanda liikme usaldusväarsuses. Rott osutus nõrgaks lüliks ka asitõendite hävitamise etapis.

Raha said nad natuke üle 300 krooni, mille eest osteti suured plastpudelis long-dringid, palju mahlu, limonaade, palju šokolaadi, kartulikrõpse, nätsu — ehk siis kõike, mida üks lapse aju osta käskis. Järgnes õhtu, kus poisid tegid suvila lähedal metsa all lõket ja olid elus esimest korda purjus. Rahakoti viskas Rott purjus peaga järveäärsesse pillirootihnikusse. Passi, mille ta sealt mingil põhjusel enne välja võtnud oli, otsustas ta aga hiljem lõkkes põlema panna. Passi tagakaas põleb halvasti. Hommikul leidis keegi selle lõkkeasemelt, tundis ära pildil oleva naabrimuti ning läks otsemaid kontrollima, kas mutt on ikka elus. Rahakoti puudumine avastati.

Ja külla kutsuti mendid.

Poisid valetasid küll, et nemad ei tea midagi, aga no kurat! Mis te ise arvate, kas see oli läbinähtav või mitte? Kutsuti kokku

vanemad, arutati juhtum läbi, poisid tunnistasid natuke üles, natuke jätsid enda teada ning lugu lõpetati sellega, et kolme pätipoisi vanemad maksid mutile raha tagasi ning söidutasid ta kodakondsus- ja migratsiooniameti osakonda uut passi tegema.

11:18

Kuna suviti elas Rass suvekodus isa pere juures, aga kooliperioodil tol ajal emaga, tundis isa tõenäoliselt suurt häbikoormat 12aastase poja kuritegelikule teele mineku eest ning ei julgenud seda emale tunnistada. Ta andis Rassile valiku, kas emale räägib sellest tema või räägib Rass ise, et ema saaks õiglase karistuse määrata. Sest nii kohutav kuritegu pidi pedagoogilistel kaalutlustel karistatud saama. Rass valis viimase variandi. Aga isa ei teadnud, et Rass polnud debiilikuna sündinud poiss. Ja seega ei teadnud ka, et Rass ei hakanud ema südant oma pattudega vaevama.

Rass ütles pärast isale, et karistuseks keelas ema nende omavahelise suhtlemise ära. Tegelikult oli vaja kindlustada, et vanemad ei kohtuks ning poiste kuriteod jutuks ei tuleks. Vanemad, kes omavahel juba tookord suhelda ei tahtnud, ei tea seda lugu siiani päris kõikides detailides.

Mõssa, kes aga elas tookord ühe katuse all oma ema ja Rassi isaga, sai karistuseks kuu aega koduaresti, mille ta ilusti ära istus.

Järgmised viis aastat ei jäänud kumbki vendadest millegagi vahele.

Mis suudaks veel paremini kirjeldada selle õppetunni tähtsust?

Aga need järgmised viis aastat ei kestnud igavesti, vaid lõpesid selsamal ööl, kui end hingetuks jooksnud Rass selle vana-aegse lapsepõlvvarvuti sisse lülitas ja end Mõssa kööki Larryt mängima unustas.

Mõssa saabus alles järgmise päeva pärastlõunal ja leidis enda üllatuseks köögist Rassi. Vanemad olid hommikul tööle läinud. Mõssa ema töötas sel ajal lasteaiakasvatajana ning ka tema tööpäev algas vara. Rass polnud viimased kaksteist tundi toolilt tõusnud. Ta polnud ka söönud, sittunud ega suitsetanud. Ta polnud teinud midagi, sest käes oli meta teine tsüklil ning hii-
liv depressioon oli haaranud kogu ta teovõime.

11:24

«Mis teed siin?» küsis vend.

«Sädega läks perse,» ütles Rass arvutilt tähelepanu pööramata.

«Tolle mendi pärast?»

«Mis mendi? . . . Aivo pärast!»

«Too, kellega sul Säde pärast seis oli, õpib Paikusel mendiks,» ütles vend.

Rassi sügav ükskõiksus kogu maailma vastu ei kõikunud ka selle uudise peale. Oma noore elu jooksul oli ta õppinud põlgama kõiki politseinikke, nagu ka mõningaid muid ameteid, mille eesmärgi ja suuremat ideed ta ei mõistnud. Mitte sellepärast, et ta end alateadlikult vastasleeri liigitanud oleks, vaid pigem seetõttu, et liiga tihti tundis ta, kuidas see riik, kus ta elab, ei astu oma rahvaga ühte sammu. Ta edasised aastad süvendasid seda veendumust veelgi.

«No siis sai vähemalt asja eest,» ohkas Rass mõrudalt.

Vennad naersid laisalt. Mõssa võttis jope ja dressika seljast. Rass tundis, kuidas vend haises nagu sunnitööline kolmepäevase pesematusena ja raske töö järele. Ta pööras end ümber ja nägi, et vend näeb välja sama sittu nagu ta isegi. Väsinud, isutu ja magamata.

«Kust sa tuled, mees?» küsis Rass.

«Uuralite tagant,» vastas Mõssa ning kobas püksitaskuid. Poisid naersid jälle.

«Oi bljätt, tead,» ütles Mõssa ja võttis riiulilt vanamehe pakist ühe Rumba. Ja justkui tundes, et infot viimase kolme päeva kohta jäi selles lauses ilmselgelt liiga napiks, lisas ta seejärel haigutades:

11:29

«Ma olin arestikas kaks päeva.»

Rassile tuli meelde, et nad oleks võinud seal suure tõenäosusega koos istuda, kui tal Vectrat maha jätta poleks õnnestunud. Ja see mõte tegi talle isegi natuke nalja. Juhuslikult soolaputkas kokku sattuda. Ühel kuupäeval avatud toimikud. Kurat. Vennad! Metaga on kerge sentimentaalseks muutuda.

«Tahtsime ühelt Subaruult Hella udutulesid, aga mees nägi aknast vist ja saatis mendid peale,» jutustas Mõssa.

«Joosta siis ei saanud või?» küsis Rass.

«Kahe autoga tulid,» ütles vend.

«Vanamees ei saa aidata?»

«Sittagi.»

«Ma tegin üleile bensukat ja läks ka perse,» lausus Rass mõne hetke pärast. «Garaažide juures olin juba peaaegu, kui vördjad sappa sain,» selgitas ta, kui napilt kõik käest libises.

«No aga pääsesid ära?»

«Huiat, raisk! Auto jätsin maha Rimmelga tänavale, sinna ühesuunalisse . . . ja numbrivahetusest polnud mingit tolku, võmmid mõlkisid masina ka ära,» rääkis Rass. Ja mainis ka, et Talis on nüüd vihane ja kõik on üldse nii sitasti, et tee või enekas.

«Olid lehes ka?» küsis Mõssa.

«Ei tea, pole lehti vaadanud.»

«Sitasti, kurat,» ohkas Mõssa.

«Sitasti jah,» nõustus Rass ja võttis ka ise vanamehe pakist ühe Rumba.

«See, kurat, tuleb mul kohtuga kuskil neli kuni kuus tonni,» ütles Mõssa mõtlikult.

«Kuule, Olks sai su too päev kätte vä?» võttis vend mõne aja pärast päevakorda märksa vähem masendava teema. Midagi Rassi ajus hakkas seepeale liikuma. Poiss vajus mõttesse. Vahepeal tekkis juba kahtlus, et äkki ei kuulnud ta küsimust või oli see üks nendest narkolepsiahoogudest, kus sa metatsükliks püsti-jalu magama suudad jääda. Ta otsaesisele ilmus jälle murekorts, justkui toimuks peas mingi tihe mõttetöö. Ning seejärel juhtus midagi nii ebatavalist, mida isegi Mõssa oma tuimast ja üleväsinud vennast oodata ei osanud.

Rass hüppas laua tagant püsti nagu välgust tabatu ja vaatas vennale tõllarattasuuruste pupillidega otsa. Mõssa, kes ei saanud aru, kas see on hea või halb, kustutas suitsu tuhatoosi ja vahtis venda küsival pilgul. Vaikiv meeleheide oli Rassist nagu võluväl kadunud. Ta seisis keset väikest täissuitsetatud kööki, uhkelt nagu jumala sõnumitooja, ning jõudmata oodata, et vend veel mõne küsimuse esitaks, viskas lauale kilekoti viieteistkümne pakitud grammiga.

«Mul läks täiesti meelest ära!!!» hüüatas ta eufooriliselt, endal silmad säramas.

«Mis sul hakkas?» küsis Mõssa umbusklikult.

«Me saame rikkaks! Ma luban sulle, me saame rikkaks,» hõiskas Rass ja viskas kilekoti vennale sülle.

«Võtsidki müügiks,» muigas vend.

«Kõik müügiks!» ütles Rass.

Ja nii see algas. Mõssa oli teadnud algusest peale, mis plaan Olksil Rassiga oli.

11:39

Kui keegi tahab müüa mingit looduslikku rämpsu, siis ei ole mul ühtegi nõuannet. Kui, siis ainult niipalju, et enamik lehttaimi, mis kasvavad soisel või niiskel pinnasel, eritavad põlemisel äravahetamiseni sarnast spetsiifilist lõhna. Nii et sa võid sinna hulka segada mida iganes, nõnda et keegi ei taipa. Kodus võid kuivatada väiksemaid koguseid näiteks laualambi valgeli. Kui tegeled juba suuremate kogustega, siis kasuta teflonpanni ja kõige madalamat kuumust. Lõviosa su klientidest on mingid hipid, muusikud, tudengid või muud fanaatilised sitakotid, kes võiks ka oma sokkidest ennast õndsaks suitsetada. Nii et minupärast võid julgelt segada kasvõi üks ühele. Pane õige asi segamini mingi isekuivatatud platseeborohelise ja nad naeravad piibu kõrvale nagu kuiva mähkme saanud beebid. Ja ütlevad sulle veel aitäh.

Isegi see sitt, mida sa oma tuttava sünnipäeval möödunud kuul tõmbasid või viimase pinnaka ajal sõbra garaazis suitsetasid või nädalavahetusel oma kallimaga suvilasse teineteist nautima sõites esimest korda proovida julgusid, oli tõenäoliselt mingi segu. Puhtal kanepil ja sitasegul ei tee Rass tänaseni vahet. Ainult ütleb, nagu kõik teisedki, et teeb. Enesetunde küsimus, kas usud oma müüjat või ei.

Kuid kui sa tegeled puhta keemiaga, mille mõju kesknärvisüsteemile on palju laiahaardelisem, siis pead oma kraami kohta üht-teist teadma. Näiteks kõike seda, mis Rassil esimesel korral

ise avastada tuli, ilma et keegi vihjeid oleks andnud. Mult on näiteks aastaid hiljem küsitud, kas ma tean, kuidas puhastada Lumivalgekest. Tean. Ja varsti räägin. Või kuidas teha koduste vahenditega klaasipulbrit. Lihtne. Või kuidas kontrollida aspiriiniisaldust amfetamiinis. Aga palun veel veidi kannatust. Selle kõigeni alles jõuame. Praegu vaatame, mis sai edasi Rassist, Mõssast ning viieteistkümnest grammist metast.

11:44

Nad tegid selle nädala jooksul hulkpalju telefonikõnesid. Mõssa helistas kõikidele oma tuttavatele. Rass enda omadele. Absoluutselt kõikidele. Isegi töö- ja klassikaaslastele ning omakorda ka nende tuttavatele, kui neist kellegi numbrid saada õnnestus. Kõneminuti hind oli tol korral võrdne liitrise piimapaki või ütleme näiteks saiapätsi hinnaga. Ja helistamist oli alguses tõesti metsikult.

See ei olnud küll kõige parem meetod, aga samas oleks midagi lollikindlamat ka tänasel uuel tulijal keeruline välja mõelda. Praegu on üldse keeruline olla uus tulija, kui arvestada, et suurem osa su eakaaslastest kas juba on sõltuvuses ning omavad isiklikku kontakti või on suutnud sellest juba pool aastat üle olla ning saavad su esimese pakkumise peale pikalt või kaebavad menti.

Või on ise müüjad, ehk siis teevad kooli kõrvalt taskuraha õigete müüjate alluvuses.

Tookord oli aga linn peaaegu puhas. Ja kõik algas telefonist.

Kõigepealt vabandas Rass poolnaljatades, et sellise lolli probleemiga üldse helistada julgeb. Loomulikult palus ta ka sõprade ausõna, et keegi sellest kellelegi ei räägiks. Nimelt oli ta probleem selles, et ta olevat kuulnud, et linnas pidavat liikuma

odava hinnaga head amfetamiini, mis ei ole üldse tervisele kahjulik, aitab väsinuna õppida ja ei tekita mingeid jääknähtusid. Ja et kuigi ta on põhimõtteliselt väga vastu igasugusele keemiaga eksperimenteerimisele, tahaks ta väga-väga ära proovida, kuidas selline asi seksi ajal mõjub. Sest ta olevat kuulnud, et mehed pidid vastu pidama nii kaua, kui ise tahavad, ja nii mitu korda järjest, kui vaja. Naised pidavat saama hullumeelseid orgasme ainuüksi puudutustest.

Loomulikult keegi Rassi väljamõeldisest kuulnud ei olnud, sest kõik ju teavad, et sugukihu tekitamine pole amfetamiinide kõige tugevam külg.

Aga paljudel tekkis hiiliv huvi ja teatav mõte hakkas peas tiksuma.

Rass palus, et juhul kui keegi peaks kuulma midagi selle kohta, kelle käest ja mis hinnaga sellist A-d on võimalik saada, siis kindlasti helistataks talle. Et ta oleks surmani tänulik. Trikk oli selles, et lahkeks vastutaks lubas ta ka ise helistada, kui sõbral peaks huvi olema ning tal õnnestub esimesena teada saada, kes sellist head triipu vahendab.

Päris mitmed helistasid tagasi ja jagasid temaga lahkelt telefoninumbreid ja hinnainfot selle kohta, kes mida ning milliste hindadega pakub. Keegi ei kartnud veel nimesid nimetada, keegi ei kahtlustanud, et telefone võidakse pealt kuulata. Nendest telefonikõnedest tekkis Rassi peas esimene ülevaade nii konkureerivatest müüjatest kui ka paljudest võimalikest ostjatest. Mõssa võttis kasutusele paberilehe, millest sai nende esimene andmebaas. Helistamist oli palju. Seega jäi neil üsna palju saia ja piima tol nädalal ostmata. Aga milleks toit, kui on meta? Kui hästi see lihtlabane süsteem tööle hakkas . . . Kurat, see oli ilus!

Keegi ei müü puhast kraami. Aga kõik ütlevad, et müüvad. Täpselt nagu keegi ei armasta sind. Ainult ütlevad, et armastavad. Esimesel juhul valetatakse sellepärast, et diil ei kannataks. Sissejuhatuseks kohe järgnevale olukorrale võin öelda, et ka teisel juhul on tavaliselt sama põhjus.

Oli keskpäev või midagi sellist. Rass toetus Mõssa bemari kapotile ATC kaubanduskeskuse esises parklas ning lasi juba neljanda sigaretiotsa nipsuga tänavale. Taevast langesid juustesse ja krae vahele suured sulalumeräitsakad. Jõuludeni oli veel nädalaid. Ta kontrollis telefonilt kella. Veerand tundi oli juba möödas. Rass tõmbas kapuutsi pähe.

Taevas oli ühtlaselt hall. Rassil olid seljas uued dressid ja uus Nike kapuutsikas, kuid endiselt Mõssa Blend of Armenia sullejope. Ta isegi ei teadnud, kas käes on koolipäev või on parasjagu mingi nädalavahetus. Ta lihtsalt istus, ootas ning proovis meenutada, kas on ka vaja mingi diili jaoks kooli juurde sõita.

«Aaaahh . . . kiiremini . . . väga hea . . . kiiremini . . . kohe nüüd . . . Aaah . . .» kostis Mõssa hääl selle kaubanduskeskuse

WC-st, kus kükitas maas üks värviblond noor tedretähnidega plikatirts, kellele ta just suhu lõpetanud oli.

11:59

Tüdrukuni nimi või hüüdnimi oli Kelly. Või nii ta vähemalt telefonis oli öelnud. Ta oli veel noorem kui Hanna Vähemalt keha järgi tundus. See, et tal raha polnud, selgus alles kohapeal. Aga nagu ma juba varem ütlesin, ei ole raha üldse oluline, kui sul on muid konverteeritavaid väärtusi. Mössa viskas väikese paberümbriku kraanikausilauale.

«Davai . . ., tšau siis,» tõmbas Mössa dressipüksid üles ja avas seest lukustatud WC-ukse.

«Aitäh,» ütles Kelly mõrudalt ja voltis ümbriku lahti.

Mis sai Kellyst edasi, ma ei tea. Kui ta veel elab, on temast praeguseks hetkeks saanud 18aastane noor daam. Või 19? Ei tea.

Kui Mössa selle kaubanduskeskuse uksest välja astus, oli Rassi kannatus ammu katkenud. Jonnakalt ei teinud ta vennast väljagi, kui too autosse istus ja mootori käivitas. Alles siis, kui vend R-käigu sisse lükkas ja kiire kaapsuga Rassi istumise alt minema tagurdas, nii et too vaevu püsti jääda suutis, istus ka Rass viimaks autosse.

«No anna andeks noh,» vabandas Mössa, kui nad juba mööda keskpäevaseid linnatänavaid sõitsid.

«Vähemalt 20 minutit! No tere hommikust, raisk!»

Rass klõbistas aknatõstuki nuppu. Pzzzzt üles. Pzzzzt alla.

«See oli mingi poolsüütu lits. Ei osanud üldse imeda,» vabandas Mössa

Avatud aknast lendas suuri lumehelbeid tagaistmele. Pzzzzzzzzzzzzt üles. Pzzzzzzzzzzt alla.

«Türa, sa ei saa aru, raisk,» oli Rass tige.

«No türa, ära ropenda autos,» ütles Mõssa, lisades täie ran-
gusega: «ja jäta see aken rahule!»

Poisid vaatasid teineteisele otsa. Mõssa naeris. Rass oli tõsi-
sem kui kunagi varem. Ka venna nägu tõsines. Ventilatsioon
undas. Raadio oli vait. Mõssa pani plaadi sisse.

Valuvelgedel ja toonitud tagaklaasidega tumesinine bemar
peatus. «You gotta fight!!! For your right!! To paaaarty!!!» karju-
sid kõik Mõssa autostereo kõlarid, kui need kaks alaealist kutti,
kellest üks polnud kolm päeva, teine aga kolm aastat koolis
käinud, koolimaja ette jõudsid.

12:03

«Kuule, ära põe nüüd sellepärast. Ma järgmine kord ei tee
nii kaua,» ütles Mõssa, kui Rass autost välja astus.

«Ma ei põe s e l l e p ä r a s t,» ütles Rass ja lõi autoukse
enda järel kinni.

Rassil polnud veel juhilube. Mõssa ostis enda load Pärnu
ARK-ist kuueteistkümnendaks sünnipäevaks. Pärnu ARK-is
aga tuli sellest üks kohutav jama.

Tund käis. Rass jõudis vaevalt klassiruumi astuda ja hilinemise pärast
vabandust paluda, kui tundis, kuidas telefon püksitaskus vibreerima
hakkas. Ta otsis telefoni taskust välja, kummardus nii ette kui võima-
lik, peitis pea laua alla ning vajutas viimaks rohelisele klahvile.

«Rass kuuleb,» sosistas ta nii vaikselt kui suutis.

Kõnesid võtsid nad tollal vastu igal ajal. 24 tundi ööpäevas.
Sõltumata olukorrast.

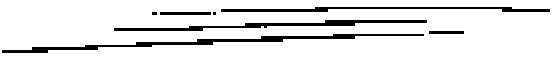
«On küll . . ., kolm sotti G . . ., viiskend üks laks . . ., ma kahesa-
ja kaheksas praegu . . . Kunstiajalugu . . . Ok . . . kolmanda korruse
peldikus siis,» sosistas ta telefoni.

Keegi tundmatult numbrilt helistav Kaarel vajas abi. Just hetke eest seal tagumises reas, pea laua all, telefoniga sosistanud poiss ukerdas koolipingi alt välja, silus paar korda juukseid ning tõstis viisakalt väljaküsimiseks käe.

12:03

Meta hakkas puudutama koolielu igat tahku. Kohati mõjus see hästi isegi õppeedukusele. Mõned õpilased lugesid igavamate tundide ajal läbi terved füüsika, keemia ja bioloogia õpikud — sest midagi muud polnud lihtsalt teha. WC-kraanide taga olid vahetundides pikad järjekorrad. Peldikukabiinide ustele ilmusid telefoninumbriid märksõnade «A» ja «E» juurde. Harvad polnud ka korrad, kui kodulugemise tunnis unustas mõni õpilane end terveks tunniks rääkima või kui ajalootunnis asus keegi lisaks küsitud aastaarvule murelikult arutlema ka kõnealuse sündmusega kaasnenud tagajärgede üle. Meta teeb su osavõtlikuks, arusaavaks ja vastupidavaks. Kirjanditele see kahjuks hästi ei mõjunud. Teemakäsitlus oli alati laialivalguy, ülepingutatult emotsionaalne ja kontrollimatult faktirohke. Terve kool muutus pikapeale mitte oma õpilaste, vaid pigem metamfetamiini nägu. Ja see ilme jäi talle külge aastateks. Kuid algas see ikkagi Rassi väljamõeldud häbelikust telefonikõnest.

Pärast seda, kui nad Mössaga kõik oma tuttavad selle probleemkõnega läbi olid helistanud, tegid nad paaripäevase pausi, mille jooksul pakkisid kogu kraami uuesti ümber. Saladuskatte all võin öelda, et viieteistkümnest grammist tegid poisid ilma mingi probleemita kolmkümmend. Sest nagu esimesest ööst selgus, oli meta kordades tugevam kui kõik varem proovitud laksud kokku. Sellepärast segasid nad selle muretult aspiriini-pulbriga pooleks.

Leidub debiilikuid, kes räägivad, kuidas segamiseks kasutatakse ka tuhksuhkrut, jahu või muid toiduaineid. Aga kui te seda praktikas rakendada prooviksite, saaksite aru, kui lolli jutuga on tegemist. Limaskestadega kokku puutudes läheb jahu tainaks, mis katab kinni väikesed kapillaarid ninas ning ei lase õigel kraamil verre imenduda. Tuhksuhkur aga on äratuntav oma maitsest, mis puhtal amfetamiinil on spetsiifiliselt mõrkjas. Olen kuulnud ka vastuargumente, et magusat tunneb ainult keele esimene osa ja et ninaneelust keelele sattunud triibu autentset maitset seetõttu ei tunne. Aga mis sa siis teed, kui ostja otsustab su kraami näpuga kontrollida? Peksa saad, muud midagi.

Aspiriini kõige tänuväärsem toime on see, et ta laiendab veresooni ning soodustab amfetamiini imendumist organismi. Räägitakse, et see vähendab ka jääknähtude mõju ning siis ei teki lihaskrampe ega hammaste närimist, kuid omadest kogemustest võin öelda, et see on müüt. Kõik tekib. Sellega pead lihtsalt arvestama. Aga see selleks. Läheme veel hetkeks tagasi poiste äritegevuse üksikasjade juurde.

Paari päeva pärast hakkasid nad kõigile asjasse positiivselt suhtunud tuttavatele tagasi helistama. Otsekohe tekkis üle kolmekümne kokkuleppe, neist umbes pooled olid Rassi koolist, kellest omakorda kolm soovisid korraga tervet grammi. Selleks pärastlõunaks, kui Mössa venna kooli juurde viis, oli neil bemari kindalaekas 7965 krooni sularaha. Raamatupidamine oli täielikult ununenud ning neil polnud õrnematki aimu, kui palju gramme ja üksikuid doose nad turustanud olid. Igal pool salongis vedesid laokil väiksemad rahatähed. See oli rikkuse illusioon.

Kolmekümne G turuhind oli tookord üheksa tuhat, kui võtta arvutuste aluseks ühe G keskmine tänavamüügihind. Üks

G oli ilusti pakitav kümnesse väikesesse ümbrikusse, mida võis vabalt müüa viiekümne eeki eest tükk. Mõned neist ümbrikest tegid tühjaks ka poisid ise. Vahel müüsid nad kallimalt või pakkusid hindu loominguliselt, olenevalt sellest, kui palju jama ühe või teise diiliga seotud oli. Telefonid helisesid pidevalt. Poisid ei kartnud kedagi. Keskmine palk oli tollal neli tuhat pluss sendid.

12:21

Kord õnnestus neil viia kuusteist laksu 1000 eest kuhugi linna lähedale maale, kus oli ühe tuttava tuttava sõjaväkke saatmise pidu. Teine kord suutsid poisid müüa purupurjus soomlastele kaks grammi otse hotelli parklas puhta kokaiini pähe — mis tähendas tol õhtul viis korda kallimat hinda. Nad ei häbenenud seda pakkuda tänaval, baaris või ööklubis, sest nii noori poisse ei kartnud keegi. Ja poisid ei põdenud millegi pärast. Isegi sellepärast, et kuskil keegi nende tegevust pikapeale märkama võib hakata.

Rass nägi usaldusväärne välja ning ajas vajadusel mõistlikku juttu. Mõssas ja tema beamaris oli jälle nooruslikku julgust ning mõningast kuritegelikku salapära.

«Ma ei lähe enam kunagi tehasesse tööle,» ütles Rass, kui nad ühel hommikul McDonald'si parklas friikartuleid sõid ja mingit tumehalli Ford Scorpiot ootasid. Samal ajal kui Rass taskutest rahatahti kokku otsis, klõpsutas Mõssa läbi kõikvõimalikke raadiojaamu.

«Normaalne,» ütles vend ükskõikselt.

Üks järjekordne magamata öö oli muutunud hommikuks.

Rass ei olnud uinunud viiel järjestikusel ööl. Iga õhtu hakul olid poisid käinud läbi mõned baarid, kus nende tuttavad tavaliselt istusid. Hiljem nähti neid linna klubides, kus nad vahepeal tegid kaupa isegi otse tantsupõrandal. Kui klubid suleti, leidsid

hommikutunnid neid veel lahti olevatest baaridest, puljongi ja praeleivataldriku tagant, sageli kõrvuti võhivõõra seltskonnaga, kellest poole moodustasid nende nii-öelda uued tuttavad ning teise poole kuskilt üles korjatud väsinud välimusega litsid, tüdrukud või naised.

Vahel sellistel hommikuhetkedel tabas Rassi põhjendamatu kurbusehoog ja ta tundis, et tahaks kuhugi kaugemale ära sõita. Mitte kunagi näidata nägu oma kooli. Saata kuradile see haridus ja unistused arstiks saamisest ning lihtsalt minna kuhugi, kus teda keegi ei tunneks.

Alati enne, kui kool algas, istusid nad McDonald'si parklas ja lugesid üle eelmisel ööl tekkinud raha. Kõnealusel hommikul tegid poisid sedasama. Üks neist oli kokku leppinud ka diili kellegi tuttavate tuttavatega, kes pidid saabuma tumehalli . . . Ah, kuradile! Sellest Scorpiost oli juba juttu.

«Palju on?» küsis Mössa.

«Jah,» vastas Rass ja viskas raha kindalaekasse.

See vana mage nali, mida nad iga kord ikka ja jälle hommikuti tegid. Ka seekord naersid mõlemad laisalt. Mössa oli just tagaistmel vedelevast plokist võtnud uue paki sinist L&M-i, kui oodatud tumehall Scorpio suurelt teelt kiirtoidukoha parklasse keeras. Seda, et 200 meetrit kaugemal taksopeatuses jäi samal hetkel seisma eravärvides politseiauto, poisid ei märganud.

Rass astus bemarkist välja ja tundis, kuidas põlved surisevad ning silmad hämaras hommikuvalguses oma koopaid seestpoolt kraabivad. Öö jooksul oli varem tänavaid katnud lumi muutunud vesiseks lörtsiks.

Scorpio tagaaken keriti alla. Rass tervitas sees istuvat tüüpi kättpidi. Mees ulatas talle kaksajakroonist ja ütles: «Neli laksu.» Rass võttis raha ja istus tagasi bemarkisse.

Kohe, kui Rass oli raha vastu võtnud, liikus eravärvides patrullauto oma kohalt, sõitis rahulikult peateele, näitas viisakalt suunda ning keeras samuti kiirtoidukoha parklasse. Scorpio tagaaken keriti üles, mootor käivitus ja peagi oli hall masin parklast kadunud.

Mõssa nägu oli nõutu.

12:30

«Mis tähendab ei leidnud?» küsis Rass, kui oli tagasi bemarkisse istunud.

«Otsas on kõik,» vastas Mõssa.

«Kurat! Pole võimalik.»

«Minu taskud on tühjad,» patsutas vend kätega dressipükste taskutele.

Rass vaatas kindalaekasse, katsus püksi- ja jopetaskuid. Tühi mis tühi.

«Ongi siis kõik,» ei suutnud ta uskuda.

Ta oleks juba peaaegu välja astunud, et inimeste ees vabandada ning neile raha tagasi anda, kuid suureks üllatuseks märkas tõsiasi, et Scorpiot, mis varem neist paarikümne meetri kaugusel parkis, seal enam ei olnud. Ta vaatas silmi kissitades parklas ringi, et äkki on nad kuhugi mujale manööverdanud. Aga ei. Terves parklas polnud hallist Scorpiost jälgegi.

«Kuradi kurat,» vandus Rass, pigistas korraks silmad kõvasti kinni, katsus seejärel käega kaht asja käigukangi kõrvale visatud sajakroonist ja jäi lolli näoga raha silmitsema.

«Kust need siis tulid?» küsis ta sosinal ning toetas pea seljatoele. Pea rappus kuklas tuksuva veresoone taktis üles ja alla.

«Ma viskan su kooli juurde,» ütles Mõssa, kui Rass uuesti pilgu tõstis.

«Jah,» ütles Rass ja lisas mõne aja pärast:

«Me peaksime puhkama natuke.»

Mõssa ei vastanud, vaid klõpsis automaki nuppe. Raadiojaamad vahetusid iga kahe sekundi järel. Rassi jaoks kõlas see kõik nagu üks halva leviga eetrisaade. Valge operatiivtunnusteta politseiauto sõitis kuni koolimajani nende järel. Kes oli tolle masina roolis, ei tea enam keegi. Aga kõrvalistmel istus ninalahasega kadetivormis noormees.

Kui Rass vennaga Olksi poole jõudis, oli pidu juba alanud. Laupäev täidab pinnakad igasuguste inimestega. Kõikjal on uued, vanad, võõrad, tuttavad või siis just viimase nädala jooksul tuttavaks saanud näod. Mõni tervitas Rassi kättpidi. Mõni naeratas silmanurgast. Võib-olla proovis keegi ka rääkima hakata, kuid igasugune jõud, mille abil inimestega suhelda, oli Rassist välja läinud. Vahepeal suhtles ta iseendaga või vahetas Mõssaga mõne sõna. Aga sellega ka asi piirdus.

Korralikud inimesed olid Rassist eemale hoidma hakanud. Mõni kartis enda, mõni Rassi tuleviku pärast. Näiteks klassijuhataja, kes temaga eelmisel päeval põhjusega puudumiste teemal juttu oli alustanud, katsus poisi otsaesist, pakkus talle tagaruumis teed ning palus tal paar päeva kodus olla. Nii haige väljanägemine oli poisil olnud.

«Tsau, Rass,» ütles Hanna, kes parasjagu ühe pudeli kilde esikupõrandalt kokku pühkis. Rass teda paraku ei märganud. Rääkimata kuulmisest. Või vastamisest.

Olksi korteri elutuppa oli tekkinud uus tapeet. Kõik vannitoa seinaplaadid olid maha võetud. Köögis polnud küll midagi muutunud, kuid remont oli käinud terve nädala täie hooga. Ehkki tapeet elutoas ei olnud seinal, vaid viie rullina diivani kõrval maas, oli see juba piisavalt hea algus. Sein, kust tapeet oli maha võetud, oli täis soditud nimesid, kuupäevi ja roppusi. Esikus seisis suured küprokplaadid, mistõttu oli elutoast magamistuppa peaaegu võimatu liikuda. Kust need ehitusmaterjalid pärit olid, ei ole tänaseni teada. Elutoa akna taga rõdul põlesid tuulelaternates küünlad. Köögilaul mängis Ruslani garaažist toodud suur Sony muusikakeskus, mille üks kõlar oli köögis, teine aga veetud esikusse elutoa uksele. Esiku põrand, diivanid ja tugitoolid olid kaetud valge tööstuskilega. Toa nurgas vedeles

vattmadratsleid, mis rääkisid sellest, et nädala jooksul oli korter olnud öömajaks palju rohkematele inimestele kui ainult Olks ja tema õde. Laest alla võetud lampe asendasid juhtmete otsas ripuvad pirnid. Valitses tööpäevajärgne meeleolu. Rass ei tundnud midagi muud peale külmavärinate. Ta istus jopes kiletatud diivanile ja jäi seinale kritseldatud nimesid vaatama.

«Kuidaf nädal läkf?» küsis Olar, kes mingil hetkel Rassi kõrvale istunud oli.

12:37

Rass ei kuulnud. Neli päeva metat, ja sul kujuneb välja valikuline kuulmine.

«Raha töid?» löi Olks nüüd rusikaga talle vastu õlga.

«Kolm?» küsis Rass ja võttis taskust kummiga kinni tõmmatud raharulli. Olar rahunes mõnevõrra, kui nägi, kuidas Rass rullist kuus viiesajakroonist välja sikutas.

«Mul on uuf koguf tulemaf,» sosistas Olks talle kõrva.

Rassi peas kõlas mingi ilane «pljsffjssjsjs tljusfsfsjsfjsjf», kui see tüüp ta kõrva ääres rääkis.

«Tahad endale?»

Rass ei vastanud. Toas liikus edasi-tagasi metsikult palju inimesi. Kes läks rõdule, kes tuli rõdult, kes istus tugitoolis, kes sodis midagi seinale või ajas kellegagi keset toapõrandat juttu, sest muid vabu kohti korteris parasjagu polnud. Paljud istusid seina ääres, pudelid käes, ja ajasid juttu, millest Rass suutis kinni püüda üksikuid lausekatkeid. Sellises olekus on sul tunne, kuidas terve maailm liigub sust väga lähedalt mööda, kuid sa ei ulata midagi puudutama. Tekivad keskendumishäired. Kui pilk jääb liiga kauaks ühele kohale, hakkab silmade taga kraapivalt valus. Ja siis sa istudki paigal. Märkad kõike, kuid see laguneb kild killu haaval koost, kui keegi su vaateväljas liigutab.

«Kakf kilo!» kuulis Rass kõrva ääres.

«Paljuga?» vaatas ta Olarile suurte silmadega otsa.

«Kakf pool fotti.»

«Vabalt,» ütles Rass, justkui olekski ta aru saanud, et see veel eelmisel nädalal Rummu asulas elanud tüüp pakkus talle veerandmillist diili. Kaasasündinud oskus teha mõistlikku nägu ka täiesti teadvusetus olekus maksis talle seekord kätte. Poiss toetas pea silmapilguks seljatoele ja tundis, kuidas külmavärinad üle keha jooksid.

12:41

«Rass, . . . kas sul suitsu on?» küsis kellegi õrn hää. Rass vaatas hääle suunas. See oli seesama tüdruk, kelle pärast kõik rajooni poisid kunagi arust ära olid. See oli seesama tüdruk, kes veel eelmisel kuul mingi kaitsevälasega käis, kuid kelle ta ühe turvamehe pärast maha jättis. See oli seesama tüdruk, kes töötas ikka veel rajooni putkas, ja kuigi ta ei olnud enam tüdruk, vaid juba igas tähenduses naine, oli ta ikkagi kõige ilusam mälestus tõenäoliselt kõikide rajooni poiste lapsepõlvest.

«Ma armastan sind,» ütles Rass, puudutades ühe käega enda kõrvale isunud neiut juukseid. Renita vaatas teda ja naeratas seda süüdimatult võluvast naeratusest, mis tundus justkui lubadusena vastata kõigile tema vastu tuntavatele tunnetele.

«Rumal,» naeratas tüdruk. «Sul suitsu on või?» küsis ta uuesti.

«Muidugi on,» võttis Rass jope taskust veel avamata paki Winstonit ja andis selle neiuale. Too vaatas poisile silma. Õigemini vaatas ta Rassi silmaaluseid ja nägu, mis oli liialduseta surnuvalge. Ta oleks juba peaaegu öelnud, et poiss näeb kohutav välja ja peaks kindlasti veidikeseks pikali heitma, kuid kilkas hoopis:

«Appike . . . see on nii kange!»

Rass proovis naeratada. Vahel tuli see tal isegi välja. Ta vaatas Renitat, mõtles läbi just äsja kuulnud lause, sai sellest

isegi aru ning hakkas seejärel tundma, et ta tahaks näha välja sama jumekas, puhanud ja vitaalne nagu see neiu tema kõrval. Viimasel ajal oli ta korduvalt kõigilt kuulnud, kui laip ta välja näeb ja kuidas ta puhkama peaks. Kunas keegi ta välimuse kohta komplimendi tegi, ta meenutada ei suutnud. Tõenäoliselt millalgi lapsepõlves, suguvõsa kokkutuleku ajal. Loomulikult nägi ta laip välja. Aga väga raske oleks olnud kõigile seletada, et jah, ma olen viimased viis päeva söömata, jah, ma olen aspikaga metat teinud, jah, ma peangi selline olema. Sellepärast vastas ta kõigile hoopis lihtsalt väsinud naeratusega. Umbes nagu suusoojaks öeldud aitäh-et-teete-näo-et-teid-kotib.

Miski mälus liikus omale kohale, Rass pistis käe põuetas- kusse ja leidis sealt lapikuks muljutud paki helesinist Barclayd.

«Renita, . . . oota! Näed!» ütles ta neiule, kes juba diivanilt püsti tõusma hakkas.

Renita võttis paki, vaatas seda — ja ta näole tekkis vae- vumärgatav meenutusnaeratus. Pakis oli alles kolm sigaretti. Nagu kevadel pooleteise aasta eest, kui Rass sihitult linna poole lonkis ja ühe trepi peal nutetud silmadega Renitat nägi. Rass ei teadnud, miks ta eelmisel nädalal — sel õhtul, kui nad Talisega bensukat läksid tegema — ostis lisaks oma suitsudele paki min- git lahjat põhku. Nüüd tundis ta, et see oli nii loogiline. Ta pidi lihtsalt ostma, sest see oli saatuse märguanne. Ta ütles endale ka seal diivanil, et see oligi saatus. Ja alustas selle siirast usku- mist. Neiu naeratas, istus tagasi kilesse mähitud diivanile ja tegi Rassile pai.

«Kuidas elanud oled, . . . kaua aega pole näinud sind?»

Rass tundis, kuidas soe käsi tema põske puudutas.

«Elasin teises kohas . . .» vastas Rass, kuid lisas vahetult: «Nüüd olen tagasi jälle.»

«Miski läks katki teises kohas?»

«Ei, . . . sinu järgi hakkasin igatsema,» valetas Rass klassikaliseltselt.

Neiu vaatas poisi väsinud nägu ja ohkas sõbralikult:

«Oh sind.»

Sellega koos jõudis kätte hetk, mil üleväsimus poisi oma halastamatusse embusesse haaras.

12:50

«Ma armastan sind, ma usun sinusse, ma ei taha ilma sinuta elada,» ütles Rass ja pani pea Renita õlale.

Kui lõpuni aus olla, siis seda ei öelnudki päriselt Rass. Seda ütles viimaste päevade meta, mis poisi kontrollkeskuse piduri-voolikud ammu läbi oli löiganud. Võib-olla tuli kusagilt hinge-põhjast välja lihtsalt üks selline asi, mida ta ise tol hetkel kõige rohkem kuulda oleks tahtnud. Käituda teistega selliselt, nagu tahad, et sinuga käitutakse, polegi nii keeruline. Aga teha seda nii, et sa kõigil pidevalt suhu ei võta, on kunst.

Neiu vaatas poissi, naeratas, tõusis diivanilt ja läks rõdule suitsetama.

Natuke üle kahekümne tunni hiljem avas Rass silmad. Ta oli endiselt diivanil: jope seljas, kossid jalas, dressika kapuuts silmile tõmmatud. Viimastest ärkvel oldud tundidest ei mäletanud ta midagi peale selle, et see ilus tumedapäine neiu rajoonist oli talle öelnud, et armastab teda, usub temasse ja ei taha ilma temata elada. Ja et asjasse oli kuidagi segatud pakk helesinist Barclayd.

Korter oli inimtühi. Tuled põlesid kõikjal. Rõduuks oli lahti ja põrand ukse ees märg sinna päeval sattunud vihmast. Kuskilt kostis mingeid hääli, mis meenutasid imiku vääksumist. Rass tõusis püsti ja vaatas oma riideid. Need olid krohvitolmused ja kortsus, nagu alati pärast seda, kui nendega keset pooleli-

olevat remonti magama jääda. Ta katsus taskuid, leidis kummiga rulli keeratud raha ning kunagi Aivole kuulunud telefoni koos kaheksateistkümne vastamata kõne ja viie uue sõnumiga, mida ta lugema ei hakanud. Jopetaskus oli kaks ja pool pakki Winstonit, mingid paberid telefoninumbritega, mille taga olid mõistatuslikud tähekombinatsioonid, ja kellegi puldiga autovõti kirjaga «Lada». Lisaks leidis taskutes veel pastakas, kaks tšäksi, mitu toosi tikke, rullikeeratud sajakroonine, samas seisus kümnekas ja kaks kastanit — arusaamatu, miks. Enda meelest ei kuulunud talle pooled neist asjadest. Aga et raha ja telefon olid alles, ei hakanud ta sellest suuremat probleemi tegema.

Akna taga oli pime. Järelikult oli juba järgmise päeva õhtu. Jälle õhtu. Kas need olid jääknähtudest tingitud luulud või pidasidki naabrid kõrvalkorteris väikesi pörsaid, kes vahetpidamata vääksusid, ei saanud Rass kindel olla. Kuskilt kostis ka voolava vee solinat.

Kõikjal vedelesid tühjad õlle-, siidri- ja viinapudelid. Mõned neist olid täis ebamäärase tooniga vedelikku, mõnes neist hulpsid suitsukonid. Rass vedas ennast vannituppa. Kraanist jooksis vesi. Ta pesi nägu, käsi, loputas suud ning tõmbas märgade kätega paar korda läbi juuste. Esimest korda üle väga pika aja tundis ta, et kõht on tühi. Ta keerar vee kinni.

Köögis ei olnud hingelistki. Rass tegi nii köögis kui ka elutoas tuled surnuks. Esiku laest olid pirnid kuhugi kadunud. Küprokplaatide otsa komistades tegi Rass põrgulärmi ja andis endale peaaegu ausõna, et kui ta järgmine kord siia tuleb, toob ta esiku lampide jaoks pirnid. Ta tegi magamistoa ukse lahti ja vaatas aknast paistva tänavavalguslambi valgustatud hämarsinisesse tuppa.

Kõhuli suures voodis, püksid põlvini rebadel lamas Hanna, kes tõi aeg-ajalt kuuldavale vääksuvaid kräunatusi, mis patja

surutud näost tuppa kostsid. Tema peal oli näost punane Olar, kes kahe käega õde tagumikust kinni hoides oma riista talle jõuliselt sisse-välja pumpas.

«Mjss fsa ahid? . . . Tahad järgmine olla ä?» ägises hambutu kiilakas Olar, kui nägi, et keegi ukse vahelt sisse vaatas.

12:56

«Tsau, ma lähen,» ütles Rass ja lõi ukse kinni. Seisatanud hetkeks teisel pool magamistoa ust, ei liikunud ta peas ühtki mõtet. Ta seisis veel hetke soolasambana ja järgmisel hetkel oli ta korterist väljas trepikojas. Pindmine hingamine. Hapnik ei jõua aju. Mõtted ei liigu. Midagi, mis juhtunud oli, ta veel vastu võtta ei tahtnud.

Rass tormas tänavale ja valis telefonis esimese kiirvaliku-klahvi. Telefon hakkas valima Emergency 112. Kurat võtku Aivot ja ta kiirvalikuid. Ta otsis SIM-ilt venna numbri ja vajutas rohelist klahvi. Telefon hakkas kutsuma. Kolmas kord, neljas kord, viies kord, kuues kord. Kümnes kord. Kaheteistkümnes kord.

«Räägi,» vastas lõpuks Mõssa unine hääl.

Rass proovis suitsu põlema saada.

«Rass, sina vä? Räägi!» ütles Mõssa uuesti.

«Saadaru!!» hingeldas Rass ja tõmbas esimese suure mahvi süttinud sigaretist.

«Ma . . .»

«Noh?»

«Ma nägin . . .»

Mõssa kuulas.

«Ma nägin . . . Ah, puts! Unusta ära.»

«Mis asja . . .!» hakkas vend naerma. Ei ole kindel, kas ta üldse aru sai, mida Rass talle just hetk tagasi öelnud oli. Aga on kindel, et ta mõtles seejärel natuke, kakerdas trussikute väel

kööki ja süütas sigareti. Seejärel sügas ta vasaku käega kotte ning istus laua äärde maha. Ta vaatas köögikella, mis näitas lähenevat ööd, vaatas korraks telefoni, justkui kellaega kontrollides, ja ütles viimaks:

«Jooks täis parem!»

Rass vajutas kõne kinni.

Selle talve esimene lumi oli sulanud. Kõik tänavad olid mustad nagu nädalapäevad tagasi.

13:00

«Vittus-nüri spordiala ikka . . .»

«Sport ongi nüri.»

«See ei ole ju tegelikult sport!»

«See on mingi kuradi invasport.»

«Sa tahaks, et su poeg oleks pederass või *curlingu*-mängija?»

«Ma ei teagi . . .»

«Kuule, ole mees, küsi letist, et ta vahetaks kanalit.»

«Tegelt pohhui,» otsustas Rass, kui nad olid vennaga viimased kaks tundi Eurospordist *curlingu*-võistluste ülekannet vaadanud. Halvemast tegevust ühes väikeses kesklinna pubis ei ole võimalik välja mõelda. Sa istud diivanil ja vaatad lae alla kinnitatud pisikesest telekast, kuidas täies elujõus noored inimesed jäärajal litrit vastu teisi litreid libistavad. Kusjuures tegu on meeskonnatööga, sest üks on see, kes libistab, ning teised kaks uroodi sahistavad pidevalt mingite varre otsa riputatud lohvidega selle libiseva litri esist jääd libedaks. Või siledaks. Või mis iganes. Vähe mängu ilu, palju igavat tõblemist. Nõnda jõudsid vennad otsusele, et see on tiimitöö nimetust räigelt devalveeriv spordiala.

Selliste probleemidega puutuvad inimesed kokku ainult siis, kui elu on muutunud liiga heaks. Kui raha on taskus, kõht on täis, perse kuiv ja jalad ei külmeta. Nädalapäevad tagasi oleks selline öhtu tundunud mõttetu priiskamisena. Nüüd aga oli see rutiiniks muutunud ajaveetmisvorm. Unistuste õhtupoolik, mille poole püüelda.

«Hee! Tere, vituhöövlid!» höiskas just uksest sisse astunud tüüp rõõmsalt nende laua juurde astudes.

13:06

«Tsau, Jann,» ütlesid Mõssa ja Rass peaaegu ühest suust.

«Panete drinki jah?»

«Vaikselt.»

«Ma võtan ka mingi suure kuse ette,» ütles Janar ja läks leti äärde õlut tellima.

«Võta mulle ka üks,» hüüdis Mõssa talle järele.

«Ja mulle ka . . .» ütles Rass, ja ta telefon laual hakkas helisema.

Privaatne number helistab, ütles Rassi telefoni ekraan.

Ta tõusis püsti ja võttis kõne vastu alles siis, kui oli publi välisuksest välja astunud. See on üks neist asjadest, mis sulle esimeste ebaseaduslike tehingutega kaasa sünnib — sa ei räägi enam kunagi kellegi kuuldes. Isegi siis, kui selleks otsest põhjust ei ole. Lihtsalt inimesed, kes sinuga hiljem tuttavaks saavad, ei suuda kunagi lõpuni mõista, miks sulle kunagi ükski kõne nende kuuldes ei tule või miks sul paljudel seletamatutel korradel telefon välja lülitatud on. Selle harjumusega seoses tuli Rassel elu jooksul veel palju probleeme.

«Auto ootab sfind Idakesfkusfe parklafsf,» ütles Olari hambutu hääl.

«Mis auto?» küsis Rass.

«Kajaka Kebabist naifte peldikusft faad paki. Otsi veepaagisft.

Mafina jätab Kajaka juurde! Sfaid aru? . . . Vötmed jätab kilekoti-
tiga paaki.»

13:11

Rassil oli tunne, et ta on mõned väga olulised sündmused
vahepeal maha maganud. See tunne tuli hiljem üha sagedamini,
kui ta mõistis, kui lihtsalt kõik asjad tegelikult käivad. Kuidas
need reeglid, mille järgi ta seni oli elanud, enam ei töötanud või
hakkasid teda alt vedama. Kuidas märkamatu tekkisid min-
gid uued reeglid ja seadused. Ja kuidas ta ikka enam ja enam
kahtlustas endal skisofreeniat, kui ta hommikuti klassiruumis
istudes möödunud õhtute sündmustele mõtles. Une ja reaalsuse
piir oli niivõrd hägustunud.

«Ma ei saa aru,» ütles Rass täiesti ausalt. Ta ei saanud öelda,
et tal oli hirm jamade ees või et talle meenusid Olar ja Hanna
magamistoas keppimas või et ta ei tahtnud enam selle hambutu
värdjaga tegemist teha. Ta ei saanud öelda, et ta ei julge seda
teha. Sellepärast ütleski, et ei saa aru.

«Igal pühapäeval tood raha mulle. Fulas. Kui minu ofa on
kääs, faad ülejäänud endale,» rääkis Olar. Kõnedefekt ei häirinud.
Aga see idee häiris.

Rass ei öelnud midagi, vaid mõtles, mis on kõige hullem asi,
mis juhtuda võib, kui ta ütleb, et ei mäleta kokkuleppesid midagi.
Kõige hullem asi oleks see, kui teda lihtsalt ühel päeval enam ei
oleks. Telefon väljas, keegi ei tea midagi, laipa kunagi ei leita.
Või äkki oleks see just kõige parem asi? Ta ei suutnud otsustada.
Sest hirm halvab igasuguse loogilise mõtlemise.

«Aga kui perse läheb?» küsis Rass.

«Fiisf läheb ful ka perfe . . . ja korralikult,» hakkas Olar
irvitama.

Rass oli vait. Mida kuradit sul olekski selle peale öelda?

«Kelle kraam see on?»

«Kui kinni kukud, sfiif sinu kraam. Kui ära müüd, sfiif minu kraam. Kui meid kottima akata proovid, sfiif külaftavad inimefed su naisft.»

«Ma ei proovi kedagi kottida, . . . oot, räägime sellest veel mõni päev . . .»

«. . . Tal oli pärif ablaf pepu, ma vaatasin . . . hähää,» irtitas hääl teisel pool toru.

Samal ajal astusid Rassist mööda Tall ja Aivo, nendega kaasas oli väike mustlane Edik. «Mis sina teed õues, mis? Sebid naisi, heheh?» küsis mustlane möödaminnes oma laia naeratu-sega. Rass tundis, kuidas ta kohe oksendama hakkab.

«Pohhui,» ütles Rass mustlasele.

«Vaatab, kaf ikka on . . .» ütles Olar ja irtitas jälle.

Rass proovis naerma hakata. Et näidata, kuidas tal on ükskõik mingitest vanglanaljadest ja sellest rõvedast lõõpimisest. Aga miski keeras parasjagu tema kõhus ja ütles, et huumor on sõna, mis käib ennem kõige muu kui selle vestluse kohta. Sest see pole nali. Vaid elu. Paljud tahavad olla James Bondid ja elada seadustest kõrgemal ja tegeleda pahade poiste asjadega. Aga seda kõike ainult nii kaua, kui keegi su kalleid inimesi ei ähvarda. Rassil ei olnud kalleid inimesi. Aga kui keegi peaks ~~Sadele~~ Renitale midagi tegema . . . Sa raisk! Selle mõrva pärast kinni minna . . . Kui tuleb, siis tuleb.

«Põrkab kokku korraks, arutab asja,» pakkus Rass.

«Pühapäeval tuled koof rahadega,» keeldus Olks ja lõpetas kõne.

Kui Rass pubisse tagasi astus, märkasid kõik, et miski on muutunud. Istunud mõnda aega lauas sõnagi rääkimata, läks ta peldikusse ja keeras ukse seestpoolt lukku. Nüüd oli vaja mõelda.

Šašlökibaar Kajakas oli halva kuulsusega koht, mis oli selle aja jooksul, mida Rass mäletas, kolm või neli korda põlema pandud. Ükskord lasti selle parklas läbi taksoakna maha mingi grupeeringu liige. Kunagi oli Ruslan rääkinud, et seal pestakse suurem osa Eesti siseturul müügil olevast narkost saadud rahast ning selle omanikud vahetuvad äriregistrtris iga paari kuu järel, et politsei ei saaks kunagi kellegi suhtes juurdlust algatada. Muidugi rääkis mustlane Edik loo, kuidas keegi leidis seal oma kebabist seest lakitud küüne, ning ülejäämisel päeval rääkisid raadiod ja ajalehed, kuidas lähedal asuva tühjalt seisva laohoone kõrvalt leiti ilma käeta, piinamistunnustega noore naise surnukeha.

Rass pesi nägu külma veega. Seejärel tegi juuksed märjaks ja vaatas ennast peeglist. Neli kannu Premiumit ei olnud asjata joodud. Ta nägi välja nagu mingi pede kuskilt *boy band*i muusikavideost. Temas puudus igasugune kuritegelik veenvus, et ta saaks Kajakas märkamatuks jääda. Ta kaalus kiiret juuste äralõikamist või mõnda löikehaava näos. Või murtud nina. Aga miski ei tundunud garanteerivat piisavat turvalisust. Mössat ta sinna saata ei tahtnud. Ikkagi vend. Edik oleks kindlasti nõus olnud, kuid usaldada teda ei saaks. Janar ei julgeks või kui julgeks, siis situks ennast hambad ristas täis. Talis . . . Rass otsustas tema poole pöörduda. Talis, kes on alati kõigi selliste haltuuradega nõus, oli hea mõte.

Talis saatis Rassi juba paari esimese lause peale sügavale ema vittu ja sõimas teda süüdimatuks sitaks. Enne kui ta Vectrat mendist tagasi saanud pole, ei aita ta Rassi ühegi otsa puhul.

Ruslan ei ole kindel. Aivo . . . Peab tõenäoliselt Säde pärast vimma. Ja on üldse üks kuradi kusik. Lisaks pörkas Rassile

kõikjal näkku ka see kuritegevuse algkooli õpikutõde: kui sa lased töö, mida sa ise ei suuda, ära teha tüübil, kes suudab, jõuab talle kiiresti kohale, et sa oled lihtsalt üks arg tropp. Ja miski ei sega teda sulle ära keeramast. Eriti nukker oli see, et Rassil polnud õrna aimugi paki sisust. Tõenäoliselt meta. Mis muud. Äkki ka hiinlane? Võib-olla hoopis ecs? Või ka tavaline amf? Kurat, tavalise amfi pärast ei võimleks keegi nii palju. Mis kuradi hea pärast? Mõttetu. Säde. Renita. Raisk! Täpselt!

Renital on kuradi ilusad huuled.

Ta saadab Renita Kajakasse, otsustas Rass, kordagi mõtle-mata, et ta isegi ei tunne seda naist. Ja nad pole vist ka kordagi rääkinud. Ja ei oleks kõige rüütellikum tegu saata printsess draakonikoopasse. Või Kajaka šašlökibaari. Vahet pole. Aga Renita on ainus, kes võiks sobida. Ta on nii ilus, et näeb välja, nagu oleks tal kindel katus. Nii ilusatel naistel, kes sellistesse urgastesse eksivad, peab ju olema kindel katus. Ta on ainus, kes ei ärata tähelepanu naiste WC-sse minekuga. Ja seega võib loota, et keegi teda ei puutu. Ja kõik sujub. Ja kui kõik on tehtud, suudlevad nad Renitaga autos. Nagu Bonnie ja Clyde. Ja võtavad linna kõige kallimasse hotelli toa. Ja abielluvad. Enne seda kõike. Ei. Pärast. Ei! Nad abielluks iga päev! Jumal, meist saavadki Bonnie ja Clyde. Rass ja Renita. Teeme ära.

«Keegi teab Renita numbrit?» küsis ta lauda tagasi astudes.

Kõik sõbrad vaatasid tema poole ja nägid üht märgade juustega tüüpi. Terve laudkond irvitas üksmeelselt nii ühemõttelise küsimuse peale.

«Ajasid kõvaks nii kaua pelleris vä?» küsis Janar, oma nalja üle uhkust tundes. Laudkond naeris.

«Mine putsi,» ütles Rass tüdinult ja kutsus Mõssa pubist välja.

Et mitte valetada, tuleb ära mainida, et kui Mõssa bemar samal õhtul Idakeskuse parklas peatus, kukkus autost välja asfaldile astunud Rass, kes oli vahepeal Renita maja ees ära joonud pooleliitrise Vana Tallinna likööri, mille ta algul Renitale viia plaanis. Auto, millega nad edasi sõitma pidid, oli Lada 2109. Või vähemalt oli see masin, mille suunatudel rõõmsalt vilkuma piiksusid, kui Rass parkivate masinate vahel jopetaskust leitud võtmete pulti klõbistas.

«Ta on nii purjus... Ma kardan,» ütles Renita kõhklevalt Mõssale, kui nägi, kuidas Rassi rooli taha istumine kaks minutit aega võttis. Kusjuures ta sisenes õige ukse kaudu ja õige võtmega.

«Ei ole,» ütles Mõssa rahulikult. «Mine nüüd, varsti olete tagasi.»

Renita istus Ladasse ja värises. Mõssa bemar kiirendas tagakummide vilinal parkimismajast välja, sest Mõssal oli nüüd Janarile üks kiire jutt rääkida. Rass katsus päikesesirme ja kindalaegast. Dokumente autol loomulikult polnud. Kõige rohkem häiris see, et polnud ka raadiot. «Kajakas . . . , kajakas . . . , kajakas raisk . . . » pomises Rass endamisi, nagu alati siis, kui ta väga täis või väga närvis oli. Tol hetkel mõlemat ja topelt.

Kuidas Mõssa Renita nõusse oli saanud, Rass ei teadnud. Tol hetkel polnud see isegi tähtis. Tähtis oli see, et kõik sujuks.

Kajaka Kebabil ei olnud aknaid. Ainus, mis vihjas selle tegevusele, oli neoontuledes silt parklasse avaneva raudukse kohal. Rass parkis masina baari kõrvale tänu suurele rohelinele plastkonteinerile, mis sumeda mütsatuse saatel ümber kukkus. Tänavale lendasid mustad prügikotid. Tõenäoliselt täidetud kellegi kehaosadega.

«Kurat küll,» ütles Rass tigidalt, justkui oleks purjus konteiner ise pimedusest auto ette kakerdanud.

«Ütle mulle ausalt . . . ega see ei ole midagi ebaseaduslikku . . .?» küsis Renita veelkord.

«Ei ole muidugi! Ausõna. Lihtsalt ma . . . Höööö-ÖÖÖÄÄÄ-ähh!» Rass lükkas viimast silpi rõhutades järsult autoukse lahti. Miski tema seest purskas tänavale. Renita keeras pea teisele poole ja kirtsutas nina. Rass tõmbas mõned korrad hinge ja jätkas:

13:34

«. . . Lihtsalt ma ise ei saa naiste WC-sssh . . . höö-õõh-ÖÖÖHÄÄÄH hööääääjh!!» Ka seekord ei suutnud ta lauset lõpetada teisiti kui peadpidi ukse vahelt välja oksendades.

«Ma siis lähen,» ütles Renita ja võttis käekoti.

«Oota! . . . Võtmed!» ütles Rass, ukerdas autost välja ja pani võtmed suure pingutusega väikesesse kilekotti.

Mõssa oli oma veenmistööd hästi teinud. Renita seadis sammud Kajaka poole. Rass seisis baari nurga taga ja ootas. Kõik baari eest kostvad hääled mõjusid potentsiaalsete ohusignaalidena. Ta kuulis venekeelseid roppusi, kellegi telefonihelinat ja kellegi vanduvat jalalööki vastu suurt plekist tuhatoosi. Renita oli nüüd baaris.

Telefon Rassi taskus hakkas vibreerima.

«Davai, me oleme kohal,» kostis venna hääl, kui Rass kõne vastu võttis.

Baari nurgatagusest oli näha, kuidas suur maastur magistraalteelt Kajaka parklasse keeras.

Rass üritas kõndida nii sirgelt ja loomulikult kui oskas, aga sellest hoolimata nägid äsja Land Cruiseriga saabunud Mõssa ja Janar, kuidas baari nurga tagant tuikus välja üks naeruväärne elajas, dressika kapuuts peas ja pool Blend of Armenia vasakut

käist täis oksendatud. Isegi Janar rooli taga ei öelnud midagi. Mõssa keerutas süütamata sigaretti sõrmede vahel. Keegi ei teadnud, mis toimub. Aga kõik nad said aru, et midagi igal juhul toimub. Baari ette parkinud masinate juures seisvad mehed vaatasid Rassi, kes kiiresti maasturi tagauksest sisse proovis saada. Keegi hõikas midagi vene keeles, millest aru oli saada ainult «Idii sjuda!», millele Rass ei reageerinud. Renita oli ikka veel
13:41 baaris.

Poisid autos ei rääkinud sõnagi.

«Ma lähen vaatan, kus ta on,» ütles Rass.

«Ei lähe!» ütles Mõssa.

«Kurat, mehed, no davai, palun lähme siit ära!» ütles Janar.

«Vittu,» sosistas Rass ja surus mõlema käe põidlad pihku. Ebausk tekib siis, kui igasugune mõistuspärane lootus hakkab kaduma. Või siis, kui sa oled sitaks närvis.

«Ta tuleb! Tagurda ette!» ütles Mõssa. Janar manööverdas maasturi baari ette, kust oli just välja astunud Renita, käes märg jõuluvanapildiga kilekott. Keegi baari ees vilistas ja hüüdis midagi roppu. Igas seltskonnas on oma Janar.

Renita istus autosse ja andis Rassile kilekoti. See oli raske. Rass ei vaadanud kilekotti vaid ütles lihtsalt: «Aitäh.»

«Kas ma nüüd saangi kümme tonni?» küsis Renita mõne aja pärast juba lõbusamates toonides ja täitis terve salongi oma naiseliku säraga.

«Jah, . . . millal me siis papi kätte saame?» küsis ka Janar.

Mis kümme tonni? Mis papi?

Rass ei olnud arvestanud, et Mõssa oli lubanud nii Janarile kui Renitale kümnet tuhandet, ehkki teadis väga hästi, et Rassil seda tegelikult polnud. Loomulikult oli Rass vennale öelnud, et nad tuleb ükskõik mis hinna eest nõusse saada, sest ilma nen-

WC

deta see ots läbi ei läheks. Aga see, et Mõssa seda igat hinda nii otseselt võttis ja neile sellise lubaduse andis . . .

Mõssa naeris ja vaatas taga istuvalle Rassile küsivalt otsa. Rass proovis juba ettekäändeid otsima hakata, kuid loobus siis laiskuse kasuks.

«Homme saate,» ütles Rass oma ausate ülejoodud silmadega.

13:45

Kui Janar koju jõudis, oli isa märganud, et poeg ja auto on luba küsimata kuhugi kadunud. Karistus täisealisele poisile oli karm nagu kohtu poolt määratud: kuu aega koduaresti. Iga teine tüüp rajoonist oleks oma vanemad selle peale perse saatnud, isale lõuga andnud, ema ära vägistanud, auto põlema pannud või vähemalt midagi sellist sõpradele suure suuga kokku valatanud, aga Janar ei ilmunud lihtsalt kogu selle aja jooksul kordagi seltskonda. Muidugi oli üheks põhjuseks see, mis ta isaga juhtus . . . Aga sellest täpsemalt mõne aja pärast. Oma kümnest tuhandest jäi ta unistama elupäevade lõpuni.

Mõssa oli oma auto Janari ridaelamuboksi ette jätnud, seega läks ta Janari juurde kaasa. Rass ja Renita aga hüppasid rajoonis maha. Nad jalutasid paneelmajade vahelistel kõnniteedel, Rass oli endiselt täis, kuid üritas olla kaine. Renita suitsetas pausideta, jõi pudelist Bacardi Breezerit ja üritas olla rohkem purjus. Need vähesed, kellele olen seda lugu rääkinud, küsivad alati, kuidas see nii kiiresti läks. Ja küsitakse ka, kas ma liialdan. Ei. Ma valesin paljude naiste kohta, aga Renita ei kuulu nende hulka. Sest ta oli teistsugune. Sundvalik on halb sõna. Sundarmastus äkki? Ei tea. Igal juhul ta oligi väga oluline neiu.

Öö tundus soe, termomeeter lähedal asuva bensiinijaama hinnatablool näitas +6° C. Rass oli venna täisoksendatud käisega Blend of Armenia Mõssale jätnud, et vend selle bemari pagassi viskaks, ja jalutas nüüd ainult T-särgi väel, käes kilekott,

mis kaalus natuke üle kahe kilo. Renita oli korduvalt küsinud, mis seal kotis on. Selle peale, kui Rass ütles: «Süntheetilised narkootikumid», neiu ainult naeris. Ka aastaid hiljem arvati sageli, et ta teeb nalja, siis kui ta rääkis sulatõtt.

«Renita, kas ma tohin täna ööseks sinu juurde tulla?» küsis Rass.

«Mul on isa kodus,» naeratas Renita.

Nad kõndisid kõrvuti, kuid ei vaadanud kordagi teineteisele otsa.

«Mis siis. Ma arvan, et meil oleks äge,» ütles Rass kavalalt.

«Äge . . .» kordas Renita ja naeris, nagu poleks seda sõna varem kuulnud.

«Aga miks sa Mössa või selle . . . Olari juures ei võiks olla?» küsis neiu.

«Sest sa oled neist palju ilusam,» naeris Rass ja vaatas pealaest jalatallani seda naist enda kõrval, kes oli täiesti eriline, kes ei meenutanud talle mitte kedagi, vaid keda paljud teised edaspidi talle meenutasid. Kui praegu mõtlema hakata, on igas naises, kellega Rass hiljem koos olnud on, mingi osake Renitat. Kas tema silmad, nina, huuled, hääl või tillukesed varbad või midagi, mis parasjagu ei meenu.

See õhtu ei olnud see, mida ta oleks osanud veel mõne päeva eest oodata. Aga viimase aja läbielatud sündmused panid selle mõjuma omamoodi romantiliselt. Jalutada liiga purjus peaga rajooni hallide paneelmajade vahel öises linnas, ainult T-särgi väel, sest dressika oled sa kahe tunni eest Kajaka parklas täis oksendanud, käes kilekott kahe kilo metaga; rääkida juttu sinust viis aastat vanema iludusega, kes joob pudelist Breezerit ja suitsetab liiga palju, nagu sa isegi; kuidas sulle meeldib teha talle odavaid poisilikke komplimente, et teda võrgutada, või et

ei peaks lihtsalt järjekordsel ööl venna autos magama; ja kuidas sulle meeldib unistada sellest, kuidas te olete varsti koos duši all, hiirvaikselt, sest ta isa, kellele sa vahele jääda ei tohi, magab samas korteris, ja kuidas see neiu usub, et sa annad talle järgmisel päeval kümme tuhat eeki, sest ta tegi ära suure töö, ning kuidas sa annakski, kui sul oleks, aga sul lihtsalt praegu ei ole veel, sest kaks kilo on selles kilekotis, mille te ööseks voodi ette jätate ja mille sa hommikul lahkudes kaasa võtad ja järgnevate kuude jooksul rahaks teed. Rahaks, mille eest sa lähed õppima Tartu Ülikooli arstiteaduskonda, mille eest te loote Renitaga kodu ja mille eest te elate õnnelikult niikaua, kuniks elu jätkub. Ja seda jätkub lõputult, sest see elu on ju ainult sulle kuuluv võimalus. Ja see võimalus ei saa lõppeda enne, kui . . . mõtterong sõitis rööbastelt välja. Inimohvleid sel korral ei olnud.

Sulle kuuluv võimalus, sosistas Rassi alateadvus veelkord.

Viibides joobnu järjekindlusega endiselt selle imelise kujutluspildi keskel, ei märganud ta, kuidas Renita kõhkleva ettevaatlikkusega ütles:

«Ma ei tea . . . No tule siis.»

Tuult ei olnud. Öö oli vaikne.

Rass vaatas enda ette kaugusesse ja tundis, et kõik on jälle kontrolli all.

Renita vaatas silmanurgast seda pikka kasvu poissi, punas-tas märkamatuult ning tõmbas oma nime maha Rassi kättesaamata naiste nimekirjast.

Mõssa ja Rass panid järgmisel päeval Linnalehte kuulutuse: kaks korralikku noormeest soovivad üürida pinda bändiproovide

14:02

tegemiseks. Bändiproovide idee oli Rassi oma, sest see eeldaks suurt lärmi ning läheduses mitte elavaid inimesi. Selge oli see, et kahe kiloga neil enam kuskil lauanurgal toime tulla polnud võimalik. Kuulutuse peale helistas mõne päeva pärast AS Valior Hulgi piirkondlik juhataja ning pakkus koetud ja korralikku laohoone keldrikorrust. Poisid said samal päeval mehega kokku ja sõlmisid lepingu rendisummaga kuussada krooni kuus, pluss arvestuslik elekter. Et Rass oli tookord veel 17aastane, võitis ta poolteist aastat hiljem kohtus oma esimese tsiviilasja, milles hagejaks oli seesama vastutulelik rendileandja. Ja seda mitte vastutulelikkuse, vaid 6000 krooni suuruse võlgnevuse pärast. Alaealisus sai tol korral Rassi päästjaks.

Rass lülitas oma telefoni järjekordselt määramata ajaks välja ja hakkas sisustama keldriruumi, mille poisid omavahel SKV-ks ristasid. Mössa bemari istmed võeti Ruslani garaažis välja ning selle autoga veeti keldrisse kõikmõeldavad eluks vajalikud esemed. Üks viiene bemar mahutab nagu mingi kuradi ZIL, kui sealt istmed välja võtta. Istmetega ei mahuta ta sittagi.

Mössa oli päevad läbi sõidus, Rass aga töötas keldris. Jutud, et Rass ehitab kuhugi laborit, levisid üle linna, kuid kellelgi polnud aimu, kui tõsi või kui väljamõeldud see on. Näiteks ühel päeval kuuldi Edikut rajooni majade juures rääkimas, et Rassil on linnast väljas riigimetsa territooriumil üks Vene sõjaväe aegne mahajäetud kaarhall, mida valvavad relvastatud mehed tumedates bemarites ja kuhu öösiti sõidavad ammoniaagitsisternidega veoautod. Sellised jutud tegid poistele rohkem nalja kui peavalu. Sest seda, kus asus ning mida tähendas SKV, teadsid vaid vähesed asjassepühendatud inimesed. Suur kogus valget. Soe kelder Valiorilt. Seadustest kõrgem vabadus. Teate, see polegi praegu oluline.

Ühel sama nädala hilisõhtul astusid Säde korterisse kaks Mõssa tuttavat tüüpi. Nad olid ukse oma võtmega lahti keeranud, kui Säde Aivoga parasjagu voodis nahistas. Tüübid olid öelnud ainult: «Мы пришли за вещами.»

Noored vastarmunud ei saanud arugi, kui kiiresti lahtikäiv diivan uksest välja, trepist alla, tänaval ootavasse kaubikusse jõudis. Lisaks võtsid kapid kaasa väikese savist tuhatoosi, mille Rass kunagi tehases saviplokke tehes valmistanud oli. Enne lahkumist viskas turskem tüüp põrandale välisukse ja korteri võtmed ning kaks viiesajakroonist:

«За дверь и окно,» kõlas selgituseks.

Pole siin midagi viriseda. Ka põrandal on võimalik magada.

14:10

Rass liikus neil nädalatel väljaspool keldrit haruharva. Sellest hoolimata oli koolis tema kohalolu tuntav. Kord avastas muidu hajameelne füüsikaõpetaja, kuidas ühtäkki oli kabinetist kadunud neli kaalukomplekti. Nooruslik bioloogiaõpetaja täheldas aga kahe mikroskoobi kadumist. Keemiaklassist kaduma läinud portselanist uhmreid ei märganud keegi, sest keemiaklassist kadus üldse pidevalt asju. Tol nädalal Rassi telefoni teel kätte saada püüdnud inimesed kuulsid, kuidas Rass, kellele nad helistasid, ei taha nendega suhelda, on välja lülitatud — või kurat, andke andeks, isegi kui ta telefon oleks sisse lülitatud, poleks SKV maa-alustes ruumides levi.

Sellel hommikul istus ta inglise keele tunni asemel kooli arvutiklassis ja oli just AltaVista otsingumootorisse trükinud

«ingredients of methamphetamine» ning uuris esimesi vastuseks saadud lehekülgi, kui klassi astusid kaks tõmmut keskealist meest. Mehed vaatasid klassis ringi: ruum oli suhteliselt tühi, kui mõned jõulutervitusi saatvad tüdrukud ning jututoasõltuvuses vaevlevad nooremate klasside poisikesed välja arvata. Üks meestest astus Rassi juurde, lükkas talle nina alla mustvalge toimikufoto ja küsis:

14:15

«Знаешь его?»

Fotol oli Olar.

«A kto sprāšivajet?» naeratas Rassile omane liigne ülbus, nii et ka teine mees tema juurde astus. Ta võttis Rassi käe alt kinni, tõstis ta püsti, nii et tool peaaegu ümber kukkus, ja ütles selges eesti keeles: «Tuled kaasa!»

Rass ei teadnud, et samal hommikul oli Janari maja ees nelja minutiga maha põlenud Janari isa Land Cruiser, mis plahvatas pärast seda, kui isa sellega tööle oli tahtnud sõita. Lehtedesse jõudis uudis, kuidas kohaliku ehitusfirma omanik hukkus oma kodumaja ees autopommiplahvatuses ning kahtlustatakse mehe osalemist maffias ja variandina kaalutakse ka konkurentidevahelisi arveteklaarimisi.

Rass oli valmis surema. Juba kolmandat tundi oli ta valmis surema aeglast ja piinarikast surma. Sellepärast ta mõtleski Renitale. Ta mõtles sellele, kuidas parasjagu on see neiu tööl rajooni putkas, kuidas ta müüb hetkel tatikate mangumise peale omaenda pakist ühekaupa sigarette, kuidas ta loeb Õhtulehte, alustades tagumisest lehest, kuidas ta suitsetab tagaukse juures või kuidas ta keerab mõne loo peale valjemaks pisikese raadio, nii et see kärisema hakkab. Rass tahtis, et see naine teaks, et teda armastatakse. Rass tahtis, et Renita tunneks töö juures praegu kerget südamevalu ja mõtleks korraks Rassile. Ta tahtis, et Renita muretseks ta pärast. Siis tahtis ta, et tal oleks telefon kaasas või et ta saaks saata üheainsa SMS-i. Sõnumi, mis ütles: *Väike musi rebane, palun ära muretse, minuga on kõik korras. Kui see jama mööda saab, siis tulen sinu juurde. Ma armastan sind, mõtlen sinust & seda elu lõpuni!*

Veerand tundi luges ta peas kokku tähemärke. Siis saatis ta selle mõttes teele. Renita ei teaks, kelle number see on. Ja 160 tähemärki oleks liiga vähe, et sinna lõppu oma nime kirjutada. Aga kunagi, kui ta laip leitakse ja Politseikroonika sellest saate-

lõigu teeb, tuleb see sõnum Renitale meelde ja ta naeratab, kui saab aru, et Rass armastas teda sõna otseses mõttes elu lõpuni.

Sellel poisil, kes tol hetkel ühe kaubiku põrandal, paberikott peas, käed ja suu teibiga kinni tõmmatud, oma saatusele vastu loksus, oli kaasasündinud võime ka kõige kohutavamad olukorrad romantiliseks mõelda. Võib-olla oli see ainus võime, mis oli aidanud tal ellu jääda.

14:29

Kogu aeg, kui tal tekkis kõhklus, et unistused ei täitu kunagi, et temast ei saa kunagi kuulsat arsti, et ta jääbki tegema üksikuid haltuurasid, mis teda aeg-ajalt välja veavad, ja et ta jääbki sõltuma oma sõpradest, tänu kellele ta paljudel öhtutel uinuda ja paljudel hommikutel süüa on saanud, mõtles ta oma lapsepõlvele. Sellise taustaga poisist lihtsalt pidi saama kas sari-mõrvar või siis arst. Sari-mõrvariks ta saada ei tahtnud. Asi oli ka motivatsioonipuuduses. Ta tahtis elusid päästa. Vajatud olla. Ja selle eest kiidetud saada. Ta tahtis, et ta peaks ärkama keset ööd ja haiglasse kihutama, sest operatsioonilaual ootab eluohtlikult haige patsient. Mitte kihutama keset ööd Amori baari juurde *speed*'i müüma.

Enne surma tahtis ta veel, et ta oskaks laulda. Et ta kuradi litsist ema oleks ta tatina muusikakooli viinud, mitte tundi-de kaupa hullumeelseid käekirjarahjutusi tegema sundinud. Laulmisest aga nii palju, et viimane kord, kui ta häält üritas teha, sai ta tugeva löögi rindkere piirkonda. Hing jäi kinni ning edaspidi oli ta vait. See viimane kord oli mõni hetk pärast seda, kui need retsid ta kooli arvutiklassist minema olid viinud. Kui ta ema ja isa oleksid aimanud, millise jama sisse nende poeg kunagi satub, poleks nad tollel ööl kaheksateistkümne aasta eest üldse keppima hakanudki, mõtles Rass. Nii palju inimlikku kaastunnet oleks neis ikka leidunud.

See oli madal kaubik. Võib-olla Transit. Võib-olla Boxer. Vahepeal oli tunda, kuidas masin peatus, mootor seisati, küljeuks lahti tehti ja mingi järjekordne soe keha kaubiku põrandale lükati. Rääkimas ta kedagi ei kuulnud. Aga kui keegi inises, ümises, oigas või mingil muul moel häält proovis teha, järgnes hääl, mis kõlas nii, nagu oleks keegi löönud jalaga ribidesse ühe vana Ford Transiti põrandal ägisevale kinniseotud tüübile. Väga spetsiifiline heli. Aga mitte muusikast ei tulnud me siia rääkima. Sest võib saladuskatte all öelda, et ka teiste poiste hommikud algasid küll vägivaldselt, kuid halvasti.

Aivo, kes oli möödunud öö jooksul seksinud oma tugevad 11 minutit Rassi viimase naisega ning endaga seetõttu väga rahul, otsustas hommikul lõuga anda esimesele ettejuhtuvale koolilapsele, kes oleks piisavalt ohutu ja kellelt võiks telefoni ja/või taskuraha kätte saada. Kuna hommikuti on selliseid koolilapsi tänavatel palju, oli plaan rohkem kui lollikindel. Aivo oli just saanud ühe värvilise ekraaniga Siemens S25 ja 75 krooni ja veel 19 päeva kehtiva kuupileti. Teda häiris küll natukene Väikese Hõbehaldja kleepekas telefoni akul, aga pikapeale sai ta selle maha kraabitud. Ei ole plikade telefone ja poiste telefone. Telefon on telefon. Või nagu Ruslani vanemate kodukülas öeldi: sõja ajal on ka lammas liha. Oma viimased pool tundi vabadust raiskaski Aivo sellele, et jalutas rajooni garaažide juurde Ruslaniga kohtuma, ise samal ajal Siemensi menüüdest väljapääsu otsides.

Sellepärast ei kartnud ta ka tema kõrval peatunud Transiti, kust välja hüpanud meestest üks talle Olari pilti näitas:

«Где живёт?»

Kohe, kui Aivo lahkelt seletama hakkas, kuidas Olari juurde pääseb, tehti talle üsna konkreetset selgeks, et ainuvõimalik viis ka edaspidi hingata on rahumeelselt meestega kaasa tulla.

Üks väike tüdruk, kelle arvates see oli endiselt tema telefon, nuttis terve loodusõpetuse tunni, pabertaskurätti veritseva huule peal hoides.

14:41

Kui korraks unustada meie sõprade hommikused vägiteod ja tulla tagasi aega, mil Rass SKV keldrisse seinariiuleid ehitas, oleks vaja kindlasti meenutada pärastlõunat möödunud nädalal, kus kellegi õrn koputus keldriuksele poisi tähelepanu köitis. SKV täpset asukohta teadsid ainult Mõssa palgatud transamehed ja vend ise. Mõssa oli sõpradele rääkinud, et see asub kuskil vana tselluloosivabriku piirkonnas. Rass aga oli lasknud liikvele jutud linnaäärsest mahajäetud väetisehoidlast, mida vennad nüüd ümber ehitasid. Koputus kordus.

Rass võttis kätte ühe viiest matšeedest, mis SKV kohustusliku koduvalve paketi hulka kuulusid, ja läks hiiliv-vaiksel trepist üles. Välisuksel polnud siis veel ukse silma. Ja keldrisaali lae all olevad aknad polnud veel pestud, et neist võinuks välja näha. 48 cm terapikkusega džunglinuga löögivalmilt käes, avas poiss laoterritooriumile avaneva ukse. Kiljatades astus väike külaline paar sammu tagasi. See oli Hanna.

Matšeeded olid poisid ostnud Decora Värvimaailmast soodushinnaga 19.– tükk. Mitte vajaduse, vaid hinna pärast. Te ise ostaks ju ka saja krooni eest viis matšeedet? Kindlasti ostaksite. Või vähemalt siis, kui te oleksite 17aastased SKV-d ehitavad poisid.

«Fakk, Hanna! Mis teed siin!?» üllatus Rass.

«Tegin sulle ja Mõssale küpsisetorti,» ütles plika ja andis Rassile kilekoti sisse mässitud taldriku.

«Mis asja? Normaalne oled või?»

«Ma kuulsin, et sa ei ole siit juba nädal aega väljas käinud.»

«Kust sa seda kuulsid?»

«Rajoonis räägivad. Telefon ei vasta ja . . .»

«Kuidas sa siia oskasid tulla üldse?»

«Sõitsin number seitsme bussiga ja nägin aknast seda kirja.»

Laohoone telliskiviseinale oli suurte siniste tähtedega kirjutatud «S K V».

Kuradi Mõssa! Ma ju ütlesin, et ära tee!!! Meil jäi eesruumi seinte värvimisest sinist üle ja ta ütles eelmisel öhtul, et sellega teeme bändi logo. No näed. Kuradi bändi logo! Esimesed fännid on kohal. Kuulsus ja õnn, türa-ma-ei-või!

«Tuleb üle värvida,» lausus Rass omaette ja vaatas endasuuruste tähtedega grafitit seinal. Ja vaatas Hannat. Talle meenus Olar ja too öhtu, mil ta nende korteris ärganud oli. Ta vaatas kilekotinutsakat enda käes ning tahtmatult meenus talle midagi veel.

See juhtus rajoonis. Nad olid kõik siis kaheksa-üheksased. Janni vanemad olid just Tšehhis kaupa toomas käinud. Janar oli esimene, kellel olid kodus pealtlaetav videomakk ja mikrolaineahi. See oli kevadiselt tuuline pühapäev, kui Jann Tšehhist toodud suure tuulelohe õue tõi. Aivo, Rass ja Talis istusid prügikastide

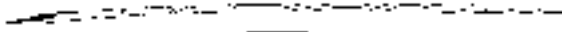
juurde lohistatud katkisel vedrumadratsil, kus Talis ühte tule-
tõrjeriides Lego-meest Rassi kogutud Turbo-nätsu paberite
vastu vahetada üritas. Aivo oli käinud hommikul emaga surnu-
aial hauaplatsi koristamas ja sellepärast veidike vaikne. Mustad
lumehanged polnud veel lõplikult sulanud, kuid asfalt rajooni
paneelmajade vahel oli juba kuiv.

14:52

Neonvärvides suur tuulelohe tõi poistesse vaimustunud
elevuse. Nad lennutasid lohet kõrgel katuste piiril ja jooksid
majadevahelisel sõiduteel edasi-tagasi. Mänguhoos ei märga-
nud nad õue tulnud Hannat, väikest pätakat, kellel olid veidi
tatised dressipluusikäised ja Naksitrallidega nokamüts viltu
peas. Võib-olla oli ta siis viiene, võib-olla neljane — ei tea. Ta
seisis vaikselt, kummikud jalas, trepikoja uksele ja vaatas täna-
val tuulelohet lennutavaid poisse. Ta liikus märkamatu poiste
poole, ainiti majakatuste piiril lendlevat neonvärvides lohet
silmitsedes. Mõnikord, kui lohe allatuult elektriliinide poole
sööstis või peaaegu kellegi rõdule oleks lennanud, hoidis väike
plika ärevalt hinge kinni. Kuid kohe, kui olukord päästetud oli
ning raamile kinnitatud kiletiibadega draakon jälle stabiilselt
taevalaotuses hõljus, juubeldasid poisid valjuhäälselt ning ka
väikse plikatirtsu näole tekkis rõõmus naeratus.

Ta seisis kõnniteel, käes taldrik ema küpsetatud pannkooki-
dega. Ja seisis seal niikaua, kuni lõpuks keegi meist teda märkas.
Hanna ei öelnud midagi, vaid sirutas taldrikutäie pannkooke
poiste poole. Rosinatega pannkooke, mis lõhnaksid nii isuära-
tavalt sooja koduköögi ja mee järele, pole teinud keegi peale
Hanna ja Olari ema. Poisid võtsid pannkookidega taldriku,
maitsesid mõnda ning pildusid ülejäänud vastu garaažiseina ja
tänavale laiali. Hanna ja Olari ema vaatas aknast oma väikest
tütart ja õue peal ulakalt pannkooke loopivaid poisikesi. Õhtul

hiljem nägin ma seda väikest tüdrukut üksinda rajooni majade juures, käes niidi otsa seotud krabisev kilekott. See laperdas paneelmajade vahelises õhukoridoris undavas tuules, kõrgel nagu üks väike kevadõhtune linnakummitus.

Rass vaatas endiselt kilekotti pakitud taldrikut enda käes.

14:57

«Aitäh,» proovis ta Hannale naeratada.

Hanna pilk eksles pimedasse ruumi, mille hämarus Rassi selja taga haigutas.

«See putka müüja küsis su kohta,» ütles Hanna.

«Mis ta küsis?»

«. . . Et ega keegi sinust midagi kuulnud ei ole,» ütles Hanna ja näppis oma juukseid. Ta oli natuke nagu see tibi «Viieendast elemendist», kui keegi seda oranžide juustega plikat sealt filmist mäletab.

«Nojah . . . ma olen talle kümpsi sees,» ütles Rass hajameelselt. Ta mõtted olid tegelikult kusagil hoopis mujal.

«Ma võin ära viia talle,» pakkus Hanna.

«Kümme tonni,» täpsustas poiss.

«Aa . . . Nojah.»

Kumbki ei osanud midagi öelda.

«Ma siis lähen . . .» venitas tüdruk.

«Okei, tsau,» ütles Rass ja tõmbas välisukse tugeva mat-suga enda järel kinni. Neli kolmekilovatist tööstuspuhurit undasid allkorrusel. Kõikjal vedelesid üle põranda veetud pikendusjuhtmed. Ruumi valgustasid kuus seintele suunatud halogeenprožektorit. Kogu kasutatav tehnika pärines Ruslani garaažist.

Rass oli just ukse enda järel lukku keeranud ja kilekoti sisse mässitud taldriku eesruumis seisvale pappkastile asetanud, kui miski teda pöörduma sundis. Ta keeras ukse uuesti lahti, jooksis laohoonete vahelisele teele ja seejärel laovärvast välja tänavale. Ta jooksis kuni tänavanurgani, kus nägi kaugemal linna poole lonkivat plikat.

15:02

«Hanna . . . ! Oota!» hüüdis ta sellele oranžipäisele tüdrukule, kes tol päeval talle ja Mõssale küpsisetordi valmistanud oli.

Talis tegi sellel saatuslikul hommikul sporti. See ei olnud küll päris olümpiateema, aga Eesti rahvaspordialade nimistusse sobis rohkem kui küll. Temaga olid kaasas paar tööstuskooli kutti, kes väikest bensugenekat kohale tassida aitasid. See oli aastaid tühjana seisnud vorstitsehhi maja, kust nad hommikul vanaaegseid keskkütteradiaatoreid seina küljest lahti saagisid. Bensugeneraator andis voolu kolmele ketaslõikurile. Kui hoonest olid kätte saadud kõik radikad, lahti kangutatud ka voolukapp, laest alla võetud vähemalt paarikümnekilosed pullud, oli hommik juba käes. Tööstuskooli ZIL seisis hoone taga. Kuigi kooli veokat isikliku äri jaoks kasutada oli keelatud, otsustasid kutid Talli jaoks erandi teha. Kui vanametalli varastada on imelihtne, siis seda laiali tassida on aga risti vastupidi — neetult raske. Radikate hoonest väljaviimine oli võtnud suurema osa hommikupoolsest ööst. Metall kokkuost oli juba pool tundi avatud, kui Talis oma radiaatorikoormaga sinna jõudis. Generaatori tööriistarenti tagasiviimisel pidi ta aga paraku juba uue päeva eest maksuma. Selline öö seljataga, lubas Tall endale vaba päeva. Kotitäie jookidega Olari ukse taha jõudnud, ei saa-

nud ta veel bemarimärgile koputadagi, kui uks lahti tehti, mingi jõmm tal rinnust kinni haaras ja Talise ilma pikema jututa üheainsa matsuga meelemärkusetuks löi.

«Ma tahtsin öelda . . ., et tule sisse,» hingeldas Rass, kui ta Hannale järele oli jõudnud. Tüdruk vaatas Rassi ega öelnud midagi. Nad kõndisid vaikides tagasi SKV juurde. Rass seda siis veel ei teadnud, aga tegelikult oli SKV seal Valior AS-ile kuuluva hulgilao keldris tema esimene kodu. Koht, kus ta tundis ennast turvaliselt. Ja koht, mis kuulus talle. Inimesed, kes seal käisid, olid ta sõbrad ja perekond. Ja võib-olla sellepärast ta tahtiski, et Hanna sisse tuleks. Ta lihtsalt kutsus oma esimese külalise.

15:07

Hanna vaatas keldris ringi. Mõnikümmend meetrit põrandapinda võtsid enda alla läbisegi vonklevad pikendusjuhtmed, mis olid kohati puntras nagu valged peenikesed ussid. Seinad olid kaetud savikrohviga, mis oli kohati juba kuiv. Niiskeid kohti paitasid võimsad soojapuhurid. Seinte ääres kõrgusid vastvalminud riulid. Tugitoolid ja diivan olid kaetud musta kangaga. Ühes nurgas oli suur must 72sentimeetrise diagonaaliga teler ja vanaaegne JVC videomakk. Kahel pool teleka kõrval maas olid mingi vana muusikakeskuse stereokõlarid ja kassetid poiste lemmikfilmidega. Kõigist neist võltsitud õpilaspiletitega laenutatud VHS-kassetidest sai ajapikku SKV filmivaramu. Keset ruumi seisis suur laud, millel olid kaalud, mikroskoobid ja portselanuhmrid. Kõik need asjad olid toonud siia Mõssa ja tema organiseeritud transamehed. Hanna vaatas suurte silmadega ruumis ringi.

«Kas sa elad nüüd siin?» küsis tüdruk.

Rass võttis küpsisetordi kilekotist välja ja löikas noaga väikese tüki. Tal ei tulnud meelde, millal ta viimati midagi nii maitsvat söönud oli.

«Mhm. Äge pleiss ju,» ütles Rass.

«Kas telekas töötab?»

«Antenni ei ole. Varsti panen, kui seinad ära kuivavad ja juba kaablit kinnitada saab,» vastas Rass ja võttis veel ühe tüki küpsisetorti.

15:12

«. . . Äge,» kordas Hanna. Rass tundis, et see hetk on juba kunagi olnud.

Tüdruk tõusis kikivarvule ning tõmbas sõrmega üle väikese õhuakna keldri lae all. Aknale jäi puhas ning läbipaistev triip.

«Maitseb?» küsis Hanna.

«Sitaks hea,» kiitis Rass.

Hanna oleks korraks justkui naeratanud, või nii vähemalt Rassile tundus.

«Kuule,» alustas Rass.

Hanna kissitas silmi ja vaatas läbi tolmuase aknaklaasi välja.

«Mis ajast Olar sind . . .»

«Ta ei ole mu päris vend!» ütles Hanna järsku.

«Aga te olete ju . . .»

Rass ei osanud kuidagi lõpuni öelda seda, mida ta öelda tahtis. Ja sellepärast jäi ta vait.

«Esimene kord oli veel enne, kui ema suri . . .»

Hanna vaatas nüüd Rassile otsa. Ta suured rohelised nukusilmad olid valmis rääkima kõigest. Ole mees ja ainult küsi. Kuid Rass ei küsinud. Ta ei saanud isegi enam aru, mis kuradi pärast ta oli sellest rääkima hakanud, sest nüüd ei osanud ta enam midagi öelda. Hanna aga vaatas talle otsa ning tõenäoliselt tundis, et Rass kardab midagi öelda. Või mõelda. Või küsida.

On teada, et hilisemas elus sai Rass kokku paljude inimestega, kes ütlesid, et armastavad teda. Kes ütlesid, et nad on valmis kuulma kõike nii, nagu oli. Kes ütlesid, et neile võib rääkida. Aga iga kord, kui Rass rääkis, hakkasid need inimesed kogeleva samasuguseid lõpetamata lauseid, nagu Rass tookord seitsmeteistaastasena seal keldris. Nad keerasid pilgu ära. Ja soovisid, et nad poleks kunagi küsinud. Samasuguseid inimesi kohtas hiljem ka Hanna. Neid nii-öelda armastajaid, kelle uudishimu oli suurem kui vastutus, mille nad võtta suutsid.

«Algul ma ei saanud aru, mida ta teeb . . .» jätkas Hanna. «Ta lihtsalt käskis mul vait olla. Ja mitte liigutada . . . ainult esimesed korrad oli valus . . .»

Rass vaatas nüüd seda tüdrukut, kes seisis tema ees, meetri kaugusel tugitoolist, kus ta istus. Hanna luges justkui päheõpitud luuletust jõuluvanale, kes talle selle eest kingituse andma peaks. Ja Rass tundis ennast vastutavana selle eest, et ta kingikotis ühtegi õnnelikku lapsepõlve alles pole. Jõulud olid nädala pärast.

«Käopesas oli üks vanem tüdruk, kes rääkis, et ta isa tegi samasuguseid asju. Ja ta rääkis, mida see tähendab. Et meil sünnivad vördjad. Ja me põleme põrgus . . .»

Hanna katsus sõrmega ühe laual vedeleva matšeete teravust. Käopesa oli lastekodu nimi, kuhu tüdruk pärast Olari kinniminekut viidi. Mõningaid lastekodusid toetasid ususektide juurde loodud mittetulundusühingud, kes humanitaarabi kõrvale ka nii-öelda eluõpetuse tunde andsid. Ka hilisemates vestlustes Hannaga oli aeg-ajalt tunda, kuidas tema reaalse maailma vales pettekujutelmades peegeldub hirm taevase hukkamõistu ees.

«Ära seda jumala paska usu,» ütles Rass ja tõstis matšeete tüdruku käeulatusest ära. Tüdruk vaatas, kuidas poiss terariista tugitooli kõrvale põrandale asetaski.

«Ma vihkan teda,» sosistas Hanna vaikselt.

Rass keeras teise poole küpsisetordist hõbepaberisse ja lakkus noa tera puhtaks. Ta tõusis püsti ja silmitses seda väikest oranžide juustega plikat, kes nägi kohati oma roheliste silmadega välja nagu tulnukas teiselt planeedilt. Ta ulatus Rassile vaevalt rinnuni ja nägi eriti habras välja. Rass võttis tal ümbert kinni.

«Kui ta sulle veel haiget teeb, ma tapan ta ära.»

15:21

Tüdruk ei öelnud midagi, vaid surus näo sügavale poisi dressikasse.

«Ausõna,» lisas Rass ja võttis ta veel tugevamini enda embusse.

Hanna hingas vaikselt.

«Ma ei taha Käopessa tagasi minna,» ütles ta tasakesi, nägu-pidi Rassi põues.

See tüdruk, kes oli olnud hetk tagasi lihtsalt üks plika rajooni majade juurest, sai korruga osakeseks Rassi perekonnast. Osakeseks sellest perekonnast, mida ta maha ei jäta. Millest lahutada ei saa. Ja mida ta kaitseb kasvõi omaenda elu hinnaga.

«Sa ei lähegi,» sosistas Rass talle kõrva.

Hannast sai tüdruk, kellele Rass kunagi ei valetanud.

Surmahirm tekib ja kaob sinusoidina. Vahepeal on kõrge, vahepeal madal. Nii läks ka seekord. Päev läbi loksumist kinniseotult mingi kuradi mikrobussi põrandal oli tekitanud Rassis täieliku ükskõiksuse tema edasise saatuse suhtes. Kõige hullemad variandid mõtles ta enda jaoks läbi ja harjus juba mõtteis nendega. Et tal torgatakse silmad välja. Et ta peenis lõigatakse maha

ja visatakse lõkkesse. Väga kahju, mõtles Rass. Et ta kallatakse bensuga üle ja pannakse põlema. Minestaks äkki vingugaasist, lootis Rass. See kõik ei ole midagi hirmsat, kui sa arvestad, et niikuinii on su elu viimane päev. Vintskled, oksendad, karjud ja lased ennast täis, ning küll see hing ka lõpuks välja läheb. Küsimus on ainult selles, kas lähed jalgsi või liftiga. Suuna üle kauplemist ei tule niikuinii.

15:17

Kuid kogu see ükskõiksus oli äkitselt kadunud, kui ta ärkas selle peale, et kaubik seiskus, küljeuks lahti tehti ning keegi andis selges eesti keeles käsu:

«Tooge poisid välja!»

Rass tundis, kuidas süda hakkas peksma, kurku tõusis klomp ja hetkeks käis peast läbi mõte surnut mängida — äkki siis ei pea minema. Ta tundis, kuidas dressipükste säär on märg. Talisel oli hommikusest löögist kerge peapõrutus ning sellepärast oli ta oma õndsas unes Rassi jala täis ropsinud. Kui talle oleks samuti teip suule kleebitud nagu Rassile ja Aivole, oleks ta juba külm olnud. Teip Rassi käte ümber löigati lahti. Ta võttis paberkoti peast ja vaatas enda ümber ringi. Transiti pörandal olid lisaks Aivole, Tallile ja Olksile ka labidad ja rullikeeratud mustad prügikotid. Rassi alalõug hakkas justkui külma pärast kergelt värisema. Ta teadis, milleks labidaid ja prügikotte saab kasutada. Talise murtud nina oli turses ja ümber ta alalõua oli valgunud kuivanud vere poolring. Nad olid jõe kaldal. Kõikjal ümberringi paistis talveraagus lehtpuuvõsa. Rass otsis pilguga mingeid orientiire — mobiilimaste või elektriliine —, kuid ei märganud midagi. Seal, kus jõgi suurema käänaku tegi, seisis mõned masinad. Üks kaubik, kaks Audi A6 ja seesama Lada, millega Rass oli Idakeskusest Kajaka baari sõitnud.

Pole teada, kas poisid seal omavahel rääkisid. Tõenäoliselt mitte. Nad seisid autode vahel reas, Olar püüdis midagi seletada ja tegi mõningaid eelnenud kokkulepetele ning sõprussidemetele vihjavaid nalju. Keegi teine peale ta enda ei naernud. Mehi oli kümnekond. Rass proovis neist meelde jätta midagi iseäralikku või erilist, kuid hiljem meenutades läksid kõik tundemärgid omavahel lootusetult segi ning ta polnud enam üldse kindel, kui mitu sullejopes, mitu nahktagiga või palju dressides tüüpe seal oli. See, kes nendega eesti keeles rääkis, oli kaitsevärvi pükste ja jäägrikampsuniga umbes neljakümnendates turske mees. Keegi ei karjunud poiste peale ega ähvardanud neid. Lihtsalt öeldi paar lauset selle kohta, kuidas nende käes on võõras raha.

«Kas sa Kajakas käisid?» küsis mees Olksi käest.

«Sfaatfsin sfinna oma . . . inimesfe . . . , nagu lubasfin . . .» vastas Olar, kes poistest mõned sammud eespool seisis.

«Kas said kraami kätte oma inimese käest?» küsis mees uuesti.

Olar vaatas selja taga seisvate tüüpide poole.

«Tema kääfs on kõik! . . . Tema käifs!» osutas Olar käega Rassile.

Kõik vaatasid nüüd Rassi. Sõjaväepükstes mehe juurde astus keegi lühike kiilaspäine sullejopega tüüp, kes ütles midagi vene keeles. Poisid seda lauset ei kuulnud. Olar vaatas Rassile otsa ja noogutas lollakalt naeratades pead, justkui oleks ta tahtnud, et Rass tema sõnu kinnitaks. Rass jälgis silmanurgast neid mehi, kes poisse igalt poolt ümbritsesid. Ja vaatas seda hambutut naeratust, mis endiselt näpuga temale näitas.

«Mine vittu! Miks sa valetad? . . . Ma ei ole kusagil käinud!»

Rass, kes seda just öelnud oli, vaatas abiotsivalt ringi. Lähemal seisvad mehed jälgisid Olksi, kelle nägu sekunditega tuli-

punaseks läks. Ta kaks vesist lähestikku asetsevat silma tahtsid peast välja hüpata ning kaelasooned hakkasid pulseerima. Keegi ei jõudnud veel liigutadaagi, kui Olks paari sammuga Rassi juurde jõudis, vasak käsi dressikast kinni haaras ja parem vihaga vastu hambaid virutas. Rass kuulis pea sees lõualuu raginat ning ei saanud arugi, kui ta juba märjal maapinnal pikali oli.

15:37

«Käisfid küll!» karjus Olks tatti pitsides ja tampis maaslamavat Rassi jalaga, kuhu juhtus. Rass hoidis mõlemaid käsi pea ümber kaitseks ning proovis end kõhuli keerata. Uued löögid ribidesse ja kõhtu tabasid teda enne, kui tal asendit vahetada õnnestus. Olar haaras tal juustest kinni, tõstis ta pea üles ning samal ajal, kui ta Rassile viimase matsu otse hammastesse virutas, kõlas ka lask. Kõik tardusid paigale. Rass tundis, kuidas vähemalt kaks esimest plaati olid ülalõuas lahti. See on ta hambumuses tänaseni näha. Üks meestest hoidis suurt musta püstolit pea kohal. Olks lasi Rassi juuksed lahti, nii et too tagasi märgadele lehtedele vajus.

«Valetaja . . . munn, raisk!» susises Rass läbi veriste hammaste.

Relvaga mees võttis Olari sihikule.

«Kajakas see sinu inimene ei käinud, kui su pakk kadus,» ütles sõjaväepükstes mees Rassile osutades.

«Ma käsfkisin tal . . .» hakkas Olar rääkima, kuid teda katkestati.

Selle loo taustaks peate teadma, et Olaril oli Ämaris kaitse peal. Ta oli noor poiss, kui ta kinni läks. Ja see oli pigem vedamine kui õnnetus, et ta just Ämarisse sattus. Ainus põhjus, miks teda kukeks ei tehtud, oli see, et tal oli kaitse. Olar pidi tekitama väljas müügivõrgu, mille kaudu seesama meta Eesti turule viia. Nüüd aga oli kraam kadunud. Ja Olar ei teadnud, kus see on. Ja ka tema inimesed ei teadnud, kus see on. Aivo ja Talis aimasid,

aga ei teadnud kindlalt ja sellepärast olid pigem vait. Rass teadis kindlalt, aga ei öelnud.

«Tahtsid meid litsiks teha?» küsis mees.

«Jumala eest, ei . . .» hakkas Olks uuesti seletama.

«Хотел пиздить нас?» küsis püstoliga mees nüüd ise.

Olar proovis veel midagi öelda, kuid enne, kui ta suu lahti jõudis teha, haarasid kaks kiilakat sullejopega tüüpi ta käe alt kinni. Rass lamas kõhuli märgadel lehtedel ja lasi igemetest voolaval verel suunurgast maapinnale niriseda. Ta nägi silmanurgast, kuidas Olks Lada kapotile kõhuli lükati. Rass nägi, kuidas need kaks meest teda kinni hoidsid. Kuidas Olks lubas kõik korda ajada, ära maksta ja üles leida. Kuidas ta mustad püksid katki lõigati ja põlvini maha tõmmati. Ja kuidas seejärel üks turskem kiilakas mees draakonitõtoveeringuga kaelal ta pooleks tunniks ette võttis. Jõuliselt. Sügavalt.

15:43

Kui Olksi püksid selja tagant katki lõigati, hakkas ta nutma nagu väike laps. Algul palus ta see lõpetada. Siis ta karjus kõige läbilõikavama häälega nagu piinlev metsloom. Alguses. Esimene tõuge. Teine tõuge. Lähedalseisvad mehed naersid. Grimass ta näol lõtvus pikkamööda.

Ta karjus kümme minutit, nagu aetaks teda elusalt vardasse. Kuid ta häälm muutus pikapeale katkendlikuks. Siis ta karjatas edaspidi vaid mõnedel üksikutel kordadel, kui see suur lihamägi teda tugevamini rammis. Lõpuks, viimased veerand tundi ei kostunud tema suust enam ainsatki heli peale vaikse lapsehäälese rütmilise oigamise. Ülejäänud mehed jälgisid vaatamängu rituaalse pühendumusega poolringis pealt. Kui turske jõmm ta kallal töö lõpetanud oli, lasid teised ta lahti. Rajooni kõige autoriteetsem ja kardetum mees, kahekümne kuue aastane Olar, vajus Lada kapotilt maha.

Metsatukas oli kuulda iga väiksem kui krabin. Ja ka enda verekohin kõrvus.

«Ime sitt ära,» ütles jõmm Olarile, ~~mispeale . . . kurat, ma ei saa seda rääkida~~

«Kes järgmine on?» küsis sõjaväepükstes mees poistelt.

Rass sulges silmad ja hoidis hinge kinni.

15:52

Kostis venekeelseid kommentaare, naeru ja autouste avamise-sulgemise hääli.

«Viige oma isake koju,» ütles toosama mees mõne hetke pärast ning naeratas, «ja kui järgmisel nädalal rahast puudu tuleb, korjame teid uuesti üles ja paneme seelikud selga.»

Talis seisis, hambad ristas, liikumatult oma kohal, kuivanud veri ta nina all tundus lahkuvate autode tulede valguses nagu mask. Talli pilk seisis klaasistunud paigal. Aivo kükitas maha, võttis endal ümber põlvede kinni ja hakkas nuuksuma. Rass avas silmad ja hingas esimest korda sisse alles siis, kui kõik masinad olid lahkunud. Hingamine oli kuratlikult valus. Roided läksid. Keegi teine ei liigutanud ega lausunud sõnagi.

Rass ajas ennast kápuli ja tõusis seejärel püsti. Kaks parempoolset alumist olid kindlalt murtud. Teiste roiete olukorda ta nii täpselt ei tundnud. Olar lamas neist mõnekümne meetri kaugusel. Rass kõndis tema juurde. Lähedalt vaadates oli näha, kuidas maaslamaja üle kere värises. Pisarad jooksid selle kahekümne kuue aastase mehe silmist üle ta põskede. Rass kükitas ta näo juurde maha. Olari silmad märkasid teda.

«. . . Mikf?» küsis ta väriseval häälel, kus polnud alles grammi endist ülbust.

Rass vaatas seda kitsa rotinina, lähestikuste silmade ja madala juuksepiiriga tüüpi, kelle juures ta kükitas.

«Hanna on minu perekond,» ütles Rass vaikselt. Iga sõna ajal immitses igemetest tema alahuulele värsket verd. Trellidetagune maailm, kuhu ta iial sattuda ei tahtnud, oli hiilinud salaja kõikjale tema ümber. Hierarhiad, rituaalid, need kirjutamata teise maailma seadused olid märkamatuks saanud tema seadusteks. Ta oli ajapikku sattunud maailma, kus perekond ei olnud sugulussidemed, vaid inimesed, kelle nimel oled valmis surema või tapma.

Ta oli kolinud maailma, kus paberlepingud ei maksnud midagi, vaid maksis sõna ning kus see kõik asetseb kõrgemal kirjutatud reeglite piirist. Rass vaatas maas lamavat Olarit. Aivo ja Talis hakkasid nende poole tulema.

«Minu perekonda ei kepita,» ütles Rass Olarile enne, kui teised kuuldekaugusse jõudsid. Ta tõusis ettevaatlikult püsti. Hingamine tegi kahes alumises ribis kohutavalt valu.

«Kuradi kukk, raisk!» sisistas see varem nii rahumeelne poiss läbi lahtipekstud veriste esihammaste ja lõi maaslama-jale jalaga selga. Iga väiksemgi liigutus tuletas meelde murtud ribisid. Olks kõhatas ja oigas. Rass jalutas kaugemale Aivost ja Talisest, kes mõlemad teda nõutult jälgisid. Rass ei teinud kummastki välja. Mõne hetke pärast hakkasid mõlemad kutid peksma seda jõuetut maas lamavat keha.

. . . - - - - -

Kahe tunni pärast jõudsid poisid maanteele. Rass helistas Talise telefoniga Mõssale, kes umbes poole tunni pärast neile järele tuli. Nii kaugemale olid nad linnast toodud. Kui Mõssa tüüpide räsitud välimust nägi ja juhtunu kohta veidi muretsevalt aru päris, ei osanud keegi midagi täpsemat öelda.

«Noh, rääkige, mis juhtus siis?» küsis Mõssa uuesti.

«Metsa viidi, raisk,» ütles Rass nii selge häälega kui oskas, ise samal ajal autost leitud räpase McDonald'i salvrätikuga kahte esihammast ülalõuas kinni hoides. Ta pole sellest päevast ka kunagi hiljem kellelegi täpsemalt rääkinud. Ta lihtsalt ei oska sellest rääkida. Aga igal juhul on teada, et mingi osa temast jäi sinna jõeäärsesse metsatukka maha. Ja see osa ei tulnud enam kunagi tagasi. Alati, kui Rass oli arvanud, et ta on kõike näinud, kõike kuulnud ja et inimesed ei üllata teda enam oma vördjalikkusega, suutis keegi teda ikka ja jälle vastupidises veenda. Nii läks ka tol korral.

16:02

Täpsemalt ei hakanud vend enam teiste kuuldes küsima. Sel päeval oli juhtunud üldse palju asju, mida teiste kuuldes rääkida polnud võimalik. See, et Talis Rassi pükstele teadvuseta olekus oksendas, oli kõige väiksem asi. Mõssa isegi ei küsinud, kes autos ropsi järele haiseb.

«Ma kukkusin,» ütles Rass läbi verise salvrätiku traumapunkti vastuvõtutoas, kui ta pool tundi hiljem valvearstile oma murtud roideid näitas. See, et jumal inimese alumised ribid lahtiseks jättis, oli tõpra temp. Nüüd tegid nad iga hingetõmbe ja iga liigutuse ajal halvavat valu.

«Mina ka,» ütles Talise ülespaistetanud murtud nina.

Valvearst vangutas nukralt pead.

Jõuludeni oli jäänud kõigest kolm päeva. Valvearst oli vanem naine, kellel oli lähenevate pühadega seoses muresid rohkem kui küll. Ostmata olid kingitused lastele, õe lastele, vanematele ja kellele kõigile veel . . . ja siis veel see loosipakk tööjuures kliinikus . . . Mu jumal, kellele seda küll vaja on!

«Aga siit?»

«AI!» karjatas Rass nagu tutistada saanud laps, kui valvearst teda sõrmega veelkord ribidesse torganud oli. Silmad läksid iseenesest märjaks ja üle põskede hakkasid vaikivate ojadena voolama tema elu esimesed pisarad.

Ta keeras pea ära, et Talis ei näeks.

Sõnumisignaal hakkas endast märku andma kohe, kui ta oma telefoni lõpuks sisse lülitas. Väike Nokia piiksus vahetpidamata nagu sabapidi lõksu püütud hiireke. Neliteist uut sõnumit vastu võetud ja ainult üks uus number. Loomulikult Renita. Ei möödunud kaua aega, kui seesama telefon helisema hakkas. Rass ei vastanud. Ta ei vastanud ka kolmel järgmisel korral. Järjekindlalt helisev telefon käes, seisis ta SKV ladude vahel ja vaatas ainiti helendavat ekraani, kui tema kõige kallim väike rebane, tema väike musi ja elu-kuradi-armastus temaga rääkida tahtis. Ta ei vastanud neljandal, viiendal ega ka kuuendal korral. Kuid pika-peale saabus arusaamine, et kui ta seda kohe ei tee, tuleb ka kuuestikümnes ning ka kuuekümnes vastamata kõne.

«Kuuldel.»

«Tere . . . Renna siin,» ütles väikse rebase teesklev häbelikkus armsalt.

«Tsau . . .»

«Kus sa olnud oled, keegi ei tea sinust midagi.»

«Kuule sorry, mul on tegemist olnud . . .»

«Kas kõik on korras?»

«Suht . . . Varsti saan raha.»

See lollakas ribikorsett Rassi rindkere ümber tuletas end pidevalt meelde. Sellega, et ta järgmise nädalani süüa ei tohi, oli ta peaaegu arvestanud. Hambad kasvavad kinni ebaõiglaselt kaua, võrreldes sellega, kui kerge neid lahti lüüa on. Hävitada on ebaõiglaselt lihtsam kui luua. Aga me käitume, justkui me seda ei teaks.

16:18

Viimane asi, mida ta tahtis, oli kuulda Renita küsimusi saamata jäänud kümne tuhande kohta. Ma ausõna maksan, oli ta juba ütlemas, kuid Renita jõudis temast ette:

«Rass, . . . mind ei huvita see raha.»

«Ausõna, mul kohe peaks . . .» ei lõpetanud poiss lauset.

«Mind huvitab, millal ma sind näen,» kostis naise nurruv hääl telefonis.

Rass leidis taskutest 54 krooni. See oli kõik, mis esimesest lumest sulamata jäi. Ta ei mõelnud kordagi, kas seda on vähe või palju. See raha, mis nädala pärast koos pidi olema, oli astmetes suurem. Kuid isegi see ei teinud kõige rohkem haiget. Terve ta ninaalune oli koos ülahuulega üles paistetanud. Suvel võinuks süüdistada siidripudelisise roninud lakekrantsist herilasepoega, kuid praegu võis ta süüdistada ainult iseennast. Kahekümne minuti pärast peatus takso väikese müügiputka ees rajooni bussipeatuse kõrval.

«Jumal! Mis juhtus?» ehmatas Renita, kui Rass putkasse astus.

«Kukkusin.»

«Ära valeta,» ütles selle emalikult hoolitseva neiu pilk ning Rass tundis, kuidas ta tahaks olla selle naisega voodis. Teki all. Olla soojas, siis kui akna taga on jääne öö, ja ära rääkida kõik, mis oli juhtunud. Algusest peale. Kuid sama hästi teadis ta, et see on lihtsalt üks järjekordne tunne.

Valetan küll, mõtles Rassi valutav pea.

«See oli nii hirmus, mis su selle sõbra isaga juhtus...»
ohkas Renita.

«Mis sõbra isaga?» ei teadnud Rass siis veel midagi.

Raha vajava inimese fantaasia on piiritu. Mida rohkem raha sa vajad, seda julgemini hakkab mõtlema see väike nutikas saatan su kupli all ning sa võid kohati lausa imestada, miks seesama saatan nii kaua üldse talveund maganud on. Kuigi ainult Olar teadis täpselt, millisest hiiglaslikust summast käis jutt, hindas Rass selle klotsi kahesaja tuhande piirile. Olksi, kes võinuks seda täpsustada, neil päevil kuskilt kätte saada ei õnnestunud.

16:24

Peab kiiresti bändi koosoleku tegema, oli ta vennale SMS-is kirjutanud. Samasugune sõnum jõudis kiiresti ka Aivo ja Talise telefonidesse. Kohale kutsuti ka Ruslan, kellel oli infot paljude rahaliikumiste kohta linnas. Veel samal öhtul said kõik SKV keldris kokku. Ideed tulid igast ilmakaarest, alates pangapettustest kuni kodutehnika pantimiseni. Aivo, kes ei olnud teinud elus midagi muud peale telefonide tõstmise ja vanamuttidelt käekottide jooksmise, pakkus välja Säde korteri tagatisel pangalaenu võtmise. Talis mõtles loominguliselt kooli inventari realiseerimise peale. Mõssa uskus väljapressimiste ja ähvarduste kasumlikkusesse ning Ruslan pakkus välja idee kõik taskutest leitud raha mõnes väiksemas kasiinos miljonikordistada. Poisid istusid ja rääkisid. See, et Aivo kaks päeva pärast Rassi lahkumist Sädega ühte oli heitnud, ei olnud praegu küsimus. Igasugune vana vaen unustati ning isegi see, et Tall ning Aivo asjaga otseselt seotud ei olnud, ei teinud neid vähem kaasosalisteks.

Ideed võtsid kuju ja mõtetest said plaanid. Ruslan lubas poisse aidata tehnika realiseerimisega ja andis Rassile viis tuhat eeki alustuskuludeks. Sellised asjad liidavadki inimesi. Ja nii sünnivad sõbrad kogu eluks. Uskuge või mitte.

Kui hommik unise linna kohale kerkis, läks lahti selline põrgu, mille üksikasjad veel aegu hiljem Õhtulehes, päeva-uudistes ja Politseikroonikas kajastamist leidsid.

16:30

... —————

«Tahad kiiresti tuhat eeki teenida?» pakkusid mingid noormehed koolide juures nurgatagustes suitsetavatele õpilastele, kellel selle väikese pahe tõttu oli tõenäoliselt soodumus ka muudeks poolillegaalseteks tehinguteks. Nii-öelda rahvusvaheliste mustade rahade liigutamiseks paluti vormistada Visa krediitkaarte. Need, kes oma vanemad kurat teab mis ettekäändel kodus nõusse said, tehti kahe päeva pärast tonni võrra rikkamaks samas nurgataguses, nagu lubatud.

Samal päeval tehti krediitkaardi viietuhandene limiit tühjaks. Puhaskasumiks neli näo pealt. Igas koolis leidis mõni naiivne. Tallinnas, Tartus, Narvas. Kõikjal. Kui mõned uudishimulikud oma pangakontot piilusid, avastasid nad sealt lihtsalt ühe haigutava viietuhandese broneeringu.

Ühele sellisele vabalt valitud kontole laekus aga järgmiste päevade jooksul palju rohkem raha. Kohe selgitan, kuidas.

Mõningates haiglates prinditakse kardiogramme samasugusele kollasele paberile nagu pankade sissemaksublankettegi. Ühe kesklinna piirkonnas valesti parkinud auto klaasi vahelt võeti parkimiskviitung, mis ühe kooli arvutiklassis sisse skänniti. Adobe Photoshopi fototöötlusprogrammi abil korrigeeriti ESS

Parkimiskorralduse kontonumber, mis asendati väljavalitud krediitkaardiomaniku kontonumbriga. Programmis puhastati ka kviitungi kohapeal täidetavad väljad. Samas arvutiklassis pandi pärast õppetöö lõppu tööle printer, mis tootis sadade kaupa selle parkimistrahvi koopiaid. Nobedad käed lõikasid väljaprintitud trahvikviitungeid öö läbi kardiogrammipaberist parajaks ning kirjutasid summa lahtrisse mõistlikult väiksemaid arve, mis ei ületanud kunagi saja kaheksakümne krooni piiri. Järgmisel päeval jälgisid teravad silmad kõikjal kesklinna piirkonnas parkimistrahve saanud autosid. Kviitung tuuleklaasil asendati teise samasugusega, korrektselt vormistatud summa ja kiirustades kirjutatud autonumbri ning kellaajaga. Vahetati ainult hinnalisemate autode trahvikviitungeid, sest vaeste inimeste puhul oli tõenäosus, et inimene trahvi vaidlustama hakkab, kordades suurem.

Klassivõitlusega polnud sel midagi pistmist.

Kui kedagi huvitab, siis kollast paberit on jätkuvalt võimalik saada Aivo ema töö juurest.

Ruslan teadis keskturul selles hallis putkas tänaseni äritsevat tüüpi. Selline vanem lõunamaiste näojoontega mees. Tänu temale said kõik sel nädalal omanikku vahetanud mobiilid lahti lukukoodidest ja blokeeringutest. Telefonide musta nimekirja siis politseil veel ei eksisteerinud. Samad telefonid leidsid muretud uued omanikud — kas tollesama tüübi või kümnete teiste sarnaste kaupadega hangeldavate keldripoodide kaudu. Avaldused varastatud või röövitud telefonide kohta katsid paljude politseijaoskondade lauad. Kolme päeva jooksul massilised kaebused aga lõppesid. Laekuma hakkasid avaldused autostereode kadumise kohta. Mõne päeva pärast oli vaibunud ka see laine. Samal ajal kui politseiuurijad kogu seda möllu lähe-

neva aastavahetusega seostada püüdsid, ehitas Ruslan garaaži uusi riioleid.

16:41

Üks Ragnar Ragnari nimele välja antud juhilubade abil renditud Ford Focus müüdi erinevatesse autolammutustesse varuosadeks. Asjast huvitatutele olgu teadmiseks, et kui katusse maha saete, pole vanametalli kokkuostus auto dokumente vaja esitada. Rendilepingule kirjutas alla tavalise välimusega keskmist kasvu, nokamütsi kandnud eesti noormees. Nime üle nalja visanud rendileandja ei naernud enam üldse, kui 24tunnine tähtaeg mööda sai, kuid autost tühjal garaažikohal ainult ilus mälestus hõljus. Rass aga oli nime üle naljatamisega juba harjunud. Mössa bemari numbrid olid terve selle nädala kaetud paksu porikihiga. «SITANE» oli keegi pagasniku äärelle pori sisse kirjutanud.

Kõik krediitkaartidega tehtud sularaha-väljavõtutoimingud sooritati automaatidest, mida ei valvanud ükski turvakaamera. Vahemärkuseks olgu öeldud, et talvel on ilma kinnasteta külm. Rumalamatele selgituseks tuleb mainida, et ainsad kahtlust äratavad sõrmejäljed ühel sellisel sularahaautomaadil kuulusid lähedal asuva poe müüjatädile, kes seetõttu oma jõululaupäeva jaoskonnas veetis.

Ida-Virumaal Rannapungerja külas tulid väga tumedad jõulud. Küünlavalguse ja hingesoojuse kätte jäetud perekonnad ei suutnud lugu pidada romantikast, vaid kutsusid asja uurima kohaliku konstaabli. Sellest hoolimata jäi kuue kilomeetri ulatuses elektriliine jäägitult kadunuks. Ida-Virumaal on ka palju positiivseid asju. Ja ma ei mõelnud praegu HIV-testi tulemusi kohalikus noortekabinetis. Vaid pigem lolle piirkonnakonstaableid.

Poisid ei piirdunud ainult mandriga. Ei möödunud nädalatki, kui näiteks ühes Saaremaa kohalikus ajalehes ilmus järgmine

teade: *Eelmisel teisipäeval varastati Põide vallas Randvere küla Orissaare alajaama piirkonna Põide fiidrist 2,6 km ehk 286 kg madalpingeliini juhet. Kahju tekitati vargusega 105 006 krooni.*

Ei ole siiani teada, kas töölahetusele saadetud poiste vajadustest kujunes ajapikku hasart, kuid lähipäevil kadusid mõned üksildasemad kilomeetrid ka Harjumaalt Vaidast ning Pärnumaalt Koongast. Metalliosakonna poisid leidsid Kose tanklast paari kilomeetri kauguselt ka ühe roomikbuldooseri, kuid ei saanud Rassilt selle mõtte jaoks heakskiitu. 20 tonni terast eeldaks treilerit, mis omakorda tagaks tähelepanu. Ja tähelepanu ei olnud seekord eesmärk. Seekord oli eesmärk raha.

16:47

Rakendumata ideed olid aga palju mitmekesisemad. Tutvumiskuulutuste rubriikides ilmunud «rahahädas süütu neiu palub härrasmeeste abi» teenis 48 tunni jooksul nelisada üksteist krooni. Pangakaardipettusi hiljem uurima hakanud tööriühm hakkas seetõttu kahtlustama laiaulatusliku põrandaaluse prostituutide grupeeringu teket.

Paljud asjad, mis aja ja tööjõu nappuses tegemata jäid, olid Talise meelest iseseisvate äriideedena täiesti mõeldavad. Niisiis: tasulist erootikatelefoni homodele ei loodud, suitsetavaid ja joo-vaid rajooni pägalikke vanematele rääkimise ähvardusel maksu alla ei pandud, pudeleid SKV-st ja Olari korterist ära ei viidud, Nõmme postkontorit ei röövitud, suurt ülelinnalist aastava-hetuspidu Tselluloosika varemets ei korraldatud, kaupluslao Kodutarve nädala kassarahasid ei röövitud ning Lapimaa jõulu-vanale ei kirjutatud keegi, et kulla-kallis Jõulutaat, olen olnud hea laps, palun maksa mu narkovõlad ära.

Kõigest sellest hoolimata oli kuue päeva pärast SKV laual sularahas saja neljakümne kaheksa tuhande viiesaja krooni väärtuses kõikvõimalikke rahatähti, mis võrdus peaaegu täp-

selt kümne tuhande dollariga. SKV-s toimus sel öhtul esimene korralik bändiproov. Kõik jõid ennast täis ning võeti vastu üksmeelne otsus järgnevatel kuudel madalat profiili hoida ja põranda alla minna. Hommikul, kui Rass ja Tall, kilekott käe otsas, Olari korteri uksele koputasid, oli seal täpselt sada kolmkümmend viis tuhat krooni sularaha. Ukse avas Hanna.

«Kus Olks on?» küsis Rass.

«Pole näinud sellest hommikust alates.»

«Mis hommikust?»

«Sellest . . . eelmise nädala . . .» ei osanud Hanna seda kuidagi kirjeldada.

«Telefon?»

«Ei vasta,» ütles Hanna.

Rass jäi mõttesse ning istus trepile maha. Tema kõrvale istus ka Tall ning asus mõtlema poksija ilmel sihvkasid krõbistama. Mõlemal poisil oli liialt hästi meeles viimane nädalavahetus. Rass pidi veel nädala kandma seda lämmatavat roidekorsetti ning toidu hammustamiseks kasutas ta ainult külgmisi hambaid. Talise silmade all olid nüüdseks juba kollakaks tõmbunud verevalumid. Sellele, et mõlema poisi silme ette kerkis endiselt aeg-ajalt pilt appi karjuvast Olarist tolle Lada kapotil, nad isegi ei mõelnud. Hanna, kes oli terve nädala üksi kodus olnud, vaatas koridoritrepil istuvaid poisse praakil korteriukse vahelt.

«Mis teeme nüüd?» küsis Tall.

«Otsime ta üles,» vastas Rass.

«Kuidas, nahhui? Vaatame voodi alla või?»

«Mine perse.»

Viimase nädala ärkvel oldud ööpäevad andsid endast järjest tugevamini märku. Kõik ärritas. Kõik kraapis silma. Iga öeldud sõna kõlas kas rumala, solvava või mõttetuna. Lisaks oli üha

rohkem ja rohkem tunda, et mitte keegi poistest ei usalda teisi sularahakotiga kahekesi jääma. Raha lähedus muudab inimesi. Ükskõik kui lähedasi inimesi. Sundlähedasi veel eriti.

«Autot on vaja.»

«Võtab Janni isa . . .» oli Rass juba öelnud, kuid katkestas end poolelt sõnalt. Putsi küll, sosistas ta endamisi ja toetas pea vastu koridori krobelist seina.

«Ma räägin Ruslaniga . . . äkki saame Civicu,» ütles Talis viimaks ning hakkas kilekotiga trepist alla minema. Rass ajas end aeglaselt püsti, pobises midagi hüvastijätuks Hannale ning oli juba Talisele järele kiirustamas, kui Hanna koridori astus ja teda jopekäisest sikutas.

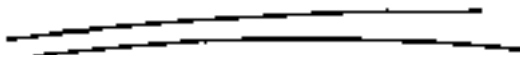
16:58

«Kriminaalhooldaja käis siin . . . Nad tulevad mingi komisjoniga tagasi,» sosistas tüdruk.

«Mis nad tahtsid?»

«Olar ei ilmunud õigeaks ajaks välja, . . . teda otsitakse juba . . . nad tahavad mu tagasi viia . . .» Hanna vaatas Rassile otsa.

«Räägime hiljem,» ütles poiss, keeras tüdrukule selja ja jooksis trepist alla.

Olar oli kadunud nagu vits vette. Poisid otsisid teda kõikjalt, kuid ka tuttavate tuttavate tuttavad ei olnud temast viimased nädalapäevad midagi kuulnud. Hanna käest küsiti kõigi nende kaugemate sugulaste andmeid. Helistati kõigile, kellega see mees kunagi seotud oli olnud. Kuid kuna kõik arvasid, et tõenäoliselt oli ta kuskil vabatahtlikult redus, ei usaldatud ka telefoni teel saadud informatsiooni. Teadaolevad aadressid sõideti läbi. Vahel, kui Talist tema kahtlase välimuse pärast jutule ei

tahetud võtta, suutis Rass pika veenmise peale teada saada, et keegi sugulastest ei tea tõepoolest mitte midagi. Paljud isegi ei teadnud, et Maarika poeg Olar oli vahepeal kinni istunud, sest pärast ema surma olid noorima põlvkonna esindajate suhted sugulastega katkenud.

17:03

Igaks juhuks rääkis Rass neile kõigile oma väljamõeldud kontrollvale: kui Olar välja ei ilmu, läheb korter kahjuks sundvõõrandamisele. Seetõttu oleks oluline, et ta kindlasti üles leitaks. Kuna ainus viis vabastustingimuste rikkumise eest mitte tagasi vangi minna oleks ta teovõimetuks kuulutamine, tähendab see, et vabaneb alaealise Hanna (selle vaese väikese, nüüd ihuüksi elava tüdruku) hooldaja koht, mis omakorda lubaks olla nende ema kahetoalise äärelinnakorteri seadusjärgne pärija. Loodetud tulemusi selle väljamõeldud skeemi tutvustamine ei andnud. Keegi ei teadnud midagi kadunud suguvõsa mustast lambast. Küll ilmusid välja tuntud ja tundmatud lähedased ning kaugemad kallid sugulased, kes seepeale üksteise võidu Hannat kingitustega üle koormama hakkasid.

Korteris tehti remont, toodi uus mööbel, värvitelekas, köögi-kapp. Lisaks sellele käisid igasugused tädid ja onud abikaasade ja lastega mitu korda nädalas külas oma kallil sugulasel, sellel õnnetul taasleitnud orvul. Kõik, mida Hanna tegema pidi, oli olema see, kes ta on. Väike laps, kes hoiab õnnetu elusaatuse tahtel kinni üht rahamaitsest kinnisvara. Et selle rebenemiseni ülepingsutatud hoolituslaviini tekitas üks Rassi hädavale, ei tea Hanna kuni tänaseni. Paljusid oma valede tagajärgi ei tea ka Rass ise tänaseni.

Nädal möödus, kuid Olarist polnud midagi kuulda. Kõigi kodanikuõigustega riskides kokku kraabitud raha ei olnud ikka veel leidnud teed enda omanikuni. Poisid proovisid välja mõelda kõik-

võimalikke teid õigete inimestega ühenduse leidmiseks. Kaaluti isegi minekut Kajaka šašlõkibaari, kuid see, mida seal edasi teha, jäi plaanis ületamatuks kitsaskohaks. Küll aga jõuti viimasele hädaabi-otsusele, mille tagajärgedega poisid samuti kiidelda ei saa.

Mõlemas suuremas kuulutustelehes — nii Soovis kui ka Kuldses Börsis — ilmus teadete rubriigis kuulutus tekstiga: *Kajaka baari naiste WC-st leitud suur rahakott koos dokumentidega Olari nimele*. Telefoninumber selle all oli spetsiaalselt sel otstarbel hangitud uue kõnekaardi oma. Nagu te isegi aimata võite: need, mida ei tulnud, olid asjalikud ja sündmuste kulgu edasi viivad kõned.

17:06

Helistasid paar Olarit, kes küsisid oma kaotatud rahakoti järele, üks vanem naine, kes kaebas, et ka tema rahakott on kadunud, üks skisofreenik, kes ütles, et raha pole üldse oluline, ning palus ausat leidjat hommikujutlusele mingisse kogudusse, ning ka mingi soome keelt kõnelenud jorss, kes küsis, kus Kajaka baar asub ning kas sealt tüdrukuid ka praegusel kellaajal saab.

Igasugused kellad tiksusid aga aja parandamatu jõhkrusega poiste kahjuks.

Rass teadis väga hästi, kuidas suured võlad hapuks lähevad. Kuid kui pole teada, kellele ja kuidas sa raha heausklikult maksuma peaks, on seda kuratlikult raske suvalistele möödakäijatele pakkuda, lootuses, et äkki läheb õnneks. Mida aeg edasi, seda ironilisemalt irvitas poiste üle olukord, kus raha tekitada oli lihtsam kui sellest lahti saada.

Aga see kõik muutus õhtul, kui Rass SKV-s väikese laualamibi valgel uhmrikeses jämesoola meenutavat metat peenestas,

Mõssa ausal kombel tehases tööl oli, Aivo Säde pool vedeles ja Talis Ruslani garaažis ühte Scotti mägijalgratast üle värvis ning SKV keldri metalluksel koputus kostis. On teada, et keegi oma-dest ei koputanud kunagi. Kõik helistasid alati ette.

17:11

Rass peitis kogu kraami kibekiirelt betoonpõrandasse uuris-
tatud peidikusse ning kustutas tule, mille kuma küll tõenäoliselt
juba väljast märgatud oli. Ta haaras mõlemasse kätte ühe mat-
šeete, hiilis trepist üles ja kuulatas võimalikke hääli teisel pool
ust. Kas see oli relva kelgu tagasitõmbe heli või tekitasid seda
ümberhaagitavad vagunid lähedalasuval tööstusraudteel või oli
see ta ülielav kujutlusvõime, Rass ei teadnud, küll aga pigistas ta
mõlemad matšeeted kõvemini kätte ning surus selja vastu seinu.
Hing kinni, kuulatas ta vaikust.

Kostis veidi tugevam koputus kui eelmine.

Rass ei hinganud endiselt.

«Rass, . . . oled seal või?» küsis õrn tüdrukuhääl teisel pool ust.

Kurat, ma muretsen talle kuskilt telefoni!

Ei tohi tappa teiste noori närve selliste külaskäikudega, mõtles Rass, kelle süda just hetk tagasi saapasäärest tagasi rindu oli tõusnud. Pimedal talveõhtul kuhugi ladude vahele poissi hirmutama tulnud tüdruk tekitas temas aga siirast heameelt. Hanna teatas, et leidis ühte unustatud pappkasti pakitud Käopesa asjade hulgast kirja, mille vend kunagi Ämarist saatnud oli. Alaarenenud varesejalgadega kritseldatud kirjas seisis muu hulgas aga see, et ta jagavat kambrit kellegi Vitalikuga, kes tema turvalisuse eest hoolt kannab. Ma ei liialda, kui ütlen, et see ainus nimi seal kirjas oleks peaaegu olnud kõige eredam päiksekiir terves selles hämaralt rusuvas loos. Kuid kahjuks ei teadnud Rass ega ka keegi teine neist saatuslikku tõsiasja, et kadunud mees oli selleks ajaks juba leitud.

Ta helistas Mõssale.

«Ma leidsin inimese, kes võib teada. Homme hommikul läheme Ämari vanglasse,» ütles Rass võidukalt.

«Homme on Janari vanamehe matused. Jann tahab, et me läheks,» teatas vend.

«Mis kell?» küsis Rass.

«Kahest.»

«No siis on hommikul aega. Saada teistele teade,» lõpetas Rass kõne.

17:15

Hommik oli juba kõrgel paneelmajade kohal, kui Renita kliinikust koju jõudis. Väike putka rajooni bussipeatuse juures oli sel hommikul suletud. Ta võttis riided seljast, seisis suure esikupeegli ees ja vaatas enda peegeldust uurival pilgul. Seejärel läks ta kööki, avas väikese õhuakna ja võttis käekotist ühe helesinise Barclay. Hetke pärast võttis ta käekotist terve paki ning viskas selle koos üksiku suitsuga kraanikausalusesse prügipange. Tüdruk ohkas. Telefonis polnud ühtegi uut sõnumit ega vastamata kõnet. Ta vaatas oma telefoni pisikest ekraani, kuid see ei öelnud talle endiselt midagi uut. Ei ole teada, kui kaua ta seal nõnda seisis, kuid teame, et mõne hetke pärast istus ta taburetile ja valis peast mingi numbri, just nagu polekski ta oma otsuses kahelnud. Telefon kutsus kaua:

«Me peame rääkima,» ütles neiu kohe, kui kõne lõpuks vastu võeti. «Tule siia, meil on vaja kiiresti rääkida! . . . Ma tahan sind näha . . . Muidugi ootan . . . Millal sa jõuad? Mida!? Kus oled siis? Ma ei saa aru. Kus sa oled??? Ära räägi nii, ma hakkam muretsema . . . Mis juhtus? Kas kastanid on alles? Need toovad sulle õnne . . .»

Kõne teisel pool katkes.

«Kuuled? . . . Halloo! . . . Räägi minuga!?» nõudis Renita üksinda tühjas toas.

Keegi ei vastanud. Naise hääl ei olnud kunagi kõlanud nii ärevalt kui selle kõne ajal. Ta hammustas huulde. Pani telefoni lauale. Seejärel hingas ta sügavalt välja ning jäi vaatama rajooni paneelmajade vahele eksinud üksikute pärnapuude raagus oksid.

17:20

Kui teil ei ole retsidivistidest tuttavaid või kui te pole ise kordagi kinni istunud, jääb ühiskonnaõpetuse tundides saadud teadmistest kindlasti väheks. Täpselt samal põhjusel ei teadnud ka järgmise päeva hommikul Ämari meestevangla väravas kinni peetud noored, et kõige esimese asjana oleks neil olnud vaja küllakutset. Teise asjana oleks neil vaja olnud küllastamise põhjust. Kolmandaks, et küllastamiseks on kindlate päevade kindlad tunnid. Ja neljandaks, et te kuradi väikesed debiilikud ei pea alati kõikjale kambaga ronima!!! Saatke üks. Optimeerige riske. Aga ei. Selliseid asju õpetab ainult elu ise. Mitte mina ega keegi teine.

«Tahaks Vitalikuga kokku saada,» ütles Rass.

Mis kuradi Vitalikuga.

«Sellega, kes Olariga koos istus . . .»

Majas, kus istub parajasti nelikümmend kaks Vitalikut, on see kõige mõttetum asi, mida öelda.

«Tahaks talle lihtsalt öelda, et ta sõber, see Olar, kellega ta koos istus, on surnud,» selgitas Rass. See poiss, kes arvas, et ta oskab rääkida välja end kõigist olukordadest, kes arvas, et oskab

valetada, kes uskus, et tal on terane mõistus ja piisavalt palju annet, et kasvõi kirurgiks õppida, ei olnud viimaste minutite jooksul mitte meetritki vajalikule infole lähemale pääsenud, vaid mässis end ja oma kaaslasi iga uue lausega järjest sügavamale sisse. Sama hästi oleks ta võinud öelda, et tegi ühele Olarile kahe kilo metamfetamiiniga külma, viidi sellepärast metsa, vastutus ühtlustati ning nüüd, kuna Olar on kadunud, pole neil õrna aimugi, kellele rahvalt kokku kraabitud raha kogu selle jama eest viia, et neid kõiki järgmisel korral kasti ei löödaks. Olulist vahet poleks olnud.

Kuigi sa võid olla elus kõike näinud ning arvad end kõike teadvat, käitud sa ikkagi mingites situatsioonides nagu eile ilma sündinu, silmnähtava arengupuude ning puuduva õppimisvõimega idiot. Ja praegu ei käi jutt isegi armastusega seotud situatsioonidest.

«Oodake palun,» oli vangla-ametnik öelnud. Ja nii nad ootasid.

Mõssa, kes vahepeal väravast välja suitsetama tahtis minna, avastas, et väravahoone uks nende selja taga on lukus. Vangla väravatest ei jalutata kunagi niisama välja. Isegi vabadesse suitsetama mitte. Ja kusagil sügaval sees aimasid nad kõik, et selja taga lukus oli midagi palju enam kui ainult see väravahoone uks. Sellised asjad on kuidagi tajutavad veel enne, kui nad päriselt juhtuvad.

Mõne aja pärast saabusid väravasse mendid, kes kõik neli tüüpi mingisse kitsasse kõrvalruumi palusid. Selle peale, kui Rass oli selgitanud ka politseinikele erakorralise külaskäigu põhjust, palusid kordnikud nende isikut tõendavaid dokumente. Rass ütles, et tal pole ühtki dokumenti kaasas ning sama tegi ka Mõssa, sest niipalju said mõlemad aru, et võltsitud passiga mentide ees lehvitada pole mõtet.

«Nii et tulite teatama sõbra surmast . . .» kordas üks ment kuulnud informatsiooni.

«Just nii.»

«Ja kuidas te selle sõbra surmast kuulsite?» küsis teine ment.

17:31

Keegi ei vastanud. Rass tundis, kuidas ta oleks pidanud kasutama ettekäändena midagi mõjuvamat kui sõbra surm. Midagi rõõmsat ja inimlikku. Oleks ta öelnud näiteks, et sõber saab isaks. Või abiellub. Võib-olla poleks loogiline, et selline rõõmus uudis põhjendaks erakorralist visiiti, kuid äkki oleks siiski võinud veel midagi päästa. Tegelikult on kõik sellised tagantjärele oletused ainult enesehaletsuseks head.

«Viime ära?» küsis üks ment teiselt.

«Telli kong,» ütles teine, samal ajal kui kõik kuulsid, kuidas telefon Rassi taskus helisema hakkas.

Poisid ei teadnud, et kahe öö eest oli maantee äärest metsast leitud Olari surnukeha. Ta oli püksirihmaga puu külge poodud. Niikaua kui kohtumeditšiini ekspertiisi tulemused polnud selgunud, ei teinud politsei leitud laiba kohta ka pressiavaldust. Seega said surmast teada ainult laiba leidnud jahimehed, võssa kusele läinud teetöölised, metshaldjad ning mõned kohale läinud mendid, unustamata valges kitlis surnuarsti kuskil morgis. Kuidas Rass sellest teadma oleks pidanud, seletagu nüüd jumal. Käesolevaks hommikuks polnud ekspertiisiraport veel valminud. Ning millest see kõneleb, ei teadnud samuti keegi. Kuid kindel on, et ennetähtaegselt vabastatud meesvangi surmaeelse vägivaldse seksuaalvahekorra tunnustega surnukeha seotus selle pealtnäha ausate silmadega poisiga saab olema ilmselge.

Telefon helises, kui Rassi ajus tekkisid viimaste nädalate sündmuste põhjal järjest uued seosed. Ta taipas, et jaoskonnas

avastatakse valedel andmetel labaselt võltsitud passid. Tema registreeritud elukohast, Säde korterist leitakse läbiotsimisel Aivole müüdud neli grammi. Heal juhul natuke vähem. See seostatakse otsemaid temaga. Talise nimi viiakse kindlasti probleemideta kokku bensiinijaama röövimisel maha jäetud valge Opel Vectraga, mis kusagil tasulises mendiparklas mölkis ninaga omanikku ootab. Ja Mössal oli juba udutulede pärast toimik avatud. Kurat, see ei saa olla lõpp, mõtles Rass.

17:37

Telefon taskus helises jätkuvalt.

Talle meenus, et ta kooli serveri *cache*'ist avastatakse parkimistrahvi kviitungite printimiskäsk. Kontonumber võltsitud kviitungil seostatakse kiiresti krediitkaardipettuste lainega. Nende telefonidest saadakse kätte kontaktid. Tellitakse kõneristused. Saadetud sõnumid. Kõik leitakse üles. SKV. Ruslani garaaž. Ja nad lähevad kinni. Seda kõike on piisavalt, et teda kinni panna. Seda kõike on rohkem kui piisavalt. Grupiviisiliste riisumiste organiseerija, linna üks käibekamaid diilereid, tulevane kirurg ja maailmapäästja tundis, kuidas ta surema hakkab. Aeglaselt. Telefon helises endiselt.

Ekraanil vilkus nimi.

«Ma armastan sind,» ütles Rass esimese asjana kõnele vastates, ja oli kuulda, kuidas ta neurootilise kiirusega telefoni sosistas: «Sa oled mulle kõige olulisem . . . Kas sa ootad mu ära? Ma lähen kinni . . . Palun oota mind ära . . . Kuula mind . . . Ma tulen tagasi. Oota . . . Isegi kui ma lähen kinni, ma tulen sinu juurde tagasi!»

Üks korralvuritest andis viiepega teisele märku.

«Marmastan sin. . .» ütles Rass telefoni, kuid tal ei lastud enam lauset lõpetada.

Telefon kukkus põrandale ja hetke pärast tundis ta rindkere läbivat teravat valu, kui üks mentidest ta näoga seina poole

lökkas. Ta ei saanud arugi, kui ruttu ta mõlemad käed selja taha väänati ja käerauad ümber randmete kinni klõpsatasid. Seda tunnet pole võimalik unustada. Esimesest korrast jääb alati meelde, kuidas sa hakkad tundma oma pulsilööke sellel randmetesse soonival metallil.

17:45 Värava ees ootas vilkurite sähvides politseivärvides buss. Keegi sõpradest ei rääkinud sõnagi. Bussi uks löödi selja taga pauguga kinni.

Kastanid. See tuli Rassile alles nüüd meelde. Tookord, kui ta ärgates jope taskust Lada võtmed leidis, olid seal tõepoolest olnud ka kastanid. Renita pandud. Et need Rassile õnne tooks. Venelaste komme. Ja seal olid suitsud, tikutoosid ja . . . Seal oli üks paberileht tähtede ja telefoninumbritega, mida ta tookord tähelepanuväärseks ei pidanud. Ja alles nüüd tuli talle meelde, et täisoksendatud käisega Blend of Armenia sullejope oli koos selle paberilehega venna auto pagasiruumis.

Need numbrid ei olnud ju isegi tema käekirjaga kirjutatud!

Mendibussi kinnilöödud ukse taha jäi maailm koos kõigi pooleli jäänud tunnete, katkestatud kõnede ja saamata jäänud viimaste suudlustega. Kuhugi kaugele nende uste taha jäi Hanna, kes ei teadnud veel isegi, et Olarit enam pole, ja kes oli nüüd Rassi perekond. Kuhugi sinna jäi ka Renita, kes suitsetas liiga palju, muretsedes nii pööraselt selle poisiga pärast, keda ta isegi veel õieti ei tundnud. Sinna jäi Jann, kelle ükski sõber ei tulnud palvest hoolimata tema hea isa ärasaatmisele.

Sõbrad siniste vilkuritega bussis loksusid samal ajal hoopis teises suunas. Viimane asi, mida poisid tol hommikul vabaduses nägid, oli vanglavärvade ette pargitud tumesinine BMW.

Esimese osa lõpp

Nii lihtsalt see käiski — noored ja lollid, nagu me tookord olime. See oli peaaegu kolme aasta eest, kui me seal Ämari väravas kinni kukkusime. Mäletan seda päeva siiani detailset. Talvine Rummu asula, maantee kongi aknast. Esimesed ülekuulamisid, esimesed tunnistused, sõrmejäljed, fotod. Kogu rituaal. Esimene kord jääb alati meelde. Paaniline hirm ja hüsteeriline kartus kõige tundmatu ees on ainult esimesel korral. Kõigil järgmistel kordadel on juba lihtsam. Siis sa juba aimad, mis edasi saama hakkab. Oskad käituda, oskad mõelda. Ja ennast ette valmistada. Mul on üks vana trikk: alati tuleb arvestada kõige hullema võimalusega.

Kahjuks esimesel korral ei arvesta sa sellega kunagi. Kuigi peaks.

Nagu peaks ka praegu. Siin. Selle kuradi laua taga. Vaadake.

Kõige hullem võimalus on see, et kella kuuese vahetuse ajal näitan oma randmeid sellele munnile, kes kambreid kontrollima tuleb. Hulluks läheb lugu siis, kui see saab olema üks äraütlemata hella südamega võmm. Ta näeb, kuidas käeraud on kirjuta-

mise ajal randmeisse sooninud, tal hakkab minust kahju ja ta võtab need ära. Kõige hullem on aga see, et teine ment on kohe teisel pool ust. Üksinda ei tee nad ju sittagi. Nüüd, selle heasüdamliku mendi jaoks kõige hullem on see, et kiiremini, kui ta arugi jõuab saada, on esimene mu laual olevast kolmest pastakast ta tuiksoones ja teine silmas. Ülikiiresti. Aga kohe edasi on minu jaoks kõige hullem see, et uksetagune ment kuuleb karjatust, või vähemalt korinat, ja tuleb kambrisse kontrollima. Tema jaoks on kõige hullem see, et ta näeb oma silmaga, kui labaselt lahkub siit ilmast tema hella südamega sõber, ning minu jaoks on omakorda kõige hullem see, et oma surevat partnerit nähes avab ta kättemaksuks oma Makarovist hoiatuslasuta tule. Mina lõpetan seega viie kuulihaavaga arestikambri betoonpõrandal. Ja ongi vsjoo. Minu tapetud menti jääb leinama vend perega Lääne-Virumaalt. Ilmub ka vastavasisuline leinakuulutust riigi suurimas päevalehes.

Aga vahetust pole toimunud.

Järelikult on kuueni veel aega.

Mul on paberit juurde vaja.

Pigistan pastaka tugevalt rusikasse ning mõtlen iga liigutuse veelikord läbi. Mõlemaid randmeid ümbritsevad pruunid kuivanud vere ringid. Ka lauaplaat mu ees on kuivanud laialihõõrutud verrega kaetud. Kui vähemalt mõnigi neist võmmivärdjatest aimaks, kui ebamugav on käeraudadega kirjutada, oleks ma, ausõna, valmis loobuma kõigist mõrvaplaanidest ja alustama mõistlikke läbirääkimisi edasiste tundide osas.

Lugupeetud politseinikud! Kui keegi teist saaks aru, kui mõttetult on karta üht 20aastast koolipoissi, kes ei taha praegu mitte midagi muud peale paberi ja uue pastaka, oleksin valmis

võtma tagasi kõik siin enne teie kohta öeldu. Aga kahjuks te ei mõista. Sest inimlikku mõistmist pole teile õpetatud. Ja isegi kui kunagi keskkooli ajal see tund ka õppekavas oli, olite niikuinii samal ajal kusagil jõusaalis või pommisite vales kohas teed ülevatavalt vanuritelt altkäemaksu.

Proovige kirjutada kasvõi lehekülg raudus kätega, ja mõistke alles siis mu üle kohut. Proovige, kas tulete toime.

17:59

Mul on paberit ja pastakat vaja, mõtlen endamisi. Ilmselgelt liiga vaikselt, et keegi mu mõtteid kuuleks.

Ma ei tea, mitu tundi olen siin juba raisanud. Aga tean, et üle neljakümne kaheksa nad mind siin ei hoia. Lihtsalt ei tohi, määrused ei luba. Kuid määrustest hoolimata ütleb miski kogu selle olukorra juures, et mul on veel aega. Nädalavahetustel ei saa nad sageli prokuratuuriga ühendust. Tõenäoliselt nii ka täna.

Trellitatud väike aken reedab halli taeva. Esimest korda siin oldud tundide jooksul vaatan aknast välja. Midagi ei paista. Tõusen toolilt. Selg on nii kange, et olen sunnitud kohemaid uuesti istuma. Teisel katsel toetan kätega lauale ja ajan selja vaikselt sirgu. Käerauad segavad kõike. Proovin veelkord midagi aknaavast näha, kuid silmad ei muuda fookust ning kogu trellidetagune maailm on ühtlaselt hall. Hõõrun silmi, kuid pilt ei muutu.

Ma tean, et kell 18:00 tuleb jaoskonda uus vahetus. Uus vahetus peab alati kambreid kontrollima, sest neil on vaja täpselt teada, millise vahetuse ajal kinnipeetav endal veenid läbi näris. Et kellele anda orden ja keda vastutusele võtta. Kõik on määrustega reguleeritud nagu kord ja kohus. Aga see pole praegu oluline. Puhtad lehed «PAPER COPY» kirjaga karbist on

otsas. Kõik, viimne kui üks on tiheda käekirjaga kaetult laual mu ees. Ma ei tea, kas kedagi üldse kotib. Ma isegi ei tea enam, kas mind ennastki kotib. Aga ma tean, et just hetk tagasi sai kell 18:00.

Kongi uks keeratakse väljastpoolt lahti.

Kambrisse astub turske kogu. Tõenäoliselt uus vahetus. Hommikused mendid olid noored, see aga on vanem, välimuse järgi öeldes oma tublides viiekümnendates mees. Kohati tundub, et munder on talle natuke suur. Kohati jälle väike. Ment ohkab. Päeva valguslambid särisevad laes ja heidavad ta näole väsinud, mureliku varju. Ma muigan vaevumärgatavalt, mõeldes rängale võmmitööle, mida see mees kõik need aastad teinud on. Töö, mis on juhatanud ta ei kuhugi mujale kui siia sitasesse kambrisse, selle laupäeva õhtul. Mõni minut pärast kuut.

18:06

See vanem ment astub nüüd laua juurde ja vaatab täiskirjutatud paberikuhja. Tõstab ühe lehe, justkui oskaks lugeda, kuid paneb selle hetke pärast tagasi vanale kohale. Ta vaatab mind, tühjaks saanud pastakaid laual ning heidab pilgu mu randmeisse sooninud käeraudadele.

«See kõik on sinu kirjutatud,» ütleb ment aeglaselt, umbusklikkuse noodiga hääles.

Vaikus.

Ma vaatan tühjaks saanud pastakaid laual ning mõtlen korraks veelkord läbi kõige hullema võimaluse. Siis mõtlen käeraudadele ja kuivanud vereplekkidele randmeil ning viimaks kordan mõttes lauset, mida ment hetk tagasi oli öelnud.

Vaikus.

Ma ei ütle midagi. Mida mul olekski öelda? Et jah, saada ekspertiisi, kui ei usu? Ütlen, et «ei, su kolleegid, lugupee-

tud härrad teised mendid kirjutasid ja töid siia»? Või alustan südantlõhestavat juttu sellest, kuidas see kõik peaks olema kohustus süüdistuskokkuvõtte ettelugemisel kaitsjapoolne viimane argument? Mida türa sa tahad, et ma ütleks!? Mis see on mingi kuradi trend, et alusta peenestamist lollakalt lihtsate küsimustega või? Ah?

Ma ei ütle midagi.

18:10

Tunnen, kuidas tulipunane vihasööst mu lubivalgetele põskedele tekib ning hommikune marrastus näol palavikuliselt tuksuma hakkab. Ma tahaks öelda, et jah, see on minu kirjutatud, jah, ma kirjutan veel, jah, see pole kaugeltki kõik, jah, see on minu lugu, iga viimne kui kriips . . . Aga ma olen vait. Vaatan seda vana menti ja nähes, et ta pilk on nüüd minule naelutatud, ütlen oma magamata vidukil silmadega nii enesekindlalt nagu oskan:

«Tšau, paps. Kas Mõssa on siin?»

Vaikus.

Ma teadsin, et ta ei vasta. Ta ei saagi vastata, sest ta on ju ment. Ta ei tohi rääkida, mis teistega tehakse või kus nad on või mida nad juba rääkinud on. Sest nii on määrustes kirjas. Isaks olemiseks on vaja üks kord keppi teha. Mendiks olemiseks on aga terve kuradi reglement vaja pähe õppida ja — halastagu jumal — seda ka pidevalt järgida! Elu on raske, eks.

«Ütle, Rass . . .» jättis ta küsimuse korraks katki ning vaatas trellitatud aknatagust taevast: «Miks sa selle jamaga end sidusid?»

Kõige rohkem tahaksin praegu öelda, et hoopis selle aknaga on seotud mingi jama. Ja talt küsida, kas ka tema näeb akna taga ainult halli või hakkab mu nägemine tasapisi alt vedama. Panen silmad kinni ja toetan pea kuklasse.

«Aga miks sina mendiks hakkasid? . . . Kas lähedastega oli kõik liiga hästi, et pidid võõraste pärast muretsema hakkama?»

Ma tajun, kuidas ta tahab midagi öelda, aga vastus jääb kurku kinni. Tal pole vastust. Kellelgi pole. Ja me mõlemad teame seda.

«Arvesta sellega, et mina ei saa sind enam aidata,» ohkab ta mõrudalt.

Avan uuesti silmad ja näen, et ta seisab endiselt trellitatud akna ääres. Sirutan raudus käed välja ja sügan õlaga marrastust põsel. Ta vaatab kuivanud vere rõngaid mu randmetel, kui ma ütlen:

18:15

«Ma ei vaja su abi. Ma vajan paberit ja kolme pastakat.»

Ta käib korraks ära, lukustades minutiks ukse. Tagasi tulles asetab ta lauale uue paki valget koopiapaberit ning mõned selle kõigile tuntud Politseiameti logoga pastakad. Teiegi teate ju seda bravuurika sammuga prassiva lõvi profiili.

«Anna rauad,» ütleb ta.

Sirutan käed ette. Kõrinal avanevad käeraud rebivad kaasa tüki kuivanud verekoorikut paremalt randmelt. Aga mul on pohhui. See on vabaduse tunne. Teen randmeringe. Unustan igasuguse kipitava valu, viimase magamata ööpäeva ning kogu oma hetkeolukorraga seotud ebamugavuse. Mind ei huvita, et ta laualt kõik täiskirjutatud paberid võtab, et ta sammud ukse poole seab, ega ka see, et ta lauanurgale paki salvrätikuid jätab. Milleks? Et verd pühkida?

Sean enda ette puhta paberilehe. Võtan pastaka, millel ilutseb tantsiva lõvi logo, sirutan veelkord käsi ja kirjutan uuele lehele esimese rea:

«Aitäh, isa.»